

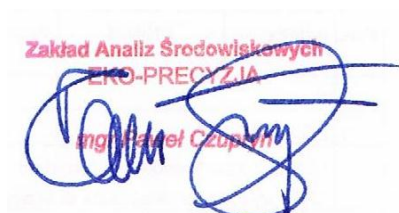

**Prognoza oddziaływania na środowisko
dla**

**Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu
Żagańskiego
na lata 2024-2030**

Styczeń 2024

Opracowanie:

Zakład Analiz Środowiskowych
EKO-PRECYZJA
mgr inż. Paweł Czupryn

Autor opracowania: mgr. inż. Paweł Czupryn

Żagań, 08.01.2024 r.

Spis treści

1. Przedmiot i zakres opracowania	5
2. Cel i zakres merytoryczny opracowania	6
3. Zakres prognozy.....	6
4. Metody pracy i materiały źródłowe	8
5. Opis projektu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego oraz główne cele i kierunki działań	8
5.1. Zawartość Strategii Zrównoważonego Rozwoju	8
5.2. Wizja i misja rozwoju powiatu	10
5.3. Cele strategiczne.....	11
5.4. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	18
5.5. Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi	27
6. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji	29
6.1. Uwarunkowania fizjogeograficzne i geomorfologiczne	29
6.2. Warunki geologiczne i gleby	30
6.3. Sytuacja demograficzna	32
6.4. Sytuacja gospodarcza.....	32
6.5. Sytuacja przestrzenna	33
6.6. Istniejący stan środowiska	35
6.6.1. Jakość powietrza	35
6.6.2. Wody	41
6.6.3. Hałas.....	60
6.6.4. Zasoby przyrodnicze	64
7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	79
8. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu	86
9. Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030	98
9.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko	98
9.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody.....	99
9.3. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	104
9.4. Ludzie.....	107
9.5. Powietrze atmosferyczne	107
9.6. Klimat	109
9.7. Zabytki oraz dobra materialne.....	110
9.8. Zasoby naturalne	111
9.9. Wody.....	112
9.10. Krajobraz i powierzchnia ziemi	114
9.11. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	116

10. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu ...	118
11. Propozycja działań alternatywnych	122
12. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne	123
13. System monitoringu i oceny skuteczności realizacji strategii	123
1.1. Monitorowanie procesu wdrażania Strategii	124
14. Podsumowanie i wnioski	126
15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	127
16. Zestawienie tabel, rysunków i wykresów	132

1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 Ustawy OOS, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOS przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OOS, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt *Strategii Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

2. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

3. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;

5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim (pismo znak: WZŚ.411.172.2023.DT) oraz z Lubuskim Państwowym Wojewódzkim Inspektoratem Sanitarnym (pismo znak: NZ.9022.621.2023/2024.JZ).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu wiedzy współczesnej. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

5. Opis projektu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego oraz główne cele i kierunki działań

5.1. Zawartość Strategii Zrównoważonego Rozwoju

Projekt *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* składa się z następujących elementów:

- Uwarunkowania, kontekst i kluczowe ustalenia diagnostyczne;
- Założenia planistyczne;
- System wdrażania.

Niniejsza strategia jest najważniejszym dokumentem strategicznym powiatu, przedstawiającym założenia rozwojowe w perspektywie długookresowej. Jest podstawą do efektywnego zarządzania powiatem, dzięki określeniu celów głównych oraz kierunków działań zmierzających do osiągnięcia wizji zaproponowanej w strategii. Opracowanie koncentruje się na wskazaniu najważniejszych obszarów działań m. in. w odniesieniu do założeń programowania rozwoju województwa lubuskiego określonych w programie Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027. W dużej mierze cele i kierunki wyznaczone w strategii skoncentrują się na dążeniu do poprawy jakości życia mieszkańców powiatu poprzez rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenno-środowiskowy powiatu.

Strategia składa się z dwóch części – diagnostycznej i strategicznej. W dokumencie diagnostycznym przedstawiono szczegółową diagnozę powiatu żagańskiego wraz z najważniejszymi danymi statystycznymi. Część strategiczna zawiera natomiast syntezę diagnozy. Na bazie przygotowanej

diagnozy, w tym przeprowadzonych badań ankietowych wśród mieszkańców oraz wywiadów z przedstawicielami władz samorządowych, opracowano analizę SWOT – mocnych i słabych stron powiatu oraz szans i zagrożeń wynikających z uwarunkowań zewnętrznych. Analiza pozwoliła na zidentyfikowanie tak zasobów i potencjałów, jak i deficytów powiatu. Następnie w ramach modelu partycypacyjno-eksperckiego nakreślono wizję rozwoju powiatu żagańskiego do 2030 r. Na tej podstawie stworzono najważniejszą część dokumentu – część strategiczną, w której zawarto konkretne kierunki działań mające wykorzystać potencjały obszaru oraz zniwelować istniejące deficyty w taki sposób, aby urzeczywistnić zawartą w dokumencie wizję powiatu.

5.2. Wizja i misja rozwoju powiatu

Założenia rozwojowe zostały zdefiniowane w odniesieniu do wyzwań stojących przed powiatem żagańskim, a także jego potencjałów i zasobów, które odpowiednio wykorzystane, będą stanowiły podstawę do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej powiatu. Ponadto uwzględniono zidentyfikowane szanse i bariery rozwojowe wynikające z zewnętrznych uwarunkowań charakterystycznych dla regionu.

Proponowana wizja kreuje wizerunek powiatu w efekcie wdrażania zapisów Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2031. Jej zapisy tworzą swoistą charakterystykę powiatu w perspektywie roku 2030 a jej treść to stan, do którego dążą interesariusze zaplanowanych w strategii działań.

	<h1>WIZJA</h1>
	<p>W 2030 roku Powiat Żagański jest miejscem dobrym do życia, pracy, rozwoju i wypoczynku. Zapewnia dostęp do wysokiej jakości usług publicznych i infrastruktury technicznej, dogodne warunki na lokalnym rynku pracy oraz atrakcyjną ofertę turystyczną.</p>

Misja natomiast stanowi główny cel rozwoju powiatu w perspektywie 2030 roku i definiuje główny kierunek, w jakim powinny zmierzać wszystkie działania podejmowane w ramach planów strategicznych. Zawarte w misji założenia stanowią odpowiedź na zidentyfikowane na drodze diagnozy deficyty i wyzwania oraz opierają się na wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowaniach sprzyjających rozwojowi.

MISJA

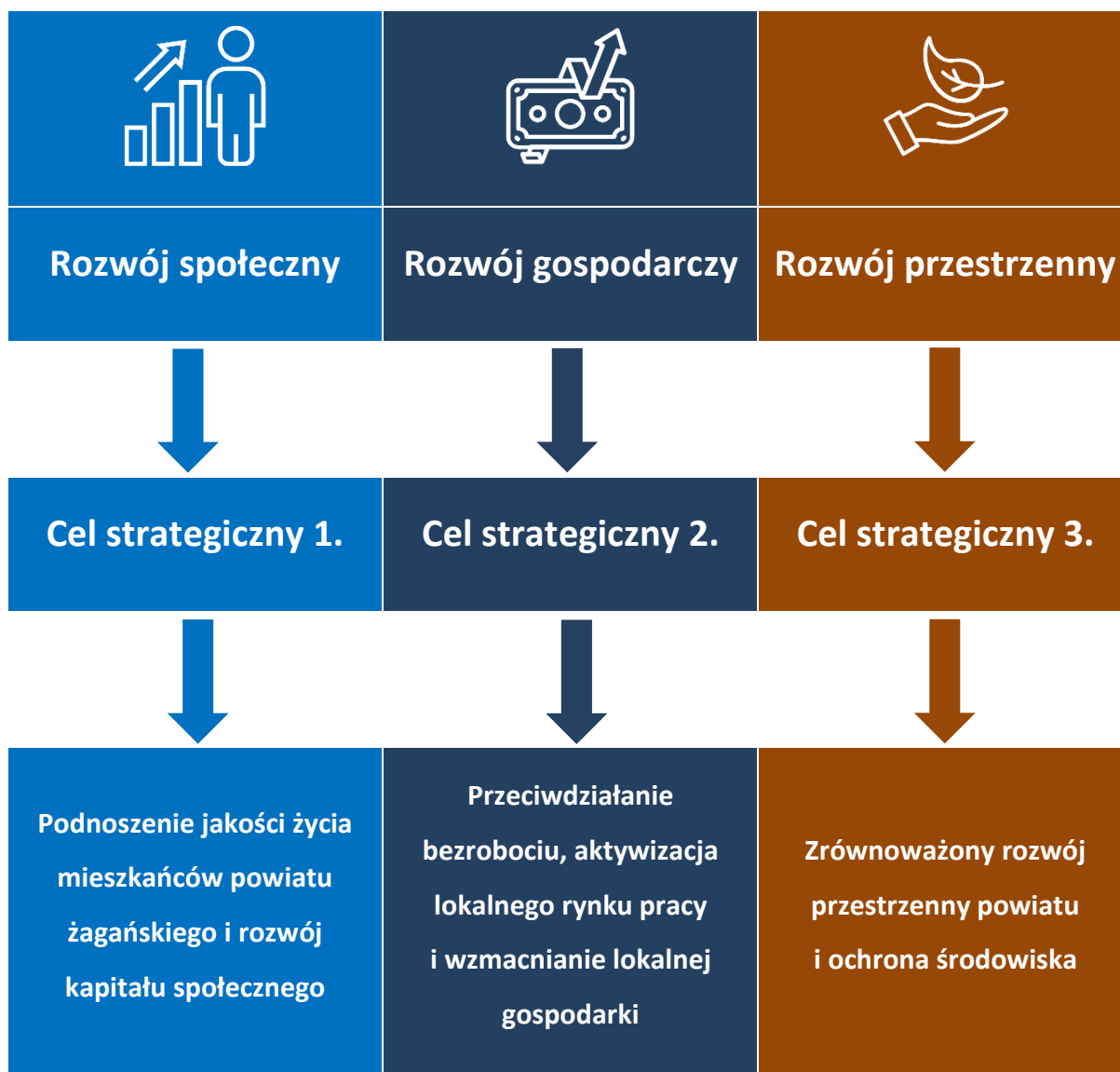
Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenny powiatu żagańskiego ukierunkowany na zapewnienie wysokiej jakości życia jego mieszkańcom i wzmacnianie jego konkurencyjności osiedleńczej i gospodarczej.

5.3. Cele strategiczne

W odniesieniu do kluczowych sfer funkcjonowania powiatu, zidentyfikowano trzy priorytety jego rozwoju w perspektywie 2030 roku.

Priorytet 1	Priorytet 2	Priorytet 3
Rozwój społeczny	Rozwój gospodarczy	Rozwój przestrzenny

Dla każdego z priorytetów wyznaczono cele strategiczne, których realizacja ma przyczynić się do osiągnięcia nadrzędnego celu wyrażonego w misji rozwoju powiatu żagańskiego w 2030 r.

W każdym z celów strategicznych wyznaczono kierunki działań w oparciu o zdiagnozowane potencjały i wyzwania rozwojowe powiatu.

Cel strategiczny 1.		Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego i rozwój kapitału społecznego	
Wyzwania, priorytety rozwojowe		Kierunki działań (KD) podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	
Wspieranie mieszkańców w życiu codziennym oraz zapewnianie dobrych warunków do zakładania rodziny w celu zahamowania negatywnych tendencji – odpływu młodych osób z powiatu i starzenia się społeczeństwa	KD 1.	Rozwój systemu pomocy społecznej	
Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i zwiększanie świadomości społecznej mieszkańców			
Dbanie o stan zdrowia mieszkańców	KD 2.	Promocja i ochrona zdrowia	
Podnoszenie jakości usług publicznych, w tym rozwój sektora edukacji i dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy	KD 3.	Rozwój sektora edukacji	
Zapewnianie równego dostępu do oferty powiatu, zapobieganie zjawisku wykluczenia komunikacyjnego	KD 4.	Poprawa dostępności komunikacyjnej	
Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego (kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej) zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców ze wszystkich grup wiekowych	KD 5.	Rozwój oferty spędzania czasu wolnego	

Budowanie wspólnoty mieszkańców, aktywizacja społeczna i zwiększanie poziomu partycypacji społeczności w rozwoju powiatu	KD 6.	Budowanie wspólnoty mieszkańców
Usprawnianie procesów zarządzania w powiecie i zapewnianie bezpieczeństwa mieszkańcom	KD 7.	Usprawnianie procesów zarządzania

Ze względu na ogólnopolskie trendy, które w znacznej mierze dotyczą również powiatu żagańskiego, szczególną rolę w interwencji strategicznej odegrają działania ukierunkowane na wsparcie rodziny oraz gwarantowanie dobrych warunków życia, dogodnych dla rodzin wielodzietnych i wielopokoleniowych. Odływ mieszkańców, zwłaszcza młodych osób, w celu poszukiwania lepszych warunków zatrudnienia oraz konkurencyjnej oferty usług, wpływa bowiem na osłabienie zasobów kapitału ludzkiego, co w dużej mierze warunkuje sytuację ekonomiczną powiatu. Wśród kluczowych kierunków działań wypracowanych w odpowiedzi na zidentyfikowane bariery i potrzeby rozwojowe powiatu żagańskiego, znalazły się zatem działania związane z rozwojem oferty usług społecznych i publicznych oraz poprawą dostępności komunikacyjnej powiatu.

Jednym z priorytetów rozwojowych powiatu żagańskiego jest wspieranie mieszkańców w codziennym życiu, w tym również osób ze szczególnymi potrzebami, które często znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. W celu zapewnienia komfortu i wysokiej jakości życia wszystkim mieszkańcom powiatu oraz zapobiegania wykluczeniu społecznemu, konieczne jest gwarantowanie odpowiedniego wsparcia na poziomie instytucjonalnym oraz budowanie dogodnych warunków do rozwoju pozainstytucjonalnych form opieki. W ostatnich latach zarówno w powiecie żagańskim, jak i całym kraju widać wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, co związane jest ze zjawiskiem starzenia się społeczeństwa. Jednocześnie nasila się problem związany z deficytem kadr w instytucjach pomocy społecznej i w zakładach opiekuńczo-leczniczych, co jest niepokojącym zjawiskiem wymagającym skutecznej interwencji w zakresie podnoszenia kwalifikacji pracowników oraz poprawy ich warunków zatrudnienia. Istotne jest również inicjowanie i wspieranie współpracy różnych instytucji, fundacji i stowarzyszeń w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie powiatu poprzez rozwijanie oferty usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

W celu zahamowania odływu mieszkańców z powiatu, poza ich wsparciem na poziomie instytucjonalnym, szczególnie istotne jest zapewnianie dogodnego dostępu do szeroko rozumianych usług publicznych, w tym przede wszystkim do oferty oświatowej i opiekuńczo-wychowawczej, a także oferty spędzania czasu wolnego. Dostępność wysokiej jakości opieki żłobkowej czy przedszkolnej pośrednio warunkuje bowiem sytuację na lokalnym rynku pracy, poprzez umożliwianie młodym rodzicom ponownego podjęcia zatrudnienia po urlopie rodzicielskim. Ponadto atrakcyjna

oferta szkół podstawowych i ponadpodstawowych stwarza dogodne warunki do edukacji i samorozwoju dzieci i młodzieży, a tym samym przyczynia się do budowania silnego kapitału społecznego od najmłodszych lat.

Powiat żagański charakteryzuje się niską dostępnością komunikacyjną. Pomimo posiadania stosunkowo dobrze rozwiniętej sieci dróg, istotnym problemem w powiecie jest wykluczenie komunikacyjne, dotyczące przede wszystkim osób nieposiadających własnego samochodu oraz mieszkańców terenów wiejskich. Oferta transportu publicznego jest niewystarczająca, brakuje połączeń międzygminnych, a częstotliwość funkcjonujących połączeń nie odpowiada potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców. W odpowiedzi na zdiagnozowane problemy związane z systemem komunikacji, wypracowano zatem kierunek działania związany z poprawą dostępności powiatu.

Cel strategiczny 2.		Przeciwdziałanie bezrobociu, aktywizacja lokalnego rynku pracy i wzmocnienie lokalnej gospodarki	
Wyzwania, priorytety rozwojowe		Kierunki działań (KD) podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	
Podnoszenie konkurencyjności gospodarczej powiatu poprzez kształtowanie dogodnych warunków do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej	KD 8.	Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu	
Poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy - dywersyfikacja dostępnych miejsc pracy, aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, podnoszenie kwalifikacji uczestników rynku pracy	KD 9.	Aktywizacja lokalnego rynku pracy	
Rozwijanie funkcji turystycznych powiatu w oparciu o posiadane potencjały	KD 10.	Rozwój infrastruktury turystycznej i promocja powiatu	

Powiat żagański charakteryzuje się stosunkowo wysokim potencjałem do rozwoju przedsiębiorczości. Na jego terenie znajduje się szereg terenów inwestycyjnych w tym m.in. Żagańska Strefa Gospodarcza, Podstrefa Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Szprotawie, Podstrefa Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Iłowie. Tereny te posiadają odpowiednio przygotowaną infrastrukturę techniczną oraz system zachęt, mających za zadanie przyciągnąć nowych inwestorów do powiatu. Wykorzystanie tego potencjału stanowi istotny kierunek działań zmierzających do podniesienia konkurencyjności gospodarki powiatu oraz dywersyfikacji lokalnego rynku pracy. Konieczne jest podejmowanie działań ukierunkowanych na budowanie korzystnych warunków do zakładania i rozwijania przedsiębiorstw z różnych branż, a także kształtowanie jego pozytywnego wizerunku i budowanie marki na bazie zidentyfikowanych potencjałów. Ponadto kluczowe jest aktywizowanie uczestników rynku pracy i stałe wspieranie podnoszenia ich kwalifikacji zgodne ze zmieniającymi się potrzebami pracodawców z różnych branż.

W celu dywersyfikacji gospodarki i rozszerzenia oferty lokalnego rynku pracy zaplanowano również działania związane z rozwijaniem potencjału turystycznego powiatu bazując na jego zasobach

przyrodniczych i historyczno-kulturowych. W gminach powiatu zlokalizowanych jest wiele obiektów zabytkowych, wśród których wymienia się m.in. Zespoły pałacowo-parkowe w Żaganii i Iłowej, Bramę Żagańską w Szprotawie, ruiny pałacu w Jeleninie Dolnym i Pałac w Chichach, a także obiekty sakralne. Ponadto na atrakcyjność turystyczną powiatu wpływa dostępność obszarów cennych przyrodniczo, w tym obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody i obszarów chronionego krajobrazu, a także dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Kluczowym wyzwaniem w tym zakresie jest jednak budowanie turystycznej marki powiatu i promocja jego zasobów, w tym produktów lokalnych.

Cel strategiczny 3.		Zrównoważony rozwój przestrzenny powiatu i ochrona środowiska	
Wyzwania, priorytety rozwojowe		Kierunki działań (KD) podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	
Poprawa standardu infrastruktury technicznej oraz jej zrównoważony rozwój na obszarach miejskich i wiejskich		KD 11.	Rozwój i poprawa standardu infrastruktury drogowej
		KD 12.	Poprawa standardu infrastruktury publicznej
Adaptacja do zmian klimatu i wzmocnienie odporności powiatu na ich negatywne skutki		KD 13.	Adaptacja do zmian klimatu i ochrona środowiska

Sytuacja w sferze przestrzennej powiatu warunkuje przede wszystkim słabo rozwiniętą sieć transportowa oraz deficyty związane z organizacją transportu publicznego, przez co mieszkańcy niektórych miejscowości mają ograniczone możliwości korzystania z oferty i infrastruktury powiatu.

W ostatnich latach zarówno w powiecie żagańskim, jak i w całym kraju odnotowuje się wzrost liczby samochodów osobowych, co związane może być z nieatrakcyjną ofertą transportu zbiorowego. Ze względu na ograniczone możliwości przemieszczania się np. autobusami czy pociągami w regionie, mieszkańcy zmuszeni są do wykorzystywania indywidualnych środków transportu, co przekłada się na utrudnienia w ruchu drogowym oraz pogorszenie jakości środowiska. Duże natężenie w ruchu drogowym generuje nie tylko zatory drogowe, ale również związane jest ze zwiększoną emisją spalin i innych zanieczyszczeń oraz szkodliwych substancji do powietrza atmosferycznego, a także hałasu, co przyczynia się również do obniżenia komfortu życia mieszkańców powiatu. Kluczowym wyzwaniem

w tej sferze jest zatem podejmowanie inwestycji w zakresie rozwijania infrastruktury drogowej i około drogowej spójnych z rozwojem usług transportowych.

W celu zapobiegania zjawisku wykluczenia komunikacyjnego, a także utrzymania wysokiej jakości komponentów środowiska, istotne jest również rozwijanie sieci dróg i ścieżek pieszo-rowerowych. Pełnią one bowiem nie tylko funkcje rekreacyjne, ale również komunikacyjne. Trasy rowerowe często kolidują jednak z ruchem pieszym i samochodowym, dlatego istotne jest odpowiednie dostosowywanie istniejącej sieci, aby zwiększyć bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu oraz podnieść jakość infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, jaką są szlaki rowerowe.

W dobie postępującego kryzysu klimatycznego niezwykle ważne są również działania ukierunkowane na adaptacji powiatu do zmian klimatu oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom. Kluczowym elementem działań w tym zakresie będzie aktywna ochrona komponentów środowiska przyrodniczego przez nadmiernym zanieczyszczeniem, a także realizacja przedsięwzięć o charakterze informacyjno-edukacyjnym, promujących postawy proekologiczne wśród mieszkańców.

W celu zapewnienia wielokierunkowego rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzenno-środowiskowego powiatu żagańskiego niezwykle ważne jest podejmowanie wszelkich działań zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Rozbudowa wydanej i sprawnej infrastruktury technicznej powinna iść w parze z rozszerzaniem oferty usług publicznych i dostosowywaniem jej do potrzeb i oczekiwań mieszkańców z różnych grup społecznych i wiekowych.

5.4. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Priorytet	Rozwój społeczny	
Cel strategiczny 1.	Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego i rozwój kapitału społecznego	
Kierunek działania 1.	Rozwój systemu pomocy społecznej	

Kluczowe działania podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego:

- Rozwój oferty usług opiekuńczo-wychowawczych, m.in. poprzez zwiększanie dostępności żłobków i przedszkoli oraz podnoszenie jakości świadczonych usług
- Rozbudowa infrastruktury placówek opiekuńczo-wychowawczych i ich dostosowywanie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym budowa przedszkola dla dzieci z niepełnosprawnościami

- Rozbudowa infrastruktury przeznaczonej do świadczenia usług pomocy społecznej, w tym m.in. budowa domów pomocy społecznej, mieszkań chronionych, pogotowia opiekuńczo-wychowawczego
- Rozwój systemu pieczy zastępczej, w tym m.in. budowa wielospecjalistycznego domu wsparcia dla rodzin zastępczych
- Inicjowanie i wspieranie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie zlecania zadań związanych z rozwojem usług społecznych
- Zapewnienie wsparcia osobom w trudnej sytuacji życiowej, w tym rodzinom wielodzietnym i osobom samotnym
- Promowanie i wspieranie modelu rodziny wielodzietnej i wielopokoleniowej
- Rozwijanie pozainstytucjonalnych form wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów i osób w trudnej sytuacji życiowej
- Rozwój oferty skierowanej do osób z niepełnosprawnościami, w tym upowszechnianie usług asystenckich i opiekuńczych, budowa i udostępnianie mieszkań chronionych
- Aktywizacja społeczno-zawodowa osób z niepełnosprawnościami
- Zwiększanie świadomości społecznej na temat potrzeb osób z niepełnosprawnościami

Priorytet	Rozwój społeczny	
Cel strategiczny 1.	Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego i rozwój kapitału społecznego	
Kierunek działania 2.	Promocja i ochrona zdrowia	

Kluczowe działania podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego:

- Poprawa dostępności usług medycznych i rozwój oferty specjalistycznych usług medycznych, w tym oferty rehabilitacyjnej
- Wspieranie działań na rzecz poprawy efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia na terenie powiatu żagańskiego
- Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy z placówkami szpitalnymi w Bolesławcu i Żarach w celu budowania komplementarnej oferty usług medycznych
- Profilaktyka i zwiększanie świadomości mieszkańców powiatu w zakresie zdrowego stylu życia i ochrony zdrowia
- Zapewnianie specjalistycznego wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego dzieciom i młodzieży, osobom dorosłym i seniorom
- Dostosowanie systemu opieki zdrowotnej w powiecie do aktualnych trendów demograficznych

Priorytet	Rozwój społeczny	
Cel strategiczny 1.	Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego i rozwój kapitału społecznego	
Kierunek działania 3.	Rozwój sektora edukacji	

Kluczowe działania podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego:

- Modernizacja budynków szkół ponadpodstawowych oraz dostosowanie obiektów do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
- Podnoszenie jakości i atrakcyjności oferty nauczania w szkołach ponadpodstawowych, m.in. poprzez doposażanie w nowoczesne pomoce dydaktyczne, podnoszenie kompetencji kadry nauczycielskiej
- Rozwijanie infrastruktury i oferty internatów dla młodzieży uczącej się poza miejscem zamieszkania
- Zwiększanie atrakcyjności kształcenia zawodowego i technicznego oraz dostosowywanie oferty do potrzeb rynku pracy i realizacja programu praktyk zawodowych

- Rozwijanie kompetencji i umiejętności oraz talentów uczniów uzdolnionych, m.in. poprzez wdrażanie bonów edukacyjnych
- Wspieranie uczniów ze szczególnymi potrzebami i rozwijanie edukacji włączającej
- Tworzenie klas patronackich i specjalistycznych z uwzględnieniem aktualnych potrzeb dzieci i młodzieży oraz w odpowiedzi na obecne potrzeby lokalnego rynku pracy
- Rozszerzanie oferty szkół ponadpodstawowych i placówek oświatowych poprzez realizację wspólnych projektów z partnerami społeczno-gospodarczymi
- Rozwijanie systemu staży i praktyk zawodowych poprzez inicjowanie i wspieranie podejmowania współpracy placówek oświatowych z lokalnymi przedsiębiorcami w celu stopniowego wprowadzania młodzieży na rynek pracy
- Wdrażanie nowoczesnych narzędzi i form pomocy psychologiczno-terapeutycznej w placówkach oświatowych
- Wspieranie rozwoju kluczowych kompetencji dzieci i młodzieży oraz nauczycieli i wychowawców

Priorytet	Rozwój społeczny	
Cel strategiczny 1.	Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego i rozwój kapitału społecznego	
Kierunek działania 4.	Poprawa dostępności komunikacyjnej	

Kluczowe działania podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego:

- Ograniczenie zjawiska wykluczenia komunikacyjnego, w szczególności zwiększania dostępności komunikacyjnej na terenach wiejskich
- Wspieranie działalności Związku Powiatowo-Gminnego Powiatu Żagańskiego w celu rozwoju systemu komunikacji zbiorowej
- Wspieranie rozwoju mobilności miejskiej, w tym integracja różnych systemów komunikacji i transportu zbiorowego
- Współpraca z prywatnymi przewoźnikami w celu dostosowywania częstotliwości kursów i przebiegów tras do potrzeb mieszkańców
- Zwiększanie dostępności kolejowego transportu pasażerskiego

Priorytet	Rozwój społeczny	
Cel strategiczny 1.	Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego i rozwój kapitału społecznego	
Kierunek działania 5.	Rozwój oferty spędzania czasu wolnego	

Kluczowe działania podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego:

- Promocja i wspieranie działalności ośrodków kultury w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych, warsztatów edukacyjnych i imprez integracyjnych
- Wykorzystywanie bazy lokalowej powiatu do prowadzenia działań kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych
- Organizowanie imprez, wydarzeń kulturalnych i sportowych skierowanych do mieszkańców wszystkich grup wiekowych
- Zwiększanie dostępności bazy sportowej przy szkołach powiatowych dla społeczności lokalnej
- Rozwijanie oferty skierowanej dla dzieci i młodzieży, zwłaszcza ukierunkowanej na animowanie czasu wolnego w okresie wakacyjnym

Priorytet	Rozwój społeczny	
Cel strategiczny 1.	Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego i rozwój kapitału społecznego	
Kierunek działania 6.	Budowanie wspólnoty mieszkańców	

Kluczowe działania podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego:

- Rozwój polityki senioralnej, w tym aktywizacja środowiska seniorów i wspieranie ich integracji w celu ograniczania zjawiska wykluczenia społecznego
- Realizacja programów aktywizujących i integrujących imigrantów
- Wspieranie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców, m.in. poprzez budowanie przywiązania mieszkańców do wartości historyczno-kulturowych powiatu
- Wsparcie funkcjonowania organizacji zrzeszających seniorów (UTW, Kluby Seniora) wraz z ich promocją
- Rozwijanie kapitału społecznego poprzez realizację wspólnych przedsięwzięć z organizacjami pozarządowymi, sektorem prywatnym w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego

Priorytet	Rozwój społeczny	
Cel strategiczny 1.	Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego i rozwój kapitału społecznego	
Kierunek działania 7.	Usprawnianie procesów zarządzania	

Kluczowe działania podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego:

- Rozwój i kształcenie kadr urzędu starostwa i jednostek podległych
- Poprawa jakości i sprawności obsługi klientów w urzędzie, m.in. poprzez wdrażanie e-usług
- Podnoszenie jakości i dostępności urzędu starostwa dla mieszkańców oraz partnerów społeczno-gospodarczych i instytucjonalnych powiatu
- Modernizacja i dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie likwidacji barier architektonicznych i zwiększania dostępności świadczonych usług
- Stała współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami w zakresie upowszechniania informacji na temat realizowanych w powiecie przedsięwzięć oraz promocji turystycznej i gospodarczej powiatu
- Wzmacnianie współpracy z gminami powiatu, udzielanie wsparcia finansowego i instytucjonalnego w zakresie realizacji zadań publicznych
- Inicjowanie i wspieranie nawiązywania partnerstw międzygminnych w obrębie powiatu oraz o zasięgu ponadlokalnym
- Podejmowanie i wzmacnianie współpracy z 34 Brygadą Kawalerii Pancernej im. Hetmana Wielkiego Koronnego Jana Saryusza Zamoyskiego w zakresie realizacji wspólnych inicjatyw infrastrukturalnych i gospodarczych oraz organizacji wydarzeń i uroczystości
- Inicjowanie i wspieranie realizacji działań służących poprawie bezpieczeństwa publicznego i cyberbezpieczeństwa
- Inicjowanie współpracy między różnymi podmiotami w zakresie działań prewencyjnych oraz działań interwencyjnych w przypadku występowania zagrożeń miejscowych i ponadlokalnych

Priorytet	Rozwój gospodarczy	
Cel strategiczny 2.	Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego i rozwój kapitału społecznego	
Kierunek działania 8.	Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu	

Kluczowe działania podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego:

- Pozyskiwanie i wyznaczenie terenów inwestycyjnych i uzbrajanie ich w podstawową infrastrukturę techniczną
- Promocja gospodarcza powiatu w kraju i za granicą
- Wspieranie gmin powiatu żagańskiego w zakresie pozyskiwania inwestorów
- Koordynacja działań gmin ukierunkowanych na tworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej i rozwijanie sprawnego systemu obsługi inwestora
- Rozbudowywanie i modernizowanie powiatowej infrastruktury technicznej niezbędnej do rozwoju terenów przeznaczonych na cele inwestycyjne
- Wspieranie inicjatyw klastrowych

Priorytet	Rozwój gospodarczy	
Cel strategiczny 2.	Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego i rozwój kapitału społecznego	
Kierunek działania 9.	Aktywizacja lokalnego rynku pracy	

Kluczowe działania podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego:

- Aktywizacja osób bezrobotnych poprzez organizację staży zawodowych i innych form umożliwiających powrót lub wejście na rynek pracy
- Podnoszenie kompetencji uczestników rynku pracy, w tym m.in. organizacja szkoleń i kursów oraz promocja samozatrudnienia
- Udzielanie wsparcia imigrantom w zakresie podejmowania zatrudnienia na terenie powiatu – doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy
- Wspieranie kształcenia ustawicznego mieszkańców powiatu

Priorytet	Rozwój gospodarczy	
Cel strategiczny 2.	Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego i rozwój kapitału społecznego	
Kierunek działania 10.	Rozwój infrastruktury turystycznej i promocja powiatu	

Kluczowe działania podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego:

- Tworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej powiatu w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowo-historyczne
- Opracowanie i realizacja spójnej strategii promocji powiatu, uwzględniającej zasoby i walory turystyczne wszystkich gmin
- Rozwijanie internetowych kanałów komunikacji i promocji, m.in. profili w mediach społecznościowych
- Organizowanie wydarzeń i imprez o zasięgu ponadlokalnym
- Wspieranie działalności podmiotów z branży turystycznej i okołoturystycznej (m.in. obiekty noclegowe, gastronomiczne) w celu budowania atrakcyjnej oferty odpowiadającej na potrzeby turystów
- Współpraca z Lubuską Regionalną Organizacją Turystyczną oraz innymi organizacjami wojewódzkimi, krajowymi i zagranicznymi w zakresie rozwoju turystyki w powiecie
- Promocja i wspieranie działalności lokalnych producentów i rękodzielników w celu budowania katalogu produktów lokalnych
- Wspieranie lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych promujących powiat żagański w województwie, kraju i za granicą

Priorytet	Rozwój gospodarczy	
Cel strategiczny 3.	Zrównoważony rozwój przestrzenny powiatu i ochrona środowiska	
Kierunek działania 11.	Rozwój i poprawa standardu infrastruktury drogowej	

Kluczowe działania podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego:

- Rozwój infrastruktury drogowej – budowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych, mostów, chodników i infrastruktury towarzyszącej w celu poprawy ich standardu oraz podniesienia poziomu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego

- Rozwój sieci ścieżek i dróg pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz współpraca z gminami w zakresie rozwijania spójnej sieci ścieżek pieszo-rowerowych
- Zapewnianie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego poprzez odpowiednie znakowanie i oświetlenie dróg
- Współpraca z gminami powiatu w zakresie realizacji inwestycji drogowych niezbędnych dla zapewnienia dostępności komunikacyjnej wszystkich miejscowości

Priorytet	Rozwój gospodarczy	
Cel strategiczny 3.	Zrównoważony rozwój przestrzenny powiatu i ochrona środowiska	
Kierunek działania 12.	Poprawa standardu infrastruktury publicznej	

Kluczowe działania podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego:

- Poprawa standardu i dostępności powiatowych obiektów użyteczności publicznej, w tym m.in. termomodernizacja obiektów i dostosowywanie ich do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
- Udzielanie dotacji na prace konserwatorskie i restauratorskie obiektów zabytkowych
- Wspieranie działań mających na celu zachowanie i poprawę stanu kulturowego dziedzictwa materialnego i niematerialnego powiatu
- Prowadzenie działań edukacyjnych i upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego powiatu

Priorytet	Rozwój gospodarczy	
Cel strategiczny 3.	Zrównoważony rozwój przestrzenny powiatu i ochrona środowiska	
Kierunek działania 13.	Adaptacja do zmian klimatu i ochrona środowiska	

Kluczowe działania podejmowane dla osiągnięcia celu strategicznego:

- Wzmacnianie poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu, m.in. poprzez rozwijanie systemu retencji i efektywne gospodarowanie wodami
- Likwidacja istniejących i zapobieganie powstawaniu nowych nielegalnych składowisk odpadów
- Realizowanie i wspieranie realizacji przedsięwzięć w zakresie edukacji ekologicznej oraz promocja postaw proekologicznych

- Wspieranie i realizowanie przedsięwzięć na rzecz poprawy jakości powietrza, wód i gleb

Wspieranie i realizacja działań na rzecz ochrony zasobów krajobrazowych i przyrodniczych

5.5. Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi

W celu zapewnienia wysokiej skuteczności i efektywności działań zaplanowanych w Strategii Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030 dokonano ich analizy pod kątem komplementarności z dokumentami planistycznymi i strategicznymi, które funkcjonują na poziomie krajowym i regionalnym. Ze względu na wzrastającą rolę strategii wojewódzkich w planowaniu rozwoju regionów weryfikacji podlegało przede wszystkim powiązanie celów rozwojowych powiatu żagańskiego z interwencją zawartą w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r. Określa zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Jej głównym celem jest stworzenie warunków do wzrostu dochodów mieszkańców kraju przy jednoczesnym wzroście poziomu spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030
Cel szczegółowy I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną	Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie bezrobociu, aktywizacja lokalnego rynku pracy i wzmocnienie lokalnej gospodarki
Cel szczegółowy II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	Cel strategiczny 1. Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego Cel strategiczny 3. Zrównoważony rozwój przestrzenny powiatu i ochrona środowiska
Cel szczegółowy III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu	Cel strategiczny 1. Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej w perspektywie do 2030 r., wyznaczającym model rozwoju regionalnego Polski. Dokument przedstawia działania i zadania, jakie należy podjąć na szczeblu wojewódzkim,

powiatowym i lokalnym, aby osiągnąć główny cel, jakim jest społecznie i terytorialnie zrównoważony rozwój kraju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030
Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie bezrobociu, aktywizacja lokalnego rynku pracy i wzmocnienie lokalnej gospodarki Cel strategiczny 3. Zrównoważony rozwój przestrzenny powiatu i ochrona środowiska
Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie bezrobociu, aktywizacja lokalnego rynku pracy i wzmocnienie lokalnej gospodarki
Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie	Cel strategiczny 1. Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 (SRWL 2030) to dokument, w którym wyznaczono cele rozwoju regionu i kierunki działań, jakie będą podejmowane dla ich osiągnięcia do 2030 roku.

Zgodnie ze sformułowaną w dokumencie wizją, województwo lubuskie w 2030 roku to „zielona kraina inteligentnych technologii”, cechująca się wysoką jakością życia mieszkańców. Aby osiągnąć zakładany stan wyznaczono cel główny, któremu służyć mają 4 cele strategiczne.

Cel główny SRWL 2030: Inteligentne gospodarowanie potencjałami regionu dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, spójności społecznej i przestrzennej oraz wysokiej jakości życia mieszkańców				
Cele strategiczne				
Cele SRWL 2030	1. Inteligentna, zielona gospodarka regionalna	2. Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi	3. Integracja przestrzenna regionu	4. Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę
Cele SZRPŻ 2024-2031	2. Przeciwdziałanie bezrobociu, aktywizacja lokalnego rynku pracy i wzmocnienie lokalnej gospodarki	1. Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego	3. Zrównoważony rozwój przestrzenny powiatu i ochrona środowiska	1. Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego

6. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji

6.1. Uwarunkowania fizjogeograficzne i geomorfologiczne¹

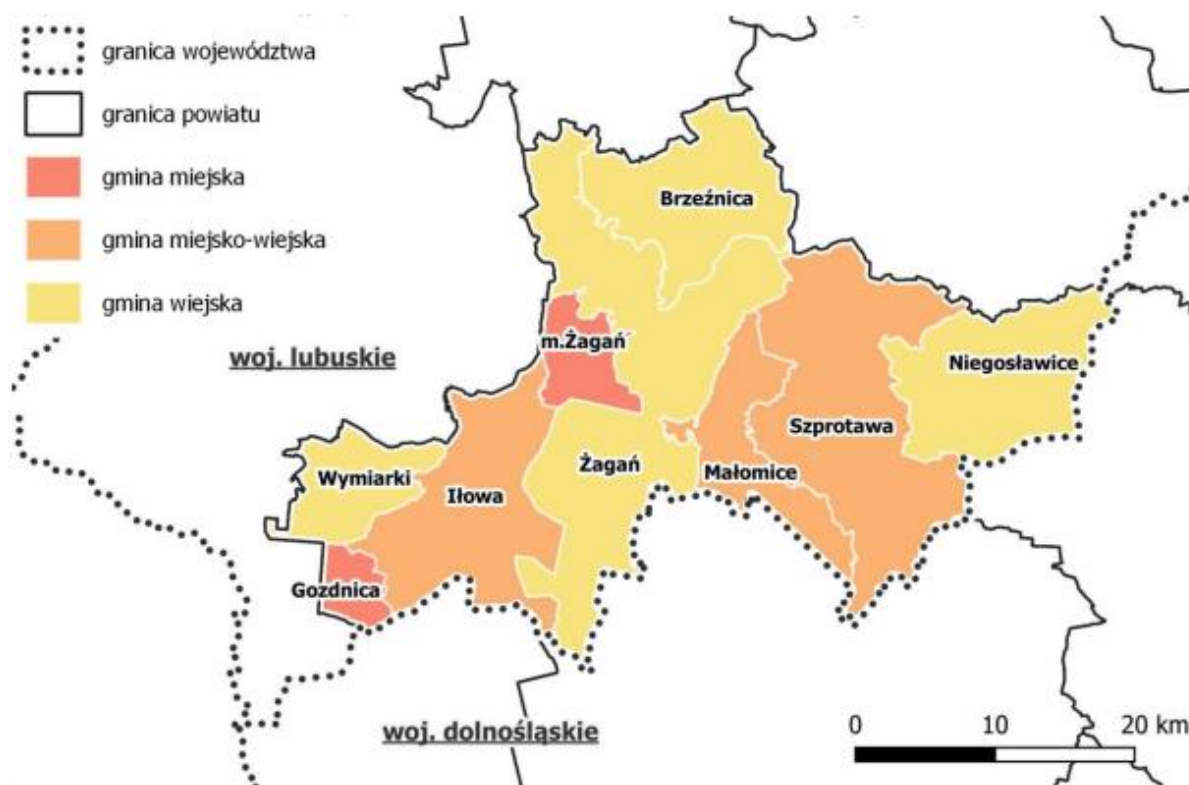
Powiat żagański położony jest w zachodniej Polsce, w południowej części województwa lubuskiego. Graniczy z powiatami: żarskim, zielonogórskim, nowosolskim, zgorzeleckim, bolesławieckim, polkowickim oraz głogowskim. Powierzchnia powiatu wynosi 1 132 km², co stanowi 8,1% powierzchni województwa lubuskiego. Powiat leży w pobliżu granicy polsko-niemieckiej – odległość od centrum powiatu do granicy z Niemcami wynosi ok. 40 km.

W skład administracyjny powiatu żagańskiego wchodzi:

- Dwie gminy miejskie,
- Cztery gminy wiejskie,
- Trzy gminy miejsko-wiejskie.

Rysunek 1. Struktura administracyjna powiatu.

¹ Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2015-2023

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski na regiony (Kondracki 2002), powiat żagański położony jest w obrębie jednej jednostki:

- Prowincji: Niż Środkowoeuropejski (31),
 - Podprowincji: Nizina Sasko-Łużycka (317),
 - Makroregionie: Nizina Śląsko-Łużycka (317.7),
 - Mezonegionie: Bory Dolnośląskie (317.74),
 - Podprowincji: Nizina Środkowopolskie (318),
 - Makroregionie: Wał Trzebnicki (513.4),
 - Mezonegionie: Wzniesienia Żarskie (318.41),
 - Mezonegionie: Wzgórza Dalkowskie (318.42),

Krajobraz tworzą doliny: Bobru, Kwisy i Czernej Wielkiej, wysoczyzny i morenowe wzgórza zachodniej części Wzgórz Dalkowskich i południowej części Wzgórz Żarskich, stożek Bobru, Kwisy i Czernej Wielkiej (Bory Dolnośląskie), Pradolina Wrocławsko-Magdeburgska (dolina Szprotawy) oraz Równina Szprotawska.

6.2. Warunki geologiczne i gleby

Pod względem geologicznym rejon powiatu żagańskiego przynależy do bloku dolnośląskiego, najdalej wysunięta część Masywu Czeskiego. W budowie geologicznej terenu udział biorą utwory:

- Czwartorzędowe,
- Kredowe.

Utwory czwartorzędowe – reprezentowane są na wzniesieniach przez gliny zwietrzelinowe i zwietrzelinę piaskowo-łupkową, miejscami piaszczystą, natomiast w dolinach większych cieków powierzchniowych występują osady akumulacji rzeczne w postaci glin, iłów, namułów i utworów piaszczysto-żwirowo-otoczkowych (materiał piaskowcowy), słabo obtoczonych i często zaglinionych lub zailonych.

Utwory kredowe – zalegają bezpośrednio pod pokrywą czwartorzędową i wykształcone są jako blok dolnośląski, najdalej wysunięta część Masywu Czeskiego. Są to:

- piaskowce grubo- i cienkoławicowe oraz łupki (warstwy godulskie środkowe),
- piaskowce i zlepieńce gruboławicowe, piaskowce średnioławicowe i łupki.

Powiat Żagański znajduje się w granicach wysoczyzny polodowcowej. Pod względem morfologicznym cechuje się ona średnim zróżnicowaniem.

Rzeźba obszaru została ukształtowana w wyniku zalegania, a następnie zanikania lądolodu zlodowacenia środkowopolskiego – zlodowacenia Sanu oraz Warty.

Na terenie powiatu żagańskiego występują gleby o różnym stopniu przydatności rolnej. Wśród gruntów ornych znaczą część zajmują gleby żytne, które zaliczane są do typu gleb brunatnych i pseudobielicowych. Rolniczy charakter mają gminy Brzeźnica i Niegosławice. Poszczególnymi typami gleb w powiecie żagańskim są przede wszystkim:

- gleby bielicowe i pseudobielicowe – pokrywają największy obszar. Wartość tych gleb mieści się w V i VI klasie. Dla rolnictwa gleby te nie mają większego znaczenia, pokryte są głównie lasami.
- gleby brunatne – Większe ich skupienie występuje na terenie gminy Żagań. Należą do najlepszych gleb wojewódzkich, a ich wartość bonitacyjna odpowiada II, III i IV klasie.

Wśród gruntów ornych powiatu wydzielono cztery kompleksy przydatności rolniczej gruntów ornych:

- pszenne dobre – występują głównie w gminach: Brzeźnica, Niegosławice, Szprotawa i Żagań. Na glebach tego kompleksu wznoszą wszystkie uprawy roślinne.
- żytni bardzo dobry – największe powierzchnie występują w gminach: Szprotawa i Żagań. Najlepsze plony uzyskuje się na tych glebach z produkcji ziemniaków i żyta.
- żytni dobry – obejmuje gleby o wszechstronnej przydatności rolniczej. Obszary tego kompleksu występują głównie w gminach Szprotawa i Żagań.

- żytні słaby – słabo przepuszczalne i mało przydatne rolniczo. Największe powierzchnie można spotkać w gminach: Szprotawa i Żagań.

6.3. Sytuacja demograficzna

Powiat żagański cechuje się malejącą liczbą mieszkańców – w latach 2012-2021 odnotowano spadek na poziomie 8,5%. Wskazuje to na znaczne wyludnianie się obszaru. W 2021 r. liczba mieszkańców powiatu wyniosła 75 194, co stanowiło 7,6% ludności całego województwa lubuskiego. Niekorzystne zmiany związane z liczbą mieszkańców dotyczą także całego województwa, w którym w tym samym okresie także odnotowano spadek liczby ludności (-3,7%).

Gminy tworzące powiat są mocno zróżnicowane pod względem liczby ludności. Największą liczbą mieszkańców wyróżnia się Miasto Żagań (24 tys.) będące głównym centrum powiatu oraz Gmina Szprotawa (19 tys.). Najmniej mieszkańców odnotowano w Gminie Wymiarki (2 tys.) oraz Mieście Gozdnicza (2 tys.). Obie jednostki cechują się peryferyjnym położeniem względem reszty powiatu, co ma wpływ m.in. na ich atrakcyjność osiedleńczą. Z analizy dynamiki zmian dotyczących populacji powiatu wynika, iż najszybciej wyludniają się gminy położone w jego zachodniej części.

Malejąca liczba mieszkańców powiatu wynika przede wszystkim z niekorzystnych tendencji w ruchu naturalnym i ruchu migracyjnym ludności. W latach 2012-2021 rokrocznie odnotowywano bowiem ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji, co wskazuje na niską atrakcyjność osiedleńczą gmin powiatu żagańskiego oraz związane jest ze zmianami w strukturze demograficznej. Zarówno w powiecie, jak i województwie oraz kraju, z roku na rok odnotowuje się bowiem wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym. Wzrastający odsetek osób w wieku senioralnym świadczy o starzeniu się społeczeństwa, co z kolei implikuje konieczność dostosowywania oferty usług publicznych oraz infrastruktury technicznej do potrzeb i oczekiwań tej grupy społecznej.

6.4. Sytuacja gospodarcza

Ogólna liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie powiatu żagańskiego przekroczyła 8 tys. w 2021 r., co pozwoliło odnotować wzrost o 10,1% względem 2012 r. Świadczy to o stopniowym rozwoju lokalnej gospodarki. W strukturze lokalnej gospodarki dominują podmioty związane z handlem oraz naprawą pojazdów, które w 2021 r. stanowiły niemal 22% wszystkich podmiotów.

Pod względem wielkości podmiotów gospodarczych wyraźnie zauważalna jest dominacja mikroprzedsiębiorstw zatrudniających do 9 osób – w 2021 r. stanowiły niemal 97% przedsiębiorstw, ponadto ich liczba wzrosła o 11% w ostatnim dziesięcioleciu. Liczba małych firm zatrudniających 10-

49 osób uległa zmniejszeniu o blisko 11%, a firm średnich zatrudniających do 249 osób zmniejszyła się o 6,5%. Liczba dużych firm zmniejszyła się z 3 do 2, natomiast podmioty zatrudniające ponad 1 000 pracowników nie funkcjonują na terenie powiatu.

Liczba nowo rejestrowanych podmiotów w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w powiecie żagańskim wynosiła 72 w 2021 r. – to mniej niż wskaźnik dla województwa (96) i kraju (97). Świadczy to o niższej liczbie rejestrowanych podmiotów w stosunku do liczby mieszkańców i ich potencjalnej możliwości aktywizacji gospodarczej.

Aktywność gospodarczą mieszkańców pokazuje m.in. wskaźnik dotyczący liczby osób fizycznych w przeliczeniu na 1 000 ludności. W latach 2012-2021 wskaźnik ten uległ zwiększeniu we wszystkich trzech jednostkach porównawczych. W 2021 r. w powiecie żagańskim osiągnął wartość 76, zatem mniej niż w województwie (90) i kraju (91), co świadczy o niższej liczbie przedsiębiorców wśród mieszkańców powiatu.

Powiat żagański charakteryzuje się jednak wysokim potencjałem do rozwoju przedsiębiorczości. Na jego terenie znajduje się bowiem szereg terenów inwestycyjnych w tym m.in. Żagańska Strefa Gospodarcza, Podstrefa Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Szprotawie, Podstrefa Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Łłowie. Tereny te posiadają odpowiednio przygotowaną infrastrukturę techniczną oraz pakiet zachęt, mających przyciągnąć nowych inwestorów. Ponadto w przeliczeniu na 10 tys. podmiotów gospodarczych, na terenie powiatu żagańskiego działa ponad 1,5 tys. instytucji otoczenia biznesu, stanowiących istotne wsparcie dla zakładania nowych i rozwoju istniejących przedsiębiorstw.

Liczba bezrobotnych w powiecie żagańskim w latach 2012-2021 uległa wyraźnemu spadkowi (o 77,3%). W strukturze bezrobotnych przez cały analizowany okres dominowały kobiety, które w 2021 r. stanowiły prawie 60% wszystkich zarejestrowanych osób pozostających bez pracy. Biorąc pod uwagę udział osób w wieku produkcyjnym w liczbie bezrobotnych, również zauważa się wyraźną poprawę – w 2021 r. wartość wskaźnika wyniosła 3,0%, a więc o 9,0 pp. mniej niż w roku 2012. Co więcej, sytuacja pod tym względem jest bardziej korzystna niż w województwie lubuskim (3,1%) oraz Polsce (4,0%).

6.5. Sytuacja przestrzenna

Istotnym czynnikiem warunkującym strukturę funkcjonalno-przestrzenną powiatu żagańskiego jest sieć komunikacyjna. Przez teren powiatu przebiegają drogi o znaczeniu krajowym, m.in. drogi krajowe DK18 i DK12 oraz droga szybkiego ruchu S3, a także drogi wojewódzkie i powiatowe oraz

gminne. Ponadto na sieć komunikacyjną powiatu składają się szlaki kolejowe, jednak część z nich jest nieczynna lub wymaga remontu.

W latach 2015-2020 w powiecie odnotowano wzrost liczby samochodów osobowych. W 2020 r. liczba ta przekroczyła 56 tys., co oznacza wzrost o 21,3% w analizowanym okresie. Biorąc pod uwagę wiek pojazdów poruszających się po drogach w powiecie, większość stanowią pojazdy mające ponad 16 lat – w 2020 r. stanowiły 72,7%. Zarówno wzrastająca liczba samochodów, jak i ich wiek wpływają niekorzystnie na środowisko. Powodują wysokie natężenie ruchu drogowego, a ich przestarzała i nieekologiczna technologia sprzyja emisji zanieczyszczeń oraz hałasu, co przyczynia się nie tylko do pogorszenia stanu środowiska, ale również do obniżenia komfortu życia mieszkańców powiatu.

Uzupełnieniem sieci dróg oraz linii kolejowych są ścieżki rowerowe, stanowiące alternatywną sieć komunikacyjną. Zgodnie z danymi GUS, na terenie powiatu w 2021 r. było 20,3 km ścieżek rowerowych, czyli o 128% więcej niż w 2012 r., co świadczy o rozwoju infrastruktury rowerowej w tym okresie. W przeliczeniu na 100 km² długość ścieżek rowerowych w powiecie żagańskim jest jednak niewielka – w 2021 r. wyniosła 1,8 km, przy czym w województwie wartość wskaźnika wyniosła 5,3 km, a w kraju blisko 6 km. Świadczy to o stosunkowo niskim zagęszczeniu sieci ścieżek rowerowych na terenie powiatu żagańskiego.

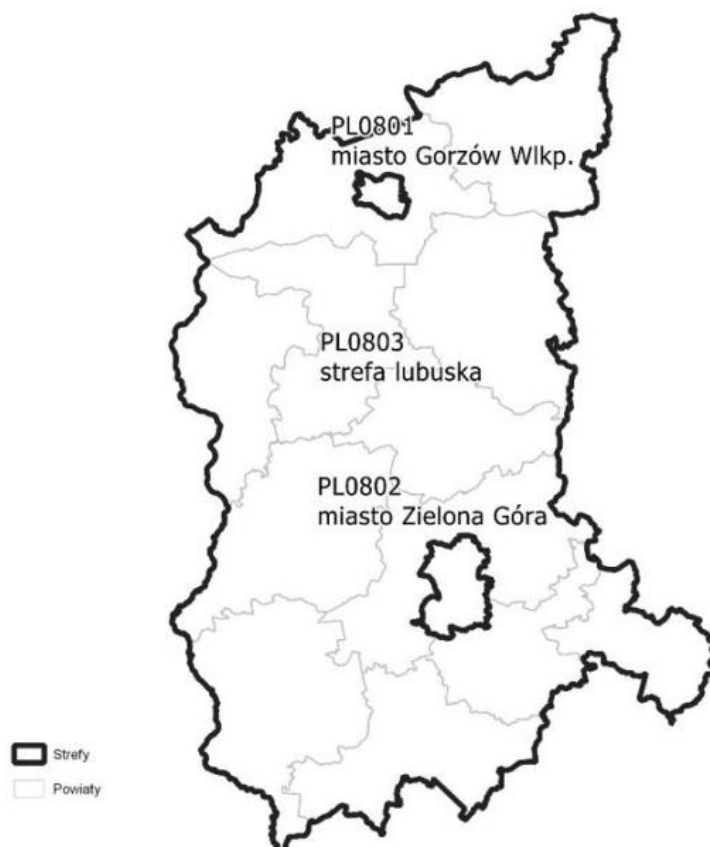
6.6. Istniejący stan środowiska

6.6.1. Jakość powietrza

Zgodnie z m.in. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973 z póź. zm.) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa lubuskiego wyznaczono 3 stref:

- Miasto Gorzów Wielkopolski (PL0801),
- Miasto Zielona Góra (PL0802)
- Strefa lubuska (PL0803),

Rysunek 2. Podział województwa lubuskiego na strefy ochrony powietrza

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim raport wojewódzki za rok 2022

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, była prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020 r. poz. 2279). Są to równocześnie substancje,

dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/ docelowych/ celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

- dwutlenek siarki SO₂,
- dwutlenek azotu NO₂,
- tlenek węgla CO,
- benzen C₆H₆,
- ozon O₃,
- pył PM₁₀,
- pył PM_{2.5},
- ołów Pb w PM₁₀,
- arsen As w PM₁₀,
- kadm Cd w PM₁₀,
- nikiel Ni w PM₁₀,
- benzo(a)piren B(a)P w PM₁₀.

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje:

- dwutlenek siarki SO₂,
- tlenki azotu NO_x,
- ozon O₃.

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy – zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej tabeli zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

- **Klasa A** – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- **Klasa C** – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- **Klasa D1** – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- **Klasa D2** – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Tabela 1. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego		A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM10, pył PM2.5 ołów Pb (zawartość w PM10) ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂ tlenki azotu NO _x -	C	<ul style="list-style-type: none"> - określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego		A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃ ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM10), kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)	C	<ul style="list-style-type: none"> - dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - określenie obszarów przekroczeń poziomów docelowych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego

* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim raport wojewódzki za rok 2022

Program pomiarów jakości powietrza realizowany jest zgodnie „Wieloletnim Strategicznym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska oraz Wykonawczym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska” na dany rok.

Monitoring stężeń zanieczyszczeń powietrza był prowadzony w 8 stałych stacjach monitoringu powietrza oraz 1 stacji mobilnej. W 8 stacjach kontynuowane były pomiary na stacjach tła miejskiego (Gorzów Wielkopolski, Zielona Góra, Gubin, Nowa Sól, Sulęcín, Wschowa oraz Żary), na 1 stacji pozamiejskiej (w Bytnicy).

Stanowiska pomiarowe spełniały wymagania kompletności danych określone w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020 r. poz. 2279).

Przedmiotowy zakres obejmował:

- automatyczne pomiary stężeń: SO₂, NO₂, NO, NO_x, PM₁₀, PM_{2,5}, CO, C₆H₆, O₃ i Hg na 8 stanowiskach w trzech strefach;
- manualne na 9 stanowiskach: PM₁₀, PM_{2,5}, metale Pb, As, Cd, Ni i B(a)P oznaczane w pyłe zawieszonym PM₁₀ w pięciu strefach, badania wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych oraz badanie składu pyłu zawieszonego PM_{2,5}

Zestawienie wszystkich wynikowych klas dla strefy lubuskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 2. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2020-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
strefa lubuska	Rok 2020											
	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A1 ²
	Rok 2021											
	A	A	A	A	A ¹⁾	A	A	A	A	A	C	A1 ²
	Rok 2022											
	A	A	A	A	A ¹⁾	A	A	A	A	A	C	A1 ²

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2.

2) Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny dla II fazy został dotrzymany i wszystkie strefy zostały zaliczone do klasy A1.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim raport wojewódzki za rok 2020, Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim raport wojewódzki za rok 2021, Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim raport wojewódzki za rok 2022

Jak wynika z *Rocznych ocen jakości powietrza w województwie lubuskim* na terenie strefy lubuskiej stwierdzono występowanie w ciągu roku przekroczenia wartości docelowej stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀, a także przekroczenie poziomów celu długoterminowego, określonego w odniesieniu do stężenia ozonu. W 2020 r. zanotowano również przekroczenie poziomu docelowego dla ozonu.

Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy lubuskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 3. Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2020-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

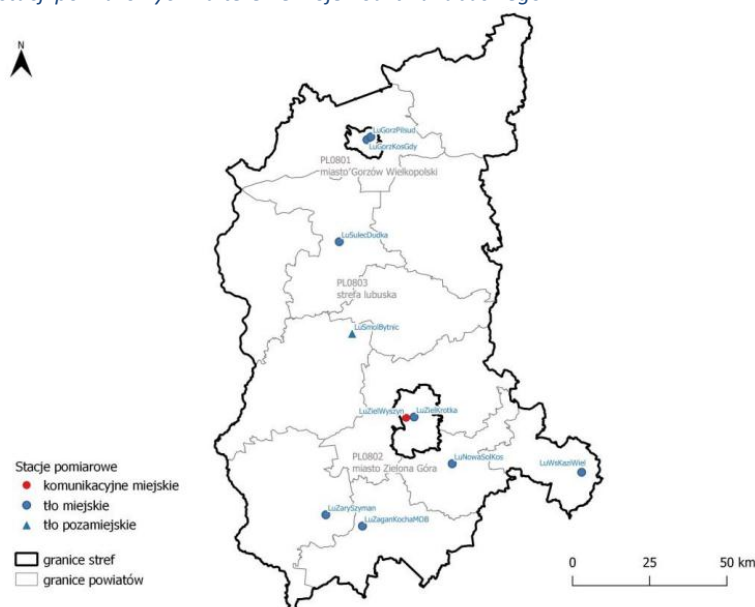
Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
strefa lubuska	Rok 2020		
	A	A	C
	Rok 2021		
	A	A	A
	Rok 2022		
	A	A	A

* D2 - klasa strefy O₃ wg poziomu celu długoterminowego

Źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim raport wojewódzki za rok 2020*, *Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim raport wojewódzki za rok 2021*, *Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim raport wojewódzki za rok 2022*

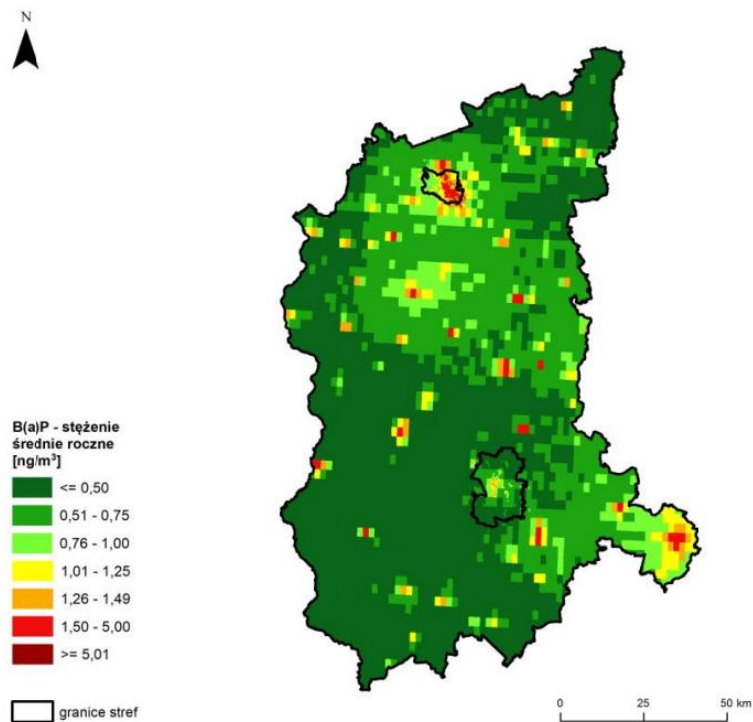
Zarówno w 2020, 2021 oraz 2022 roku klasyfikacja strefy pod względem poziomu celu długoterminowego ozonu skutkowałą nadaniem klasy D2. W 2020 r. klasa strefy dla O₃ została przyporządkowana do klasy C wg poziomu docelowego. W pozostałych przypadkach, z racji dotrzymywania norm, strefy uzyskały klasę A.

Rysunek 3. Lokalizacja stacji pomiarowych na terenie województwa lubuskiego

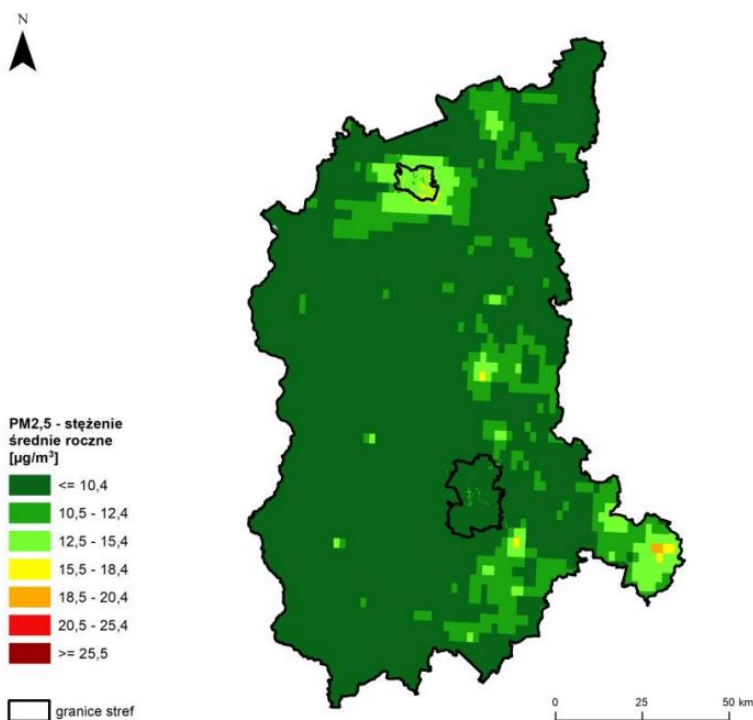
Źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim raport wojewódzki za rok 2022*

Rysunek 4. Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 w województwie lubuskim w 2022 roku

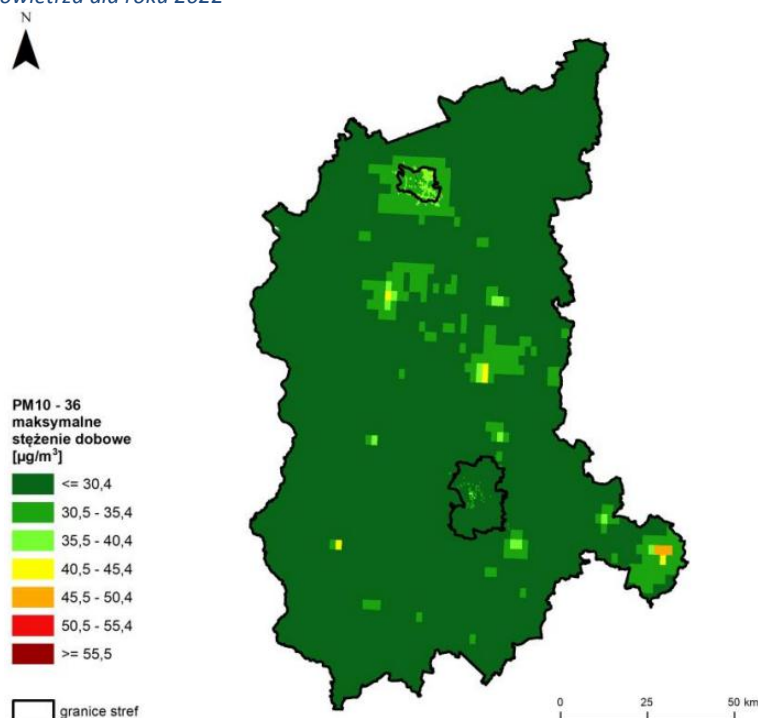
Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim raport wojewódzki za rok 2022

Rysunek 5. Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniorocznego pyłu PM2,5 w województwie lubuskim w 2022 roku

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim raport wojewódzki za rok 2022

Rysunek 6. Rozkład przestrzenny 36 maksymalnej wartości stężenia 24-godzinnej pyłu zawieszonego PM10 w województwie lubuskim w 2022 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2022

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim raport wojewódzki za rok 2022

Główną przyczyną złej jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego i zawartego w pyłe PM10 benzo(a)pirenu w województwie lubuskim jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych (bytowo-komunalna). Znacznie mniejszy wpływ ma emisja przemysłowa i liniowa.

Od 1 stycznia 2027 roku będzie można użytkować wyłącznie kotły, piece i kominki spełniające kryteria emisji i sprawności wg ekoprojektu.

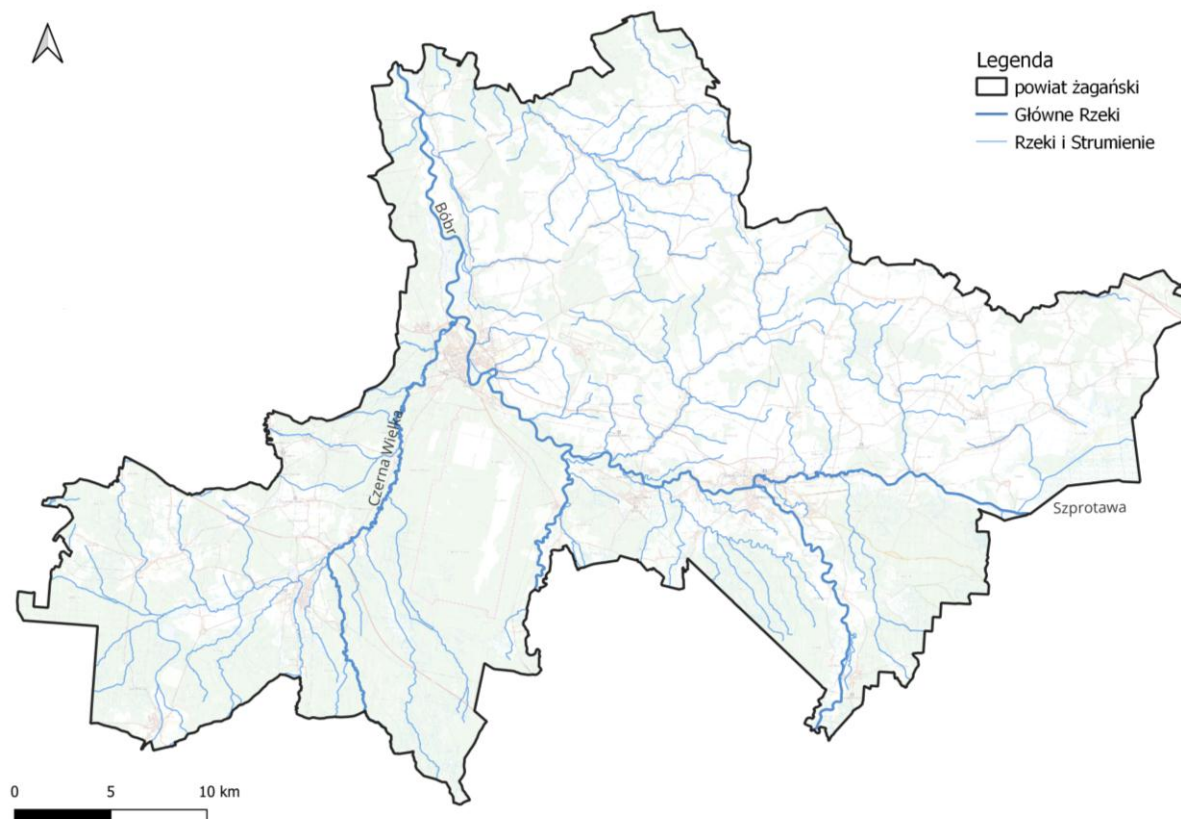
We wrześniu 2020 roku Sejmik Województwa Lubuskiego uchwalił Program Ochrony Powietrza (POP), zastępujący wcześniejsze programy. Program określa działania, które mają być prowadzone we wszystkich gminach województwa lubuskiego i obejmować rozbudowę oraz integrację sieci ciepłowniczej, prace termomodernizacyjne, działania w zakresie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, ograniczenie emisji ze źródeł przemysłowych, i komunikacyjnych.

6.6.2. Wody

Omawiany teren leży w regionie wodnym Środkowej Odry. Głównymi rzekami na terenie powiatu są: Czarna Wielka, Kwisa, Szprotawa oraz Bóbr.

Na sieć hydrograficzną w rejonie powiatu żagańskiego oprócz głównych rzek składa się jeszcze wiele krótkich potoków nizinnych oraz rzeki nizinne.

Rysunek 7. Powiat Żagański na tle głównych rzek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Teren powiatu leży na obszarze 31 jednolitych części wód powierzchniowych i 4 jednolitych częściach wód podziemnych. Przedstawiona tabela poniżej wraz z rysunkiem przedstawia wykaz JCWP leżących w obrębie powiatu.

Tabela 4. Jednolite Części Wód Powierzchniowych w zasięgu których leży powiat Żagański.

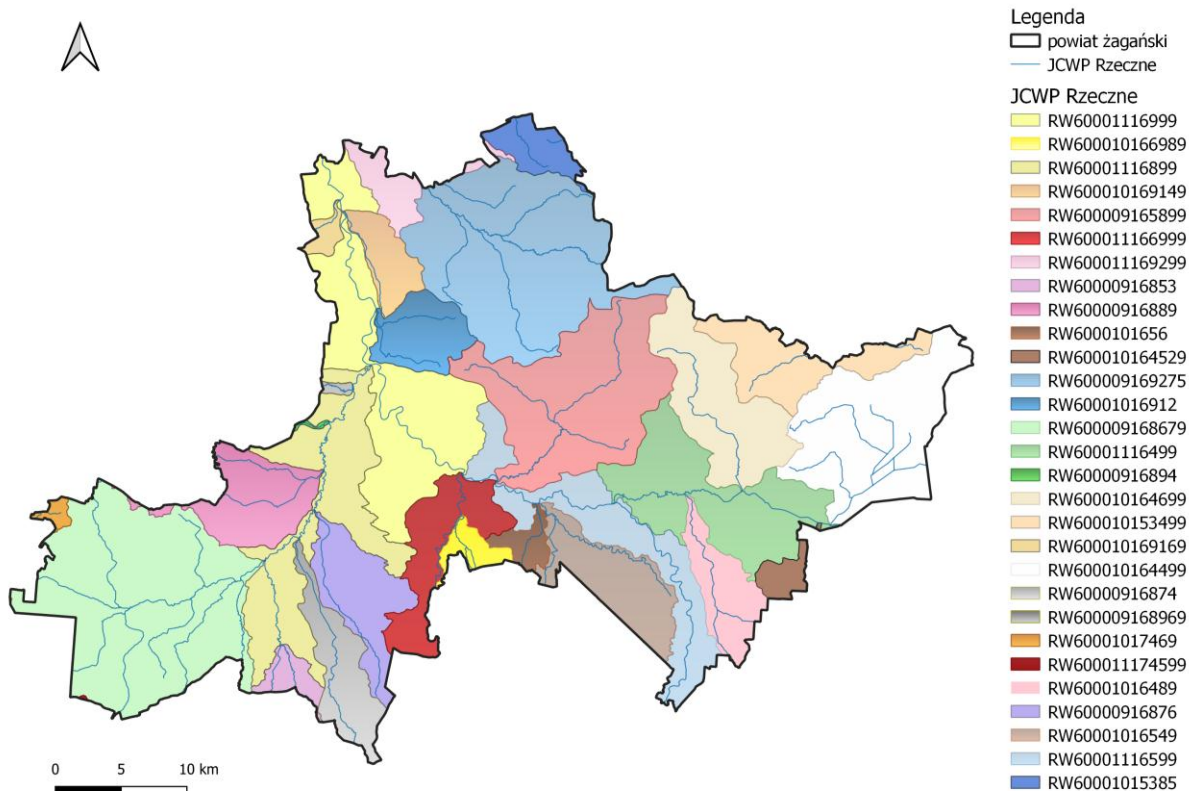
KOD JCWP	Nazwa JCWP
RW60001015385	Czarna Struga do Mirotki
RW60000916853	Czarna Wielka do Ziębiny
RW600009168679	Czarna Mała
RW600011166999	Kwisa od zb. Leśna do ujścia
RW60001116599	Bóbr od Żeliszowskiego Potoku do Kwisy
RW60001016489	Kamienny Potok
RW600010164529	Ostrężna
RW60001116499	Szprotawa od Chocianowskiej Wody do Bobru
RW6000101656	Stawna
RW60000916874	Olsza
RW60000916876	Gnilica
RW600010166989	Czernik
RW60001016549	Ruda

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

KOD JCWP	Nazwa JCWP
RW600010164499	Szprotawica
RW60001015332	Dalkówka
RW60001015334	Dobrzejówka
RW60001116999	Bóbr od Kwisy do ujścia
RW600009169275	<i>Brzeźnica od źródła do Szumu</i>
RW600010164699	Sucha
RW600010153499	Biała Woda
RW600011174599	Nysa Łużycka od Żółtej Wody do Skrody
RW600011169299	Brzeźnica od Szumu do Bobru
RW60001016912	Doły
RW600009165899	Łławka
RW600010169149	Stobrzyca
RW60000916894	Czerwona Woda
RW60000916889	Łubianka
RW60001116899	Czarna Wielka od Ziębiny do Bobru
RW600010169169	Złotnica
RW60001017469	Skroda
RW600009168969	Złota

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Rysunek 8. JCWP na tle powiatu żagańskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

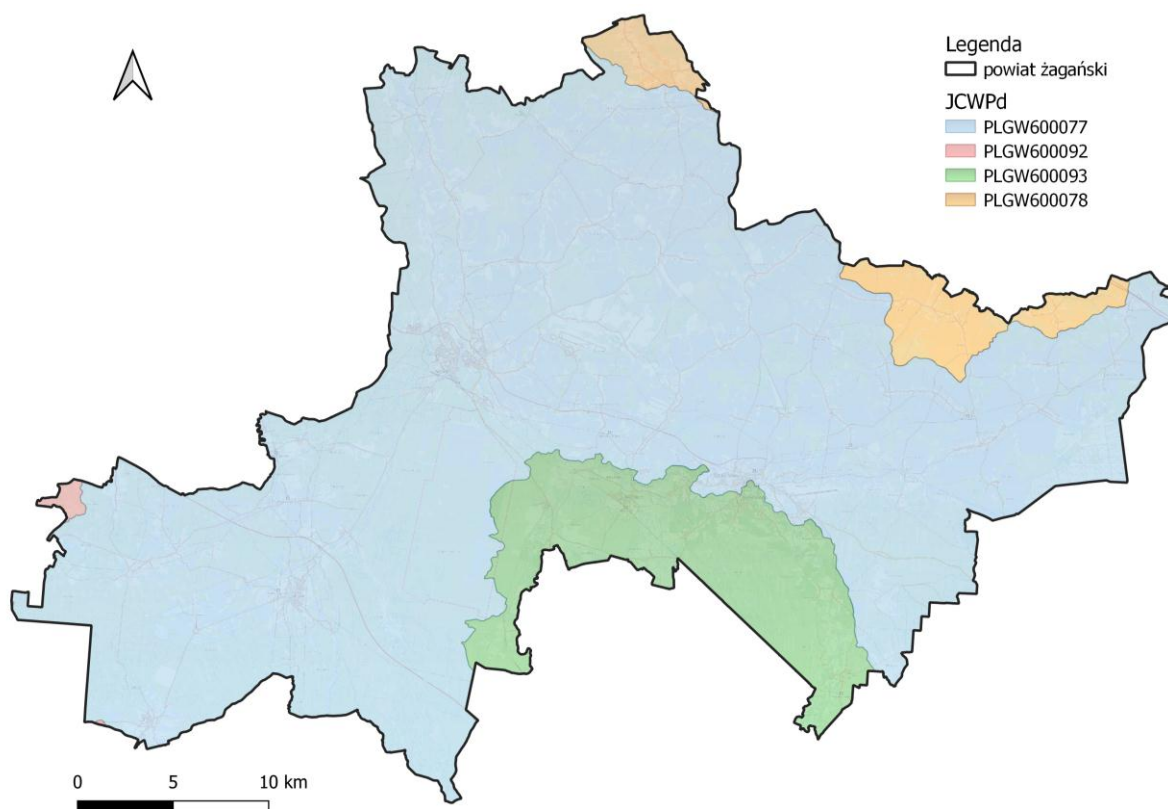
Następna tabela oraz rysunek przedstawiają JCWPd w obrębie powiatu żagańskiego.

Tabela 5. Charakterystyka JCWPd w obrębie powiatu żagańskiego

Numer JCWPd	77	78	93	92
Identyfikator UE	PLGW600077	PLGW600078	PLGW600093	PLGW600092
Powierzchnia [km ²]	2 667,14	1 729,43	1 978,66	691,19
Dorzecze	Odry	Odry	Odry	Odry
Region wodny	Środkowej Odry	Środkowej Odry	Środkowej Odry	Środkowej Odry
Główna zlewnia w obrębie JCWPd (rząd zlewni)	Bóbr (I)	Odra (II)	Bóbr (II)	Nysa Łużycka (II), Jędrzychowicki Potok, Żarecki Potok, Bielawka, Żółta Woda, Skroda(III)
Obszar bilansowy	Nysa Łużycka (prawa), Bóbr, Kaczawa, Przyodrze (WR)	Obrzyca i Krzycki Rów, Bóbr, Przyodrze (WR)	Nysa Łużycka, (prawa), Bóbr, Kaczawa, Łąba	Nysa Łużycka (prawa), Bóbr
Region hydrogeologiczny (Paczyński, 1995)	VI-wielkopolski, XV-wrocławski, XVI-sudecki	VI-wielkopolski, XV-wrocławski	XV-wrocławski, XVI-sudecki	VI-wielkopolski, XV-wrocławski, XVI-sudecki
Liczba pięter wodonośnych	3	2	6	3
Udział zasilania podziemnego w odpływie całkowitym rzek w obrębie JCWPd	43%	51%	43%	47%
Ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych	Mokradła (5% powierzchni obszarów chronionych)	Mokradła (21% powierzchni obszarów chronionych)	Mokradła (1% powierzchni obszarów chronionych)	Mokradła (3% powierzchni obszarów chronionych)
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [m ³ /d]	146 908,12	93 815,95	159 937,53	24 623,27
% wykorzystania zasobów	22	14	7	15

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny

Rysunek 9. JCWPd na tle powiatu żagańskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP)

Obszar powiatu żagańskiego leży na obszarze GZWP Zbiornik Chocianów – Gozdnicza (315). Poniżej dokonano charakterystyki.

Tabela 6. Charakterystyka GZWP w obrębie powiatu żagańskiego

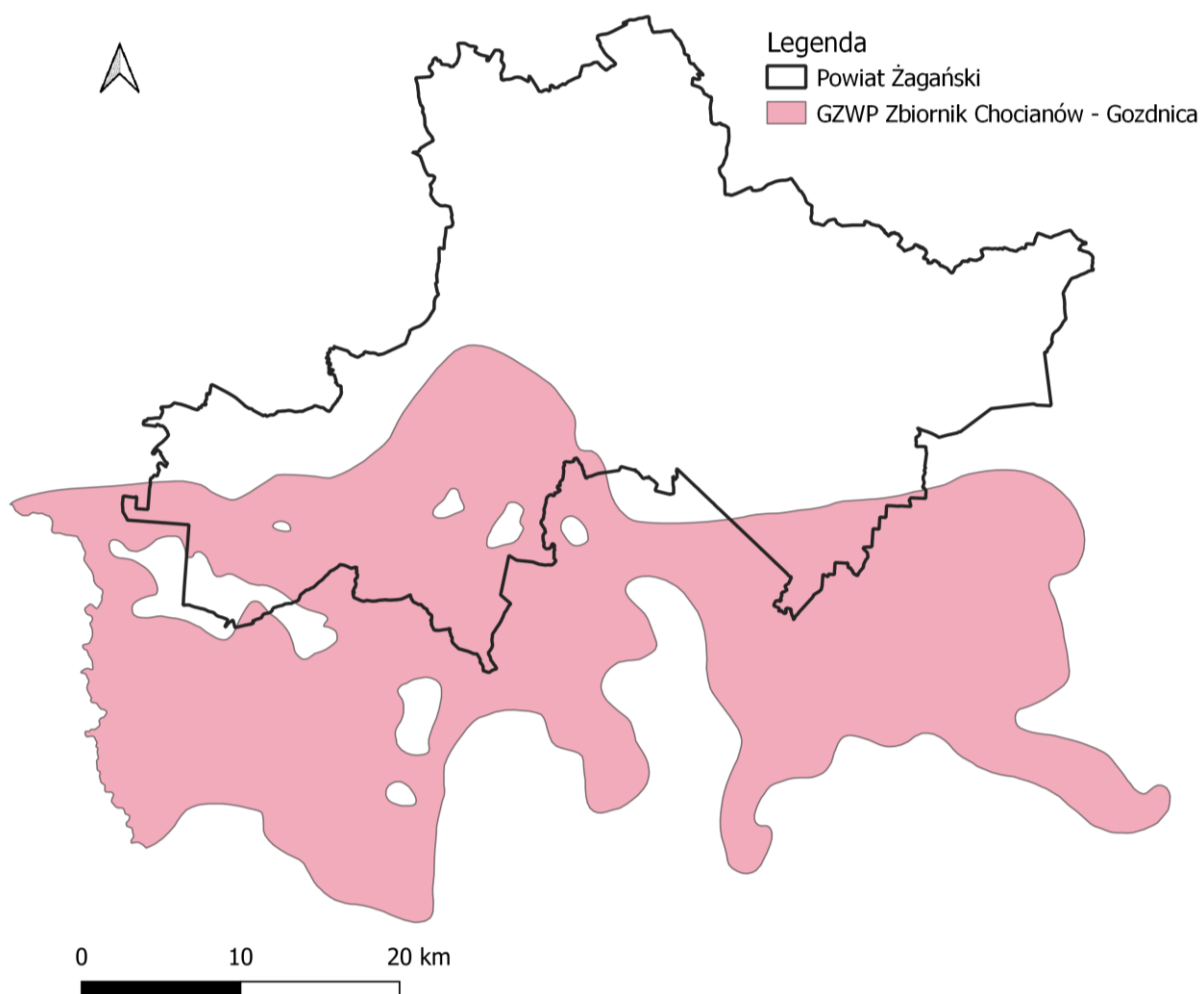
Nazwa	GZWP Zbiornik Chocianów - Gozdnicza
Województwo	lubuskie
Powiat	żagański
RZGW	Wrocław
Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	76, 77, 92, 93, 94
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	provincja Odry: SŚOPd – region środkowej Odry – subregion południowy, SS – region środkowej Odry – subregion Sudetów
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników Nizin Środkowopolskich (GZWP w paśmie nizin)
Zlewnia powierzchniowa (II rzędu wg MphP)	Odry od Nisy Kołodziej do Baryczy, Bobru, Odry od Bobru do Warty

Nazwa	GZWP
	Zbiornik Chocianów - Gozdnica
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Niż Środkowoeuropejski (31): Nizina Śląsko-Łużycka (317.7)
Typ zbiornika	porowy
Stratygrafia	czwartorzęd
Klasa jakości wody*	Na przeważającym obszarze I - III
Wodoprzewodność [m ² / d]	120 - 720
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m ³ /d × km ²]	93,36
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]	109 270
Podatność zbiornika na antropopresję	Na przeważającym obszarze bardzo podatny, podatny, lokalnie średnio i mało podatny

* Wg rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r.

Źródło: Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, 2017 r.

Rysunek 10. GZWP na tle powiatu żagańskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Obszary zagrożone powodzią

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2021. poz. 2233 ze zm.) powódź to: „*czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych*”.

Ze względu na źródło wezbrań poziomu wody, powódź dzieli się na:

- Powódzie rzeczne o mechanizmie naturalnego wezbrania,
- Powódzie rzeczne powstałe w wyniku przelania lub zniszczenia obwałowań przeciwpowodziowych,
- Powódzie rzeczne zimowe o mechanizmie zatorowym,
- Powódzie opadowe, związane z zalaniem terenu wodami pochodzącymi bezpośrednio z opadów deszczu lub z topnienia śniegu,
- Powódzie od wód podziemnych,
- Powódzie od strony morza,
- Powódzie powstałe w wyniku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących.

Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową na terenie powiatu żagańskiego odpowiadają Dyrektorzy Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie we Wrocławiu. Do ich obowiązków należy m.in. przygotowanie planu ochrony przeciwpowodziowej.

Mapy zagrożenia powodziowego oraz ryzyka powodziowego

Zgodnie z wymogami Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dawniej Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej) przygotowuje mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP).

Na mapach przedstawiono obszary o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%);
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%),
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%).

Zgodnie z art. 169 Prawa wodnego (Dz.U. 2021 poz. 2233 z póź. zm.):

Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego sporządza się mapy zagrożenia powodziowego.

Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się w szczególności:

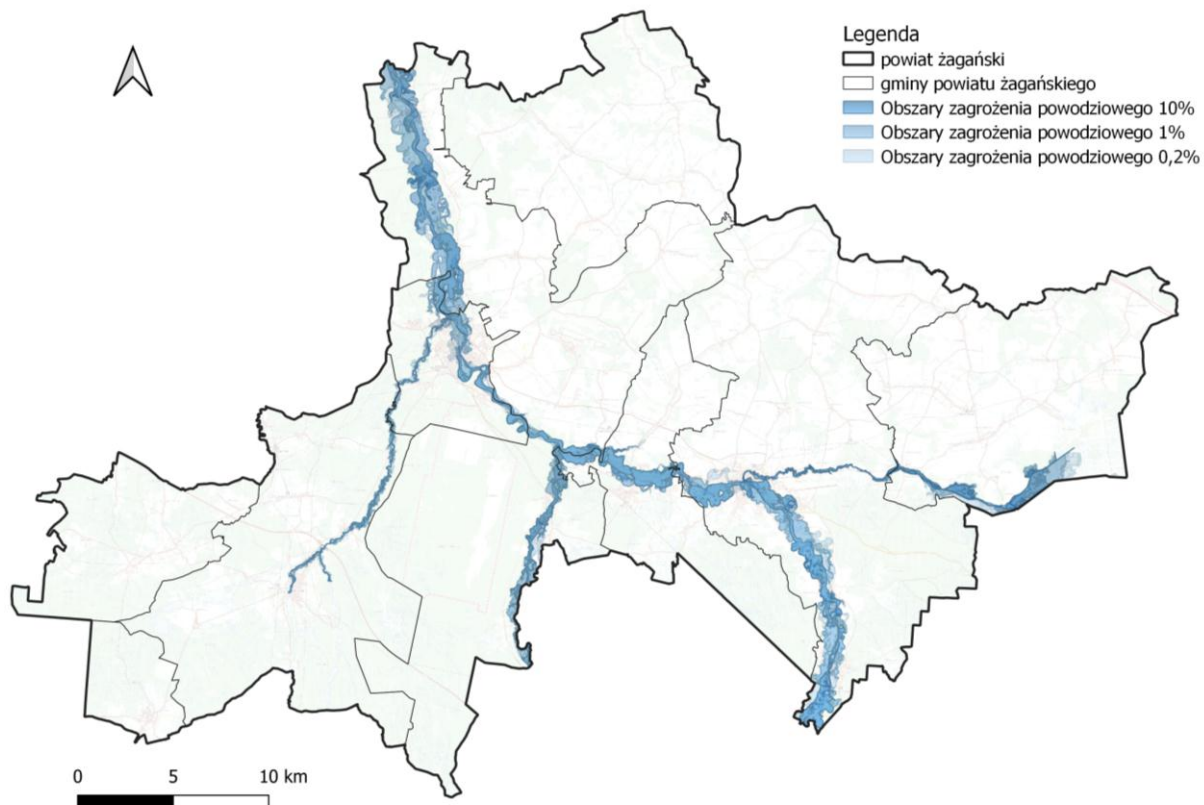
1. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;
2. obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
3. obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia:
 - a. wału przeciwpowodziowego,
 - b. wału przeciwsztormowego,
 - c. budowli piętrzącej.

Na MZP przedstawia się następujące elementy: zasięg powodzi; głębokość wody lub rzędną zwierciadła wody; w uzasadnionych przypadkach – prędkość przepływu wody lub natężenie przepływu wody.

MRP określają natomiast wartości potencjalnych strat powodziowych, gdzie uwzględniane są obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia. Obiekty te pozwalają na ocenę ryzyka powodziowego dla zdrowia i życia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej.

Obszar powiatu żagańskiego jest narażony na niebezpieczeństwo związane z powodzią. Na poniższej mapie przedstawiono lokalizację takich obszarów na tle powiatu.

Rysunek 11. Mapa zagrożenia powodziowego Powiat Żagański

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://wody.isok.gov.pl>

Obszary zagrożone suszą

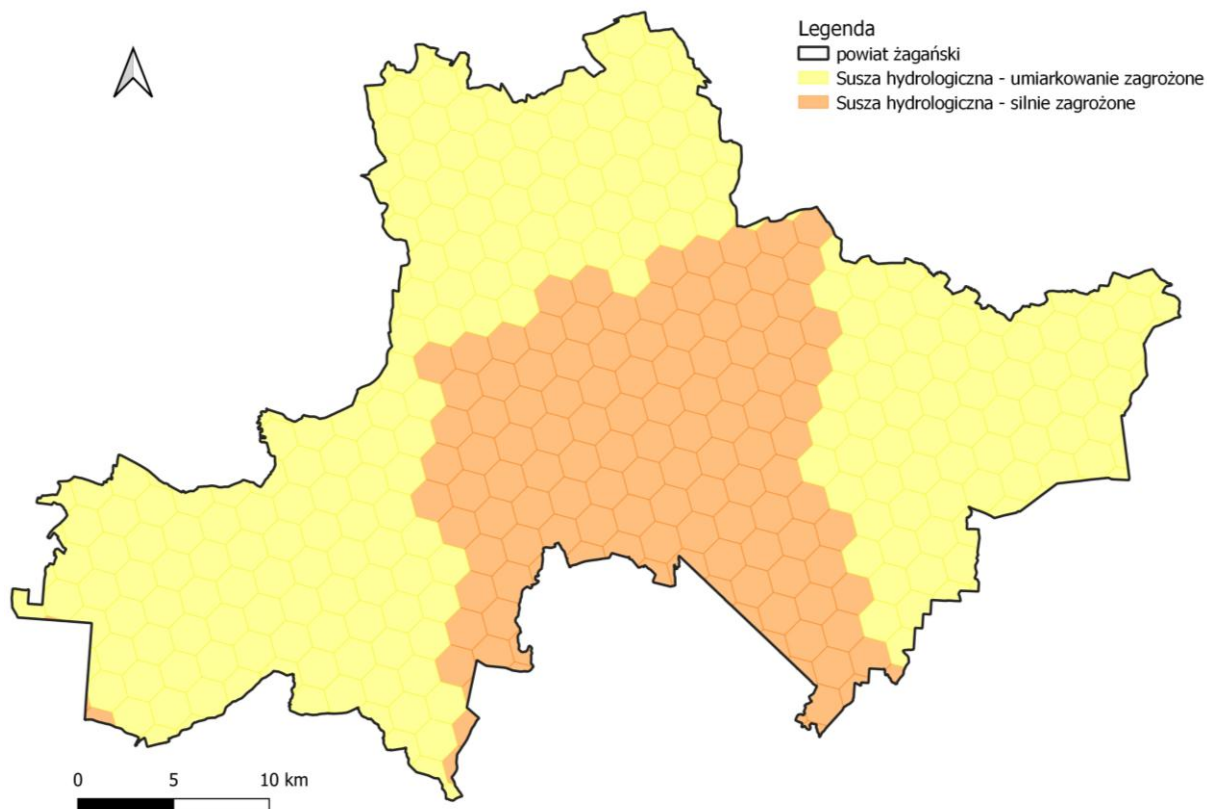
Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Wyróżnia się następujące typy suszy:

- susza atmosferyczna,
- susza rolnicza,
- susza hydrologiczna,
- susza hydrogeologiczna.

Susza, obok zjawiska powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych i bezpośrednich zjawisk naturalnych oddziałujących na środowisko, gospodarkę i lokalne społeczności. Jednakże w przeciwieństwie do powodzi nie ma praktycznie możliwości prowadzenia działań doraźnych, które przyczynią się do zminimalizowania skutków suszy. W walce z suszą potrzebne są działania długofalowe, strategiczne które poprzez swą ilość przyczynią się do minimalizowania jej skutków. Takim działaniem jest m.in. opracowanie planu przeciwdziałania skutkom suszy, który jest głównym, strategicznym dokumentem w Polsce, zgodnie z którym prowadzi się walkę z suszą.

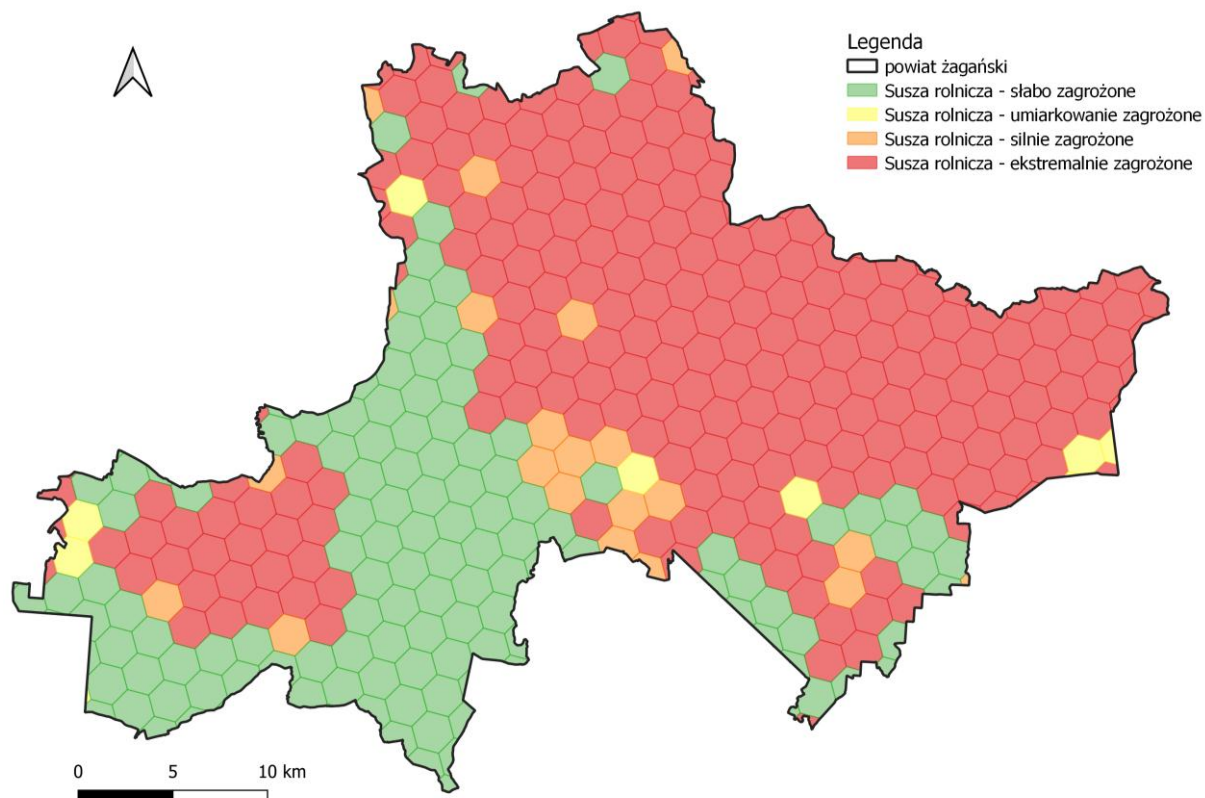
Dnia 15 lipca 2021 r. przyjęto Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021 r., poz. 1615). Celem dokumentu jest wskazanie najistotniejszych kierunków działań, które pomogą zapobiec kryzysowi wodnemu w Polsce. Dzięki realizacji jego założeń możliwe będzie zapewnienie odpowiedniej ilości i co najmniej dobrej jakości wody niezbędnej dla społeczeństwa, środowiska i wszystkich sektorów gospodarki narodowej. Realizacja działań zawartych w Planie przyczyni się do ograniczenia zjawiska suszy oraz minimalizowania skutków suszy. Wraz z planami gospodarowania wodami oraz planami zarządzania ryzykiem powodziowym stanowić będzie program przyczyniający się do zintegrowanej ochrony wód i gospodarki wodami. Jego celem jest zapewnienie dobrej jakości oraz wystarczającej ilości wód służących wszystkim działom gospodarki narodowej oraz środowisku naturalnemu. W ramach opracowania Planów zostanie dokonana identyfikacja i hierarchizacja obszarów zagrożonych wystąpieniem zjawiska suszy na poszczególnych obszarach dorzeczy, ocena potrzeb w zakresie ochrony przed suszą. Zostanie również opracowany zestaw działań mający na celu zapobieganie i łagodzenie skutków suszy na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę.

Na terenie powiatu żagańskiego istnieje również zagrożenie związane z występowaniem suszy. Na poniższym rysunku przedstawiono poszczególne typy zagrożenia suszą.

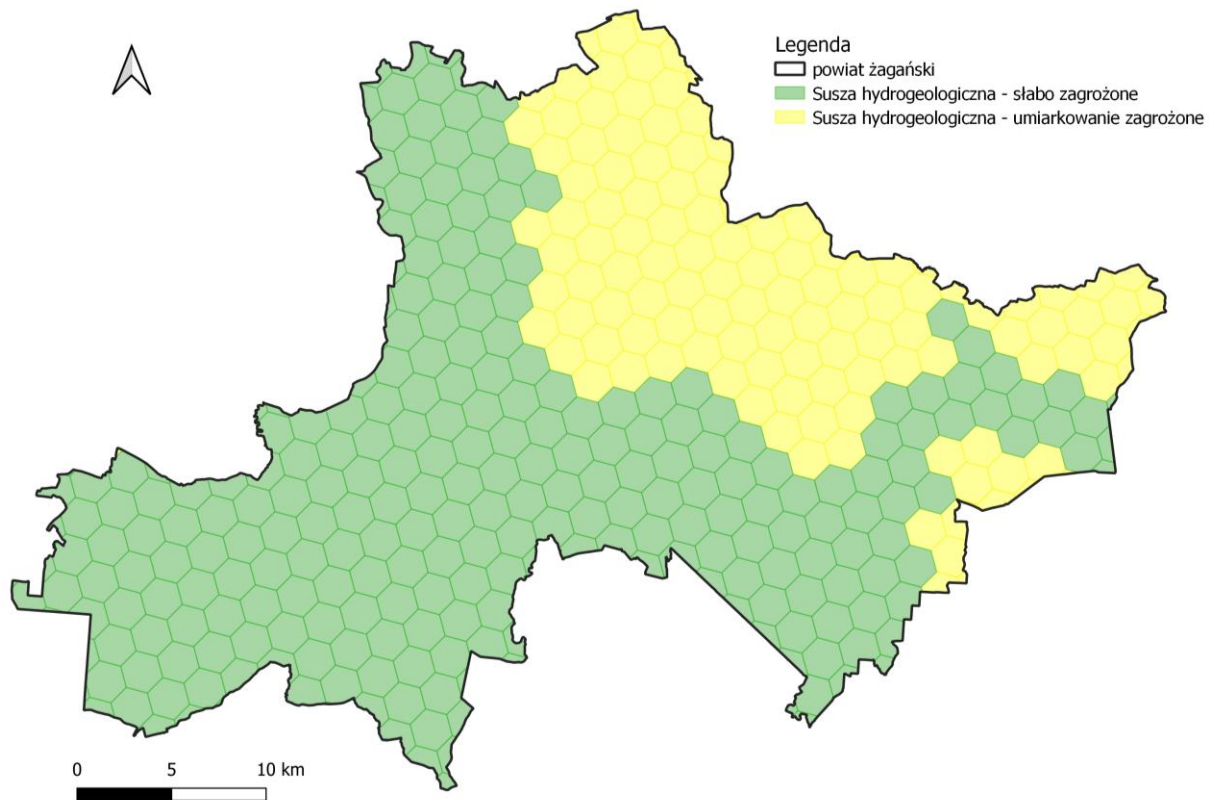
Rysunek 12. Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie powiatu żagańskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

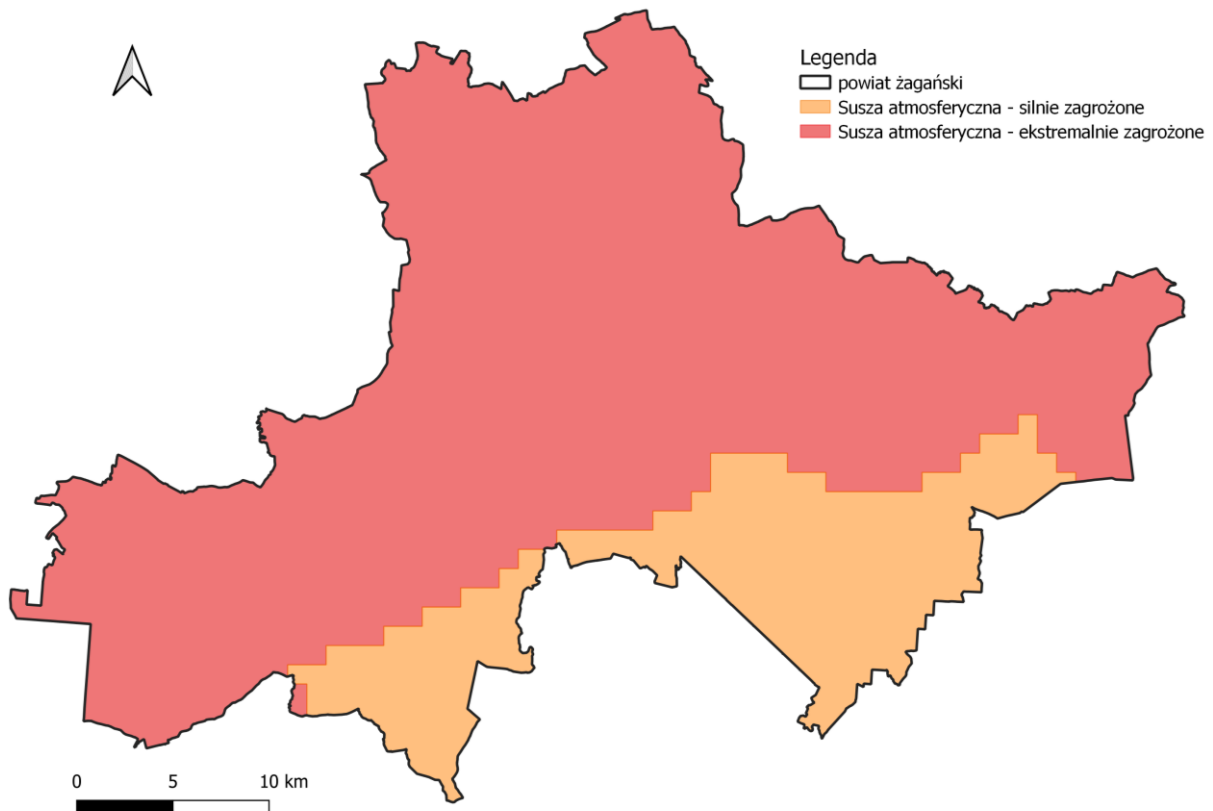

Rysunek 13. Zagrożenie suszą rolniczą na terenie powiatu żagańskiego

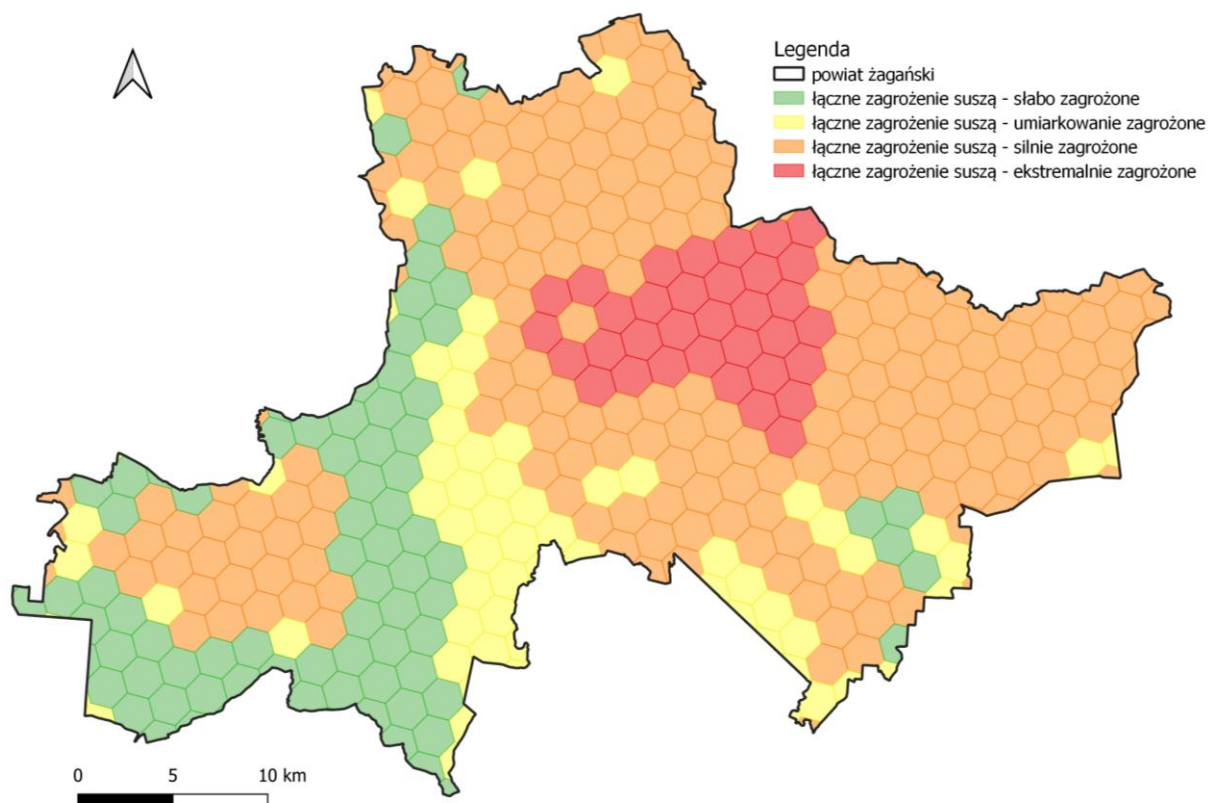
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Rysunek 14. Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie powiatu żagańskiego
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Rysunek 15. Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie powiatu żagańskiego
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Rysunek 16. Łączne zagrożenie suszą na terenie powiatu żagańskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) wynika z m.in. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji inspekcji ochrony środowiska. W zakresie obowiązków leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ustawą Prawo wodne, wyróżnia się jednolite części wód powierzchniowych naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i jednolite części wód powierzchniowych silnie zmienione i sztuczne, dla których określa się potencjał ekologiczny. Ocena stanu jcw jest prowadzona na podstawie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego oraz na podstawie wyników klasyfikacji stanu chemicznego. W celu wykonania klasyfikacji stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego dokonuje się interpretacji wyników badań elementów

biologicznych, fizykochemicznych, w tym specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych oraz elementów hydromorfologicznych, w odniesieniu do wartości granicznych klas jakości, określonych w odpowiednich przepisach dla poszczególnych wskaźników jakości wód.

Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Klasyfikacja stanu chemicznego polega na określeniu stężeń substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających oznaczanych w wodzie i bocie (rybach i mięczakach) i porównaniu tych stężeń ze środowiskowymi normami jakości ustalonymi w odpowiednich przepisach. Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych za lata 2019 i 2020 została wykonana na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2149). W poniższej tabeli przedstawiono ocenę JCWP. Znajdujących się w obrębie powiatu żagańskiego.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Tabela 7. Klasyfikacja i ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie powiatu żagańskiego badanych w latach 2022-2027

Lp.	Nazwa i kod ocenianej jednolitej części wód (jcwp)	Kod reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Status jcwp	Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu jcwp
1.	Czarna Struga od źródła do Mirotki RW60001715385	PL02S0401_0316	NAT	umiarkowany potencjał ekologiczny	b.d.	zły
2.	Czarna Wielka do Ziębiny RW60000916853	PL02S0401_3960	NAT	Zły stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
3.	Czarna Mała RW600009168679	PL02S0401_0310	NAT	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
4.	Kwisa od zb. Leśna do ujścia RW600011166999	PL02S0401_0624	NAT	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
5.	Bóbr od Żeliszowskiego Potoku do Kwisy RW60001116599	PL02S0401_0621	NAT	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
6.	Kamienny Potok RW60001016489	PL02S0401_3491	NAT	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
7.	Ostreżna RW600010164529	Zlewnia nie jest monitorowana	NAT	Brak możliwości klasyfikacji	dobry	b.d.
8.	Szprotawa od Chocianowskiej Wody do Bobru RW60001116499	PL02S0401_0620	SZCW	umiarkowany potencjał ekologiczny	poniżej dobrego	zły
9.	Stawna RW6000101656	PL02S0401_0274	NAT	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
10.	Olsza RW60000916874	PL02S0401_3492	NAT	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
11.	Gnilica RW60000916876	Zlewnia nie jest monitorowana	NAT	Brak możliwości klasyfikacji	poniżej dobrego	zły
12.	Czernik RW600010166989	PL02S0401_0276	NAT	Słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Lp.	Nazwa i kod ocenianej jednolitej części wód (jcwp)	Kod reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Status jcwp	Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu jcwp
13.	Ruda RW60001016549	PL02S0401_0623	NAT	Słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
14.	Szprotawica RW600010164499	PL02S0401_3961	SZCW	Zły potencjał ekologiczny	poniżej dobrego	zły
15.	Dalkówka RW60001015332	PL02S1401_0410	NAT	Słaby stan ekologiczny	b.d.	zły
16.	Dobrzejówka RW60001015334	PL02S1401_0495	NAT	Zły stan ekologiczny	dobry	zły
17.	Bóbr od Kwisy do ujścia RW60001116999	PL02S0401_0635	SZCW	Umiarkowany potencjał ekologiczny	poniżej dobrego	zły
18.	Brzeźnica od źródła do Szumu RW600009169275	PL02S0401_0633	NAT	umiarkowany stan ekologiczny	b.d.	zły
19.	Sucha RW600010164699	PL02S0401_1655	NAT	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
20.	Biała Woda RW600010153499	PL02S0401_0601	NAT	umiarkowany stan ekologiczny	b.d.	zły
21.	Nysa łużycka od Żółtej Wody do Skrody RW600011174599	PL02S0401_1633	NAT	Zły stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
22.	Brzeźnica od Szumu do Bobru RW600011169299	PL02S0401_0634	NAT	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
23.	Doły RW60001016912	Zlewnia nie jest monitorowana	NAT	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
24.	Iławka RW600009165899	PL02S0401_0622	NAT	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Lp.	Nazwa i kod ocenianej jednolitej części wód (jcwp)	Kod reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Status jcwp	Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu jcwp
25.	Stobrzyca RW600010169149	Zlewnia nie jest monitorowana	NAT	Brak możliwości klasyfikacji	dobry	b.d.
26.	Czerwona Woda RW60000916894	PL02S0401_3495	NAT	Słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
27.	Łubianka RW60000916889	PL02S0401_1661	NAT	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
28.	Czarna Wielka od Ziębiny do Bobru RW60001116899	PL02S0401_0630	NAT	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
29.	Złotnica RW600010169169	PL02S0401_3547	NAT	umiarkowany stan ekologiczny	b.d.	zły
30.	Skroda RW60001017469	PL02S0401_0642	NAT	dobry stan ekologiczny	b.d.	b.d.
31.	Złota RW600009168969	PL02S0401_0629	NAT	Zły stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

Zgodnie art. 4.1 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. 2021. poz. 624 ze zm.), celem środowiskowym dla JCWPd jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do niej zanieczyszczeń; zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć i utrzymać ich dobry stan.

Badania w zakresie stanu wód podziemnych prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wykonawcą badań, na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy.

Badania i ocenę stanu wód podziemnych wykonuje się dla tzw. jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), dla których określany jest stan ilościowy (informacje o dostępnych zasobach, poborze, poziomie zwierciadła) i stan chemiczny. Badania na potrzeby oceny stanu wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu diagnostycznego i monitoringu operacyjnego. Monitoring diagnostyczny odbywa się raz na trzy lata i obejmuje obszar całego kraju, natomiast w latach pomiędzy monitoringiem diagnostycznym realizowany jest monitoring operacyjny, w ramach którego badane są jednolite części, zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu.

Systematycznie prowadzony jest monitoring wód podziemnych. Oceny wykonywane są co 4 lata. Jak wynika z poniższej tabeli jakość wód co roku wykazuje stan dobry.

Tabela 8. Kompleksowa ocena stanu JCWPd w obrębie, których leży powiat żagański

Nr JCWPd	Stan wód	Rok 2012	Rok 2016	Rok 2019
77	chemiczny	dobry	dobry	dobry
	ilościowy	dobry	dobry	dobry
78	chemiczny	dobry	dobry	dobry
	ilościowy	dobry	dobry	dobry
92	chemiczny	dobry	dobry	dobry
	ilościowy	dobry	dobry	dobry
93	chemiczny	dobry	dobry	dobry
	ilościowy	dobry	dobry	dobry

Źródło: GIOS

Monitoring krajowy wód podziemnych wykonywany jest na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych. Monitoring krajowy wód podziemnych jest podstawą do oceny wód podziemnych w poszczególnych punktach pomiarowych oraz jednolitych części wód podziemnych. Zgodnie z wyżej przytaczanym rozporządzeniem klasyfikującym jednolite części wód podziemnych, oceny stanu jednolitych części wód podziemnych dokonuje się na podstawie oceny stanu ilościowego i stanu chemicznego, które mogą być dobre bądź słabe. Według § 14.1. Stan

jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako dobry, jeżeli zarówno jej stan chemiczny, jak i stan ilościowy, są oceniane jako dobre.

Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako słaby, jeżeli jej stan chemiczny lub jej stan ilościowy jest oceniany jako słaby.

Tabela 9. Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu żagańskiego.

Kod UE JCWPd (wg podziału na 174 części)	Identyfikator UE punktu pomiarowego (wg podziału JCWPd na 174 części)	Lokalizacja punktu	Stratygrafia	Rodzaj punktu pomiarowego	Klasa jakości 2022 końcowa
PLGW600077	PLGW600077_001	Żagań	Q	st. wiercona	III
PLGW600077	PLGW600077_005	Iłowa	Q	st. wiercona	III
PLGW600093	PLGW600093_004	Szprotawa	Q	piezometr	II

źródło: GIOŚ, RWMS w Łodzi

6.6.3. Hałas

➤ Stan wyjściowy i źródła hałasu

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556 z póź. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja – wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas – dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu – równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska. W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość 52 dB $< L_{Aeq} < 62$ dB
- duża uciążliwość 63 dB $< L_{Aeq} < 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112 t.j.). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą

w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli.

Poziomy dopuszczalne zostały określone dla dwóch grup wskaźników mających zastosowanie:

- w prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem:
 - L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia od godz. 6.00 – 18.00, pory wieczoru od godz. 18.00 – 22.00 oraz pory nocy od godz. 22.00 – 6.00;
 - L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku od godz. 22.00-6.00,
- do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby:
 - L_{AeqD} jest to równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia, rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 – 22.00,
 - L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy, rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 – 6.00.

Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{AeqD}	L_{AeqN}	L_{AeqD}	L_{AeqN}
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w gminach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

gdzie:

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych

Źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112)

Natężenie ruchu pojazdów poruszających się drogami na przestrzeni lat ulega zwiększeniu, przez co negatywne oddziaływanie akustyczne nasila się. Hałas, oddziałując bezpośrednio na tereny sąsiadującej zabudowy, stanowi główne źródło zagrożenia. Hałas drogowy stanowi dominujące źródło na terenie omawianych gmin, zarówno pod względem wielkości jak i zasięgu oddziaływania.

Hałasem, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, są dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany ludzką działalnością można podzielić na:

- hałas komunikacyjny;
- hałas przemysłowy (instalacyjny).

Hałas drogowy

Układ komunikacyjny zapewnia niezbędne połączenia drogowe pomiędzy powiatem, a ośrodkami administracji rządowej i samorządowej oraz pomiędzy wszystkimi miejscowościami leżącymi na jej terenie. Praktycznie nie zachodzi potrzeba budowy nowych połączeń drogowych, a jedynie modernizacja, podnoszenie standardu oraz prawidłowe ich utrzymanie. Po zmianach administracyjnych na terenie powiatu żagańskiego znajdują się drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne, o łącznej długości 1 448,3 km. Utrzymaniem i modernizacją dróg krajowych zajmuje się Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, drogami wojewódzkimi zajmuje się Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze - Biuro Zamiejscowe w Gorzowie Wlkp, drogami powiatowymi zarządza Powiatowy Zarząd Dróg w Żaganie, a drogami gminnymi Zarząd Gmin.

Przez teren powiatu przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie takie jak:

- DK 18 – Olszyna - Krzyżowa
- DK 12 – droga przebiegająca od granicy z Niemcami do granicy z Ukrainą.
- S 3 – droga szybkiego ruchu Lubawka-Świnoujście
- DW 295 – Żagań – Nowogród Bobrzański,
- DW 296 – Koźuchów – Żagań – Iłowa,
- DW 297 – Koźuchów – Szprotawa,
- DW 328 – Przemków – Niegosławice – Nowe Miasteczko
- DW 350 – Gozdnicza – Przewóz.

Na terenie powiatu żagańskiego znajdują się także drogi powiatowe i gminne. Drogi powiatowe łącznie mają długość 671,8 km. Są to drogi o nawierzchni twardej i twardej ulepszonej, stanowiąc 93% wszystkich dróg, a około 7% było drogami o nawierzchni gruntowej. Drogi gminne stanowią niecałe 70% drogi o nawierzchni twardej, w tym ulepszonej. W 2021 roku wykonano badanie hałasu drogowego na drodze wojewódzkiej DW 296 w ramach okresowych pomiarów hałasu

i analizy porealizacyjnej przez GDDKiA. Z przeprowadzonych badań stwierdzono występowanie obecnie terenów zagrożonych hałasem. Tereny zlokalizowane w miejscowości Lubieszów i Wrociszów są zagrożone hałasem od drogi DW296 z uwagi na przyległą zabudowę mieszkaniową². W tabeli poniżej przedstawiono wyniki pomiarów dobowych DW296 w 2021 r.

Tabela 11. Wyniki pomiaru hałasu akustycznego w powiecie żagańskim w 2021 r.

Nazwa odcinka drogi	Gmina	Rodzaj terenu	Czas odniesienia	Ilość pojazdów w czasie odniesienia	Laeq po korekcie [dB]	Wartość dopuszczalna dla pory dnia/nocy [dB]	Wielkość przekroczenia
DW 296, Żagań	Żagań (miejska)	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	Dzień 16h	11 017	65,2	65	0,2
			Noc 8h	558	58,3	56	2,3

Źródło: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa lubuskiego w roku 2021

Hałas kolejowy

Układ komunikacyjny w powiecie uzupełniają szlaki kolejowe takie jak:

- nr 14 – Łódź Kaliska - Forst,
- nr 275 – Wrocław Muchobór - Gubinek,
- nr 282 – Miłkowice – Jasień,
- nr 283 – Jelenia Góra –Żagań,
- nr 371 – Wolsztyn –Żagań,
- nr 380 – Jankowa Żagańska – Przewóz – Sanice,
- nr 389 – Jankowa Żagańska – Żagań.

Jednakże część linii kolejowych wymaga remontu bądź jest nieczynna.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń zawiązanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Obejmuje dźwięki emitowane przez maszyny i urządzenia, procesy technologiczne, a także instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do tego rodzaju hałasu zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych np.: wentylatory i urządzenia klimatyzacyjne. Hałas ten ma charakter lokalny i występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi. Poziom hałasu jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od wykorzystywanych maszyn i urządzeń, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych oraz prowadzonych procesów technologicznych. W przypadku

² https://www.zdw.zgora.pl/PL/3033/559/Streszczenie_czesci_opisowej_strategicznych_map_halasu/k/

przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu przez zakłady przemysłowe, wydawane są dla zakładu decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu (odrębnie dla pory dziennej i nocnej). Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej. W powiecie żagańskim większość podmiotów gospodarczych to zakłady usługowe i rzemieślnicze, w których emisja hałasu również ogranicza się do ich najbliższego otoczenia. Na terenie gminy nie przeprowadzono kompleksowych pomiarów tego zjawiska.

6.6.4. Zasoby przyrodnicze

Realizując zadania zawarte w niniejszym Programie Ochrony Środowiska należy uwzględnić ochronę gatunkową roślin i zwierząt, wynikającą z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.) mającą na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu okazów gatunków oraz ich siedlisk i ostoi. Wymagane jest również przestrzeganie zapisów ww. ustawy, dotyczących zakazów oraz odstępstw od zakazów w odniesieniu do ww. gatunków oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, zwłaszcza:

- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183),
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408).

Formy ochrony przyrody

Na terenie powiatu żagańskiego występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Natura 2000:
 - Przygiełkowiska Koło Gozdnicy,
 - Dolina Dolnej Kwisy,
 - Buczyzna Szprotawsko-Piotrowicka,
 - Małomickie Łęgi,
 - Borowina,
 - Dolina Dolnego Bobru,
 - Wilki nad Nysą
 - Łęgi koło Wymiarek,
 - Bory Dolnośląskie
 - Stawy Przemkowskie,

- Obszary Chronionego Krajobrazu:
 - Bory Dolnośląskie,
 - Wzgórza Dalkowskie,
 - Dolina Bobru,
 - Dolina Brzeźnicy,
 - Dolina Szprotawki,
- Przemkowski Park Krajobrazowy;
- Rezerwat przyrody
 - Buczyzna Szprotawska,
 - Dąbrowa Brzeźnicka im. Bolesława Grochowskiego,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy:
 - Park Słowiński,
 - Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy "Potok Sucha"
- Użytki ekologiczne – 12 szt.;
- Pomniki przyrody – 109 szt.

Obszary Natura 2000

Obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO),
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty.

Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody (z wyjątkiem ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów). Poniżej scharakteryzowano Obszar Natura 2000 znajdujący się na omawianym terenie.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Tabela 12. Charakterystyka Obszaru Natura 2000 na terenie powiatu żagańskiego

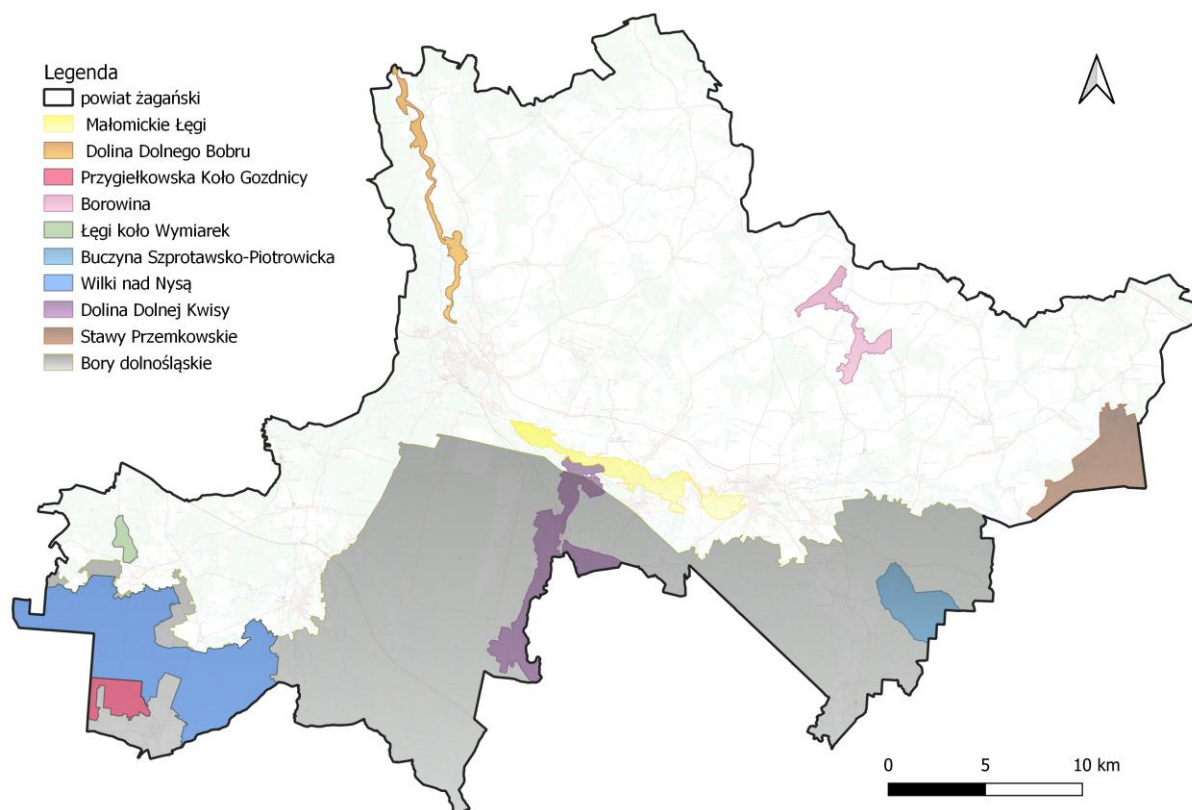
Nazwa	Kod obszaru	Rodzaj ochrony	Data wyznaczenia	Powierzchnia [ha]	Akt prawny o wyznaczeniu	PZO
Przygiełkowiska Koło Gozdnicy	PLH080055	Dyrektywa siedliskowa	2009-02-13	1767,7000	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE)	
Dolina Dolnej Kwisy	PLH020050	Dyrektywa siedliskowa	2009-02-13	5972,1800	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE)	
Buczyna Szprotawsko-Piotrowicka	PLH080007	Dyrektywa siedliskowa	2009-02-13	1423,3000	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE)	
Małomickie Łęgi	PLH080046	Dyrektywa siedliskowa	2011-02-08	992,9700	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)	
Borowina	PLH080030	Dyrektywa siedliskowa	2011-02-08	512,2200	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)	

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Dolina Dolnego Bobru	PLH080068	Dyrektywa siedliskowa	2011-02-08	1730,0500	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)
Wilki nad Nysą	PLH080044	Dyrektywa siedliskowa	2011-02-08	12226,9200	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)
Łęgi koło Wymiarek	PLH080059	Dyrektywa siedliskowa	2009-02-13	159,1600	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE)
Bory Dolnośląskie	PLB020005	Dyrektywa ptasia	2007-10-13	172093,3900	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000
Stawy Przemkowskie	PLB020003	Dyrektywa ptasia	2004-11-05	4605,4200	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000

Źródło: www.crfop.gdos.gov.pl

Rysunek 17. Obszar Natura 2000 na tle powiatu żagańskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych (art. 23 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). Poniżej zestawiono Obszary Chronionego Krajobrazu znajdujące się na terenie powiatu żagańskiego.

Tabela 13. Charakterystyka Obszarów Chronionego Krajobrazu

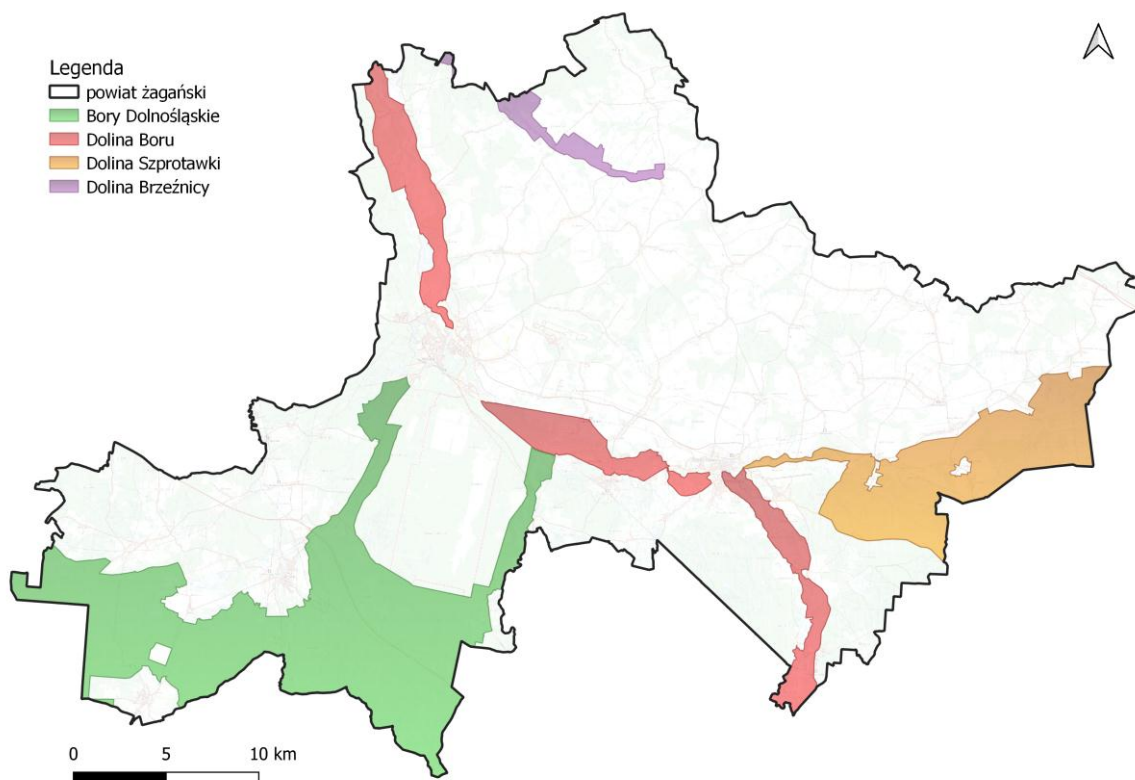
Nazwa	Bory Dolnośląskie	Wzgórza Dalkowskie	Dolina Bobru	Dolina Brzeźnicy	Dolina Szprotawki
Powiaty	zgorzelecki, żagański, żarski, bolesławiecki	żagański, nowosolski	żagański, krośnieński, bolesławiecki, zielonogórski	żagański, zielonogórski	polkowicki, żagański
Gminy	Żagań, Gozdnicza, Małomice, Przewóz, Iłowa, Węgliniec, Wymiarki, Osiecznica, Żagań	Bytom Odrzański, Nowa Sól, Niegosławice, Nowe Miasteczko	Żagań, Małomice, Szprotawa, Dąbie, Krosno Odrzańskie	Brzeźnica, Nowogród Bobrzański, Żagań	Szprotawa, Niegosławice, Przemków
Data wyznaczenia	1985-06-21	1985-06-21	2003-08-09	2003-08-09	2003-08-09
Powierzchnia [ha]	21 092,6600	3 096,8100	11863,5300	2323,9000	6381,1900

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Nazwa	Bory Dolnośląskie	Wzgórza Dalkowskie	Dolina Bobru	Dolina Brzeźnicy	Dolina Szprotawki
Akt prawny o wyznaczeniu	Uchwała Nr VII/49/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Zielonej Górze z dnia 21 czerwca 1985 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa zielonogórskiego	Uchwała nr VII/49/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Zielonej Górze z dnia 21 czerwca 1985 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa zielonogórskiego	Rozporządzenie Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego	Rozporządzenie Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego	Rozporządzenie Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego

Źródło: www.crfop.gdos.gov.pl

Rysunek 18. Obszary Chronionego Krajobrazu na tle powiatu żagańskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Przemkowski Park krajobrazowy

Zgodnie z art. 16. Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2022 poz. 916 z późn. zm.) Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Tabela 14. Charakterystyka Przemkowskiego Parku Krajobrazowego

Nazwa	Przemkowski Park Krajobrazowy
Data utworzenia	1997-06-27
Powierzchnia [ha]	22340,0000
Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Rozporządzenie Wojewody Legnickiego z dnia 7 czerwca 1997 r. w sprawie utworzenia Przemkowskiego Parku Krajobrazowego w województwie legnickim
Powiaty	polkowicki, żagański, bolesławiecki
Gminy	Gaworzyce (gmina wiejska), Radwanice (gmina wiejska), Szprotawa (gmina miejsko-wiejska), Niegosławice (gmina wiejska), Przemków (gmina miejsko-wiejska), Gromadka (gmina wiejska)
Powierzchnia otuliny [ha]	15467,0000
Opis celów ochrony	1. Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych doliny nizinnej rzeki Szprotawy, wraz z obszarami wodnymi i wodno-błotnymi w zlewni rzeki Bóbr. 2. Zachowanie siedlisk borowych, w tym suchych wrzosowisk.

Źródło: www.crfop.gdos.gov.pl

Rezerwaty przyrody

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi (art. 13 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). W poniższej tabeli zestawiono rezerwaty przyrody znajdujące się na terenie powiatu żagańskiego.

Tabela 15. Charakterystyka Rezerwatu Przyrody

Nazwa	Buczyna Szprotawska	Dąbrowa Brzeźnicka im. Bolesława Grochowskiego
Data uznania	1965-08-03	1989-04-15
Powierzchnia [ha]	152,3200	5,8800
Rodzaj rezerwatu	leśny	leśny
Typ rezerwatu	Fitocenotyczny	fitocenotyczny
Podtyp rezerwatu	Zbiorowisk leśnych	zbiorowisk leśnych
Typ ekosystemu	leśny i borowy	leśny i borowy
Podtyp ekosystemu	lasów mieszanych nizinnych	lasów nizinnych
Akt prawny o uznaniu	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 1 czerwca 1965 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 3 marca 1989 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030

Nazwa	Buczyna Szprotawska	Dąbrowa Brzeźnicka im. Bolesława Grochowskiego
Dane pozostałych aktów prawnych	<p>1) Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r.</p> <p>2) Zarządzenie Nr 11/2012 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Buczyna Szprotawska"</p> <p>3) Zarządzenie Nr 24/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Buczyna Szprotawska”.</p>	<p>1) Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r.</p> <p>2) Zarządzenie Nr 38/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody Dąbrowa Brzeźnicka</p> <p>3) Zarządzenie Nr 20/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie zmiany nazwy rezerwatu przyrody</p> <p>4) Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 18 czerwca 2013 r. dotyczące przyjęcia dokumentów – planów ochrony rezerwatów przyrody</p>
Cele ochrony	Celem ochrony jest zachowanie naturalnego zróżnicowania ekosystemów leśnych z zachowaniem cennych gatunków flory i fauny	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu grądu i świetlistej dąbrowy.
Plan ochrony - podstawa prawna	NIE	<p>TAK</p> <p>1) Zarządzenie Nr 68/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Dąbrowa Brzeźnicka",</p> <p>2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Dąbrowa Brzeźnicka im. Bolesława Grochowskiego" z dnia 2 sierpnia 2016 r.</p>
Zadania ochronne	BRAK	BRAK

Źródło: www.crfop.gdos.gov.pl

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne. (art. 43 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

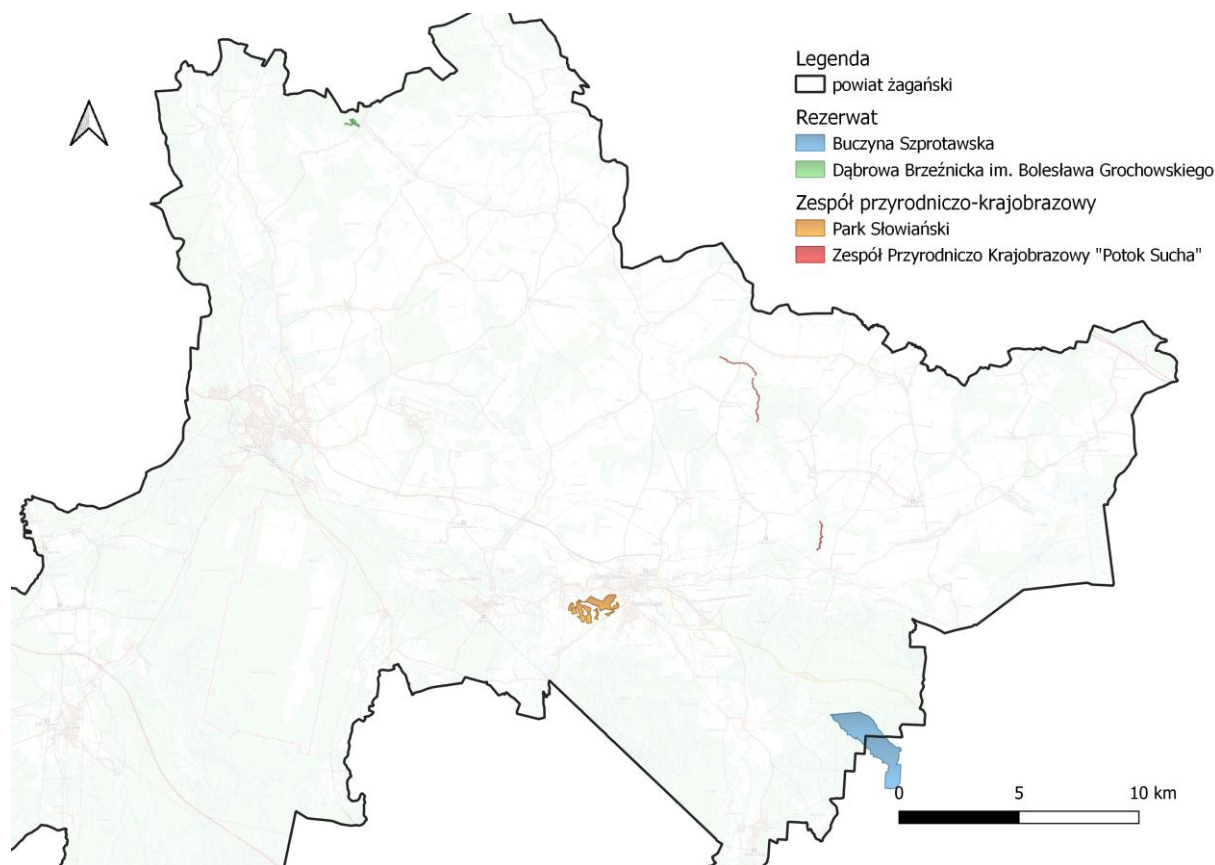
Tabela 16. Charakterystyka zespołów przyrodniczo-krajobrazowych na terenie powiatu żagańskiego

Nazwa	Park Słowiański	Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy "Potok Sucha"
Data ustanowienia	2007-05-31	2019-05-23
Powierzchnia [ha]	85,7400	2,8700
Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Uchwała Nr XI/70/07 Rady Miejskiej W Szprotawie z dnia 31 maja 2007 r. w sprawie: uznania obszaru za zespół przyrodniczo-krajobrazowy "Park Słowiański"	Uchwała Nr VII/53/2019 Rady Miejskiej w Szprotawie z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo - krajobrazowego "Potok Sucha"

<p>Tekstowy opis granic</p>	<p>BRAK DANYCH</p>	<p>Zespół przyrodniczo - krajobrazowy o nazwie "Potok Sucha" o powierzchni 2,87 ha i długości koryta potoku 5944 mb., położony na terenie Gminy Szprotawa, na działkach ewidencyjnych o numerach 80, 77 obręb Borowina, 625/1, 123/6, 124/5, 124/8, 133/2, 645, 151/4 obręb Długie i 182/2 obręb Cieciszów.</p>
<p>Opis celów ochrony</p>	<p>Zachowanie krajobrazu pradoliny Bobru o wyjątkowych wartościach przyrodniczo-widokowych, zachowanie naturalnych i zbliżonych do naturalnych zbiorowisk roślinnych pradoliny oraz stworzenie warunków dla restytucji zbiorowisk przekształconych lub zniszczonych, a także dla restytucji fauny, zachowanie struktury i dynamiki środowiska przyrodniczego dla potrzeb naukowych, dydaktycznych i ogólnopoznawczych.</p>	<p>Naturalny meandrujący przełom koryta rzeki Potok Sucha. Ostoją dla rzadkich i chronionych gatunków zwierząt. Istotnym lokalnym korytarzem ekologicznym. Walory krajobrazowe i kulturowe.</p>

Źródło: www.crfop.qdos.gov.pl

Rysunek 19. Rezerваты oraz Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe na tle powiatu żagańskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOS

Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Tabela 17. Użytki ekologiczne na terenie powiat żagański

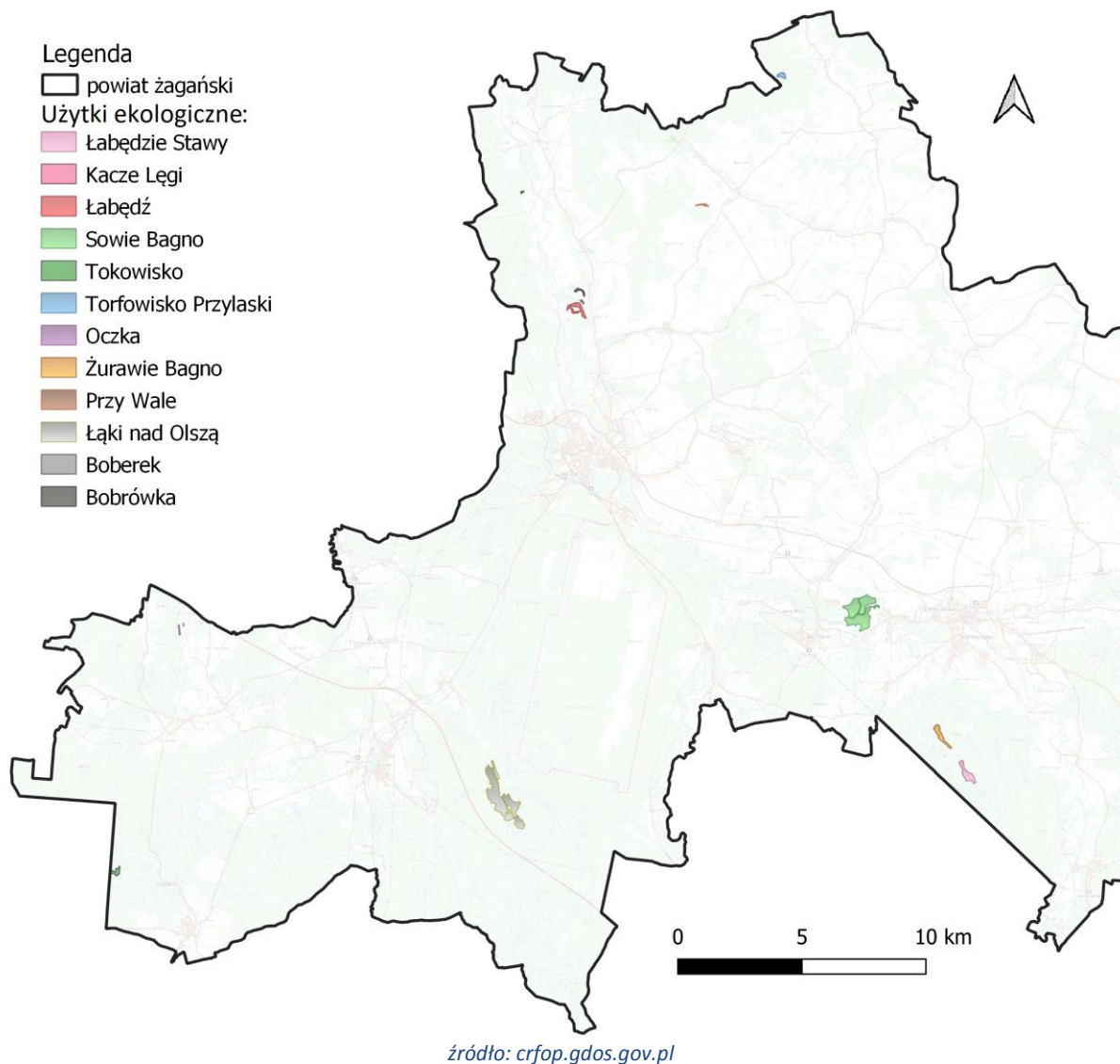
Nazwa	Rodzaj użytku	Data ustanowienia	Powierzchnia [ha]	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Opis celów ochrony	Opis wartości przyrodniczej
Przy Wale	Siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	2002-05-04	2,3700	Rozporządzenie nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny.	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk	Siedlisko przyrodnicze na skraju lasu
Torfowisko Przyłaski	Torfowisko	2007-11-30	5,4400	Uchwała nr IX/44/2007 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 28 września 2007 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pod nazwą "Torfowisko Przyłaski".	Zachowanie w stanie neutralnym zeutrofizowanego torfowiska i ochrona pozostałości ekosystemu mającego znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej oraz zachowanie struktury środowiska przyrodniczego dla potrzeb naukowych, dydaktycznych i ogólnopolskich	Miejsce występowania zeutrofizowanego w stanie naturalnym torfowiska
Łąki nad Olszą	Płaty nieużytkowanej roślinności	2006-06-29	132,4900	Uchwała nr 283/4/XXXVI/06 Rady Miejskiej w Iłowej z dnia 25 kwietnia 2006 r. w sprawie wprowadzenia użytku ekologicznego o nazwie "Łąki nad Olszą".	Zachowanie nieużytkowanych łąk w kompleksie leśnym, uznanych za obszar chronionego krajobrazu, będących naturalną bazą żerową i osłonową oraz miejscem bytowania i rozrodu wielu gatunków ptactwa i dzikiej zwierzyny	Miejsce nieużytkowanych łąk w kompleksie leśnym. Naturalna baza zerowa i osłonowa. Miejsce bytowania i rozrodu wielu gatunków ptactwa i dzikiej zwierzyny
Żurawie Bagno	Bagno	2002-05-04	18,2500	Rozporządzenie nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny.	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk	Bagno śródleśne z utrzymującą się wodą, będące środowiskiem roślin terenów podmokłych, miejscem łągów i bytowania ptactwa oraz łowiskiem bielika
Sowie Bagno	Siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	2002-05-04	4,9700	Rozporządzenie nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny.	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk	Teren podmokły z oczkami wodnymi, porośnięty krzewami i drzewami tj. dąb, grab, lipa, topola, wierzba oraz teren występowania wętnianki pochowatej, wąskolistnej jak również rosiczki okrągłolistnej
Łabędzie Stawy	Siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	2002-05-04	20,4000	Rozporządzenie nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny.	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk	Siedlisko przyrodnicze z roślinnością wysoką wód stojących. Miejsce łągów i bytowania żurawia, łabędzia niemego i innego ptactwa wodnego a jednocześnie łowisko bielika

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Nazwa	Rodzaj użytku	Data ustanowienia	Powierzchnia [ha]	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Opis celów ochrony	Opis wartości przyrodniczej
Oczka	Śródleśne oczko wodne	2002-05-04	1,9000	Rozporządzenie nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny.	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk	Śródpolne oczka wodne
Łąbędź	Siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	2002-05-04	20,1100	Rozporządzenie nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny.	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk	Siedlisko przyrodnicze w którym występują starorzecza i naturalne zbiorniki wodne
Bobrówka	Siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	2002-05-04	0,6200	Rozporządzenie nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny.	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk	Obniżenie śródleśne
Boberek	Siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	2002-05-04	2,7600	Rozporządzenie nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny.	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk	Fragment starorzecza
Kacze Łęgi	Siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	2002-05-04	0,9700	Rozporządzenie nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny.	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk	Miejsce występowania łąbędzi niemych
Tokowisko	Inne	2014-12-02	6,5500	Uchwała nr XLI/225/14 Rady Miasta Gozdnicza z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego	Zachowanie warunków siedliskowych, świetlnych i konkurencyjnych umożliwiających trwanie i odnawianie się populacji wrzośca bagiennego i bagna zwyczajnego poprzez usuwanie nadmiernie rozrastających się osobników sosny zwyczajnej i brzozy brodawkowatej oraz innych zacieniających gatunków	Roślinność odznacza się dużym stopniem naturalności na większości obszaru. Na obszar byłego poletka łowieckiego wkroczyła dzika roślinność w skład, której wchodzi sosna zwyczajna oraz brzoza brodawkowata w wieku 34 lata oraz dwa chronione gatunki roślin

Źródło: crfop.gdos.gov.pl

Rysunek 20. Użytki ekologiczne na tle powiatu żagańskiego

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie (art. 40 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

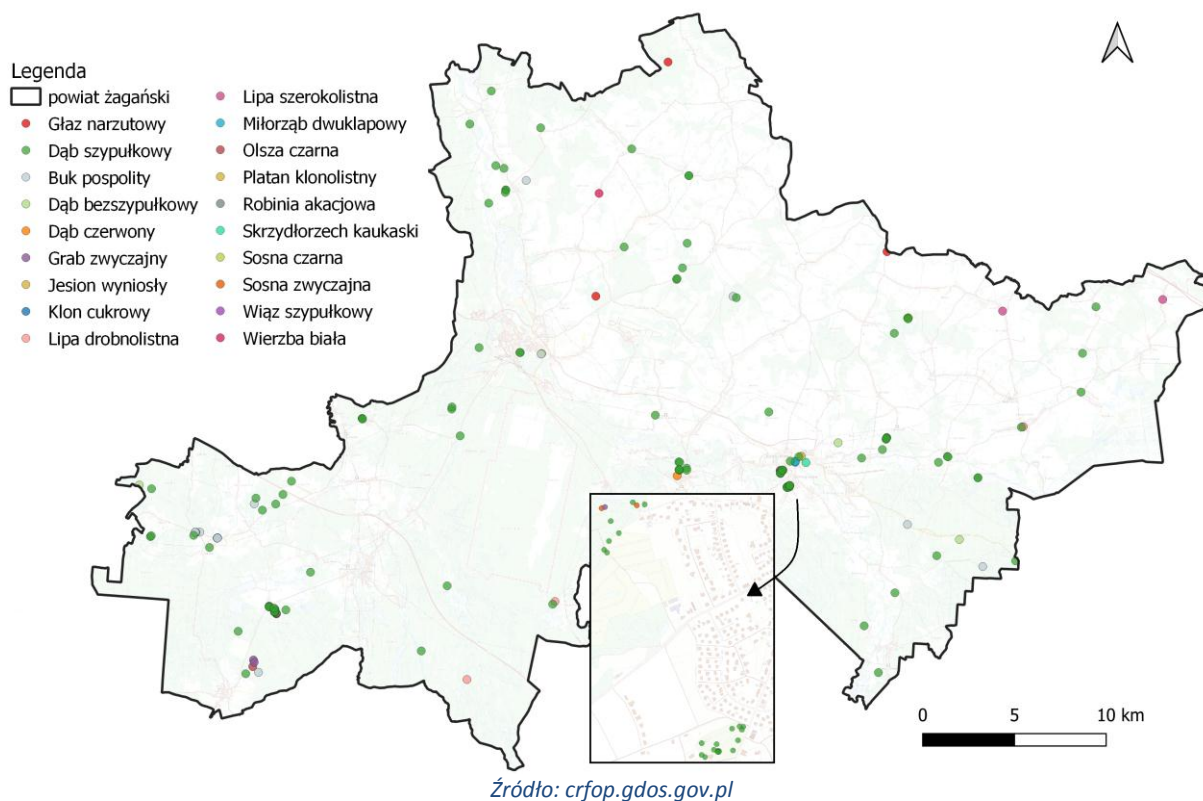
Na terenie powiatu Żagańskiego znajdują się 109 pomników przyrody:

- Wymiarki (gmina wiejska - 16 pomników,
- Gozdnicza (gmina) – 1 pomnik,
- Iłowa (gmina miejsko-wiejska) – 18 pomników,
- Małomice (gmina miejsko-wiejska) – 9 pomników,

- Niegosławice (gmina wiejska) – 11 pomników,
- Szprotawa (gmina miejsko-wiejska) – 28 pomników,
- Brzeźnica (gmina wiejska) – 7 pomników,
- Żagań (gmina miejska) – 5 pomników,
- Żagań (gmina wiejska) – 14 pomników.

Pomniki przyrody w powiecie żagańskim to większości drzewa, m.in. występują Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), Buk pospolity (*Fagus sylvatica*), Sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*), Sosna czarna (*Pinus nigra*), Platan klonolistny (*Platanus xacerifolia*), Grab zwyczajny (*Carpinus betulus*), Miłorząb dwuklapowy (*Ginkgo biloba*), Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*), Dąb czerwony (*Quercus rubra*), Dąb bezszypułkowy (*Quercus petraea*), Robinia akacyjowa (*Robinia pseudoacacia*), Skrzydłorzech kaukaski (*Pterocarya fraxinifolia*), Klon cukrowy (*Acer saccharum*), Wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*), Wierzba biała (*Salix alba*), Olsza czarna (*Alnus glutinos*), Lipa szerokolistna (*Tilia platyphyllos*) oraz Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*). Prócz drzew występują, także 3 głązy narzutowe o nazwie Diabelski kamień, Ołtarz oraz Flins.

Rysunek 21. Pomniki przyrody na tle powiatu żagańskiego

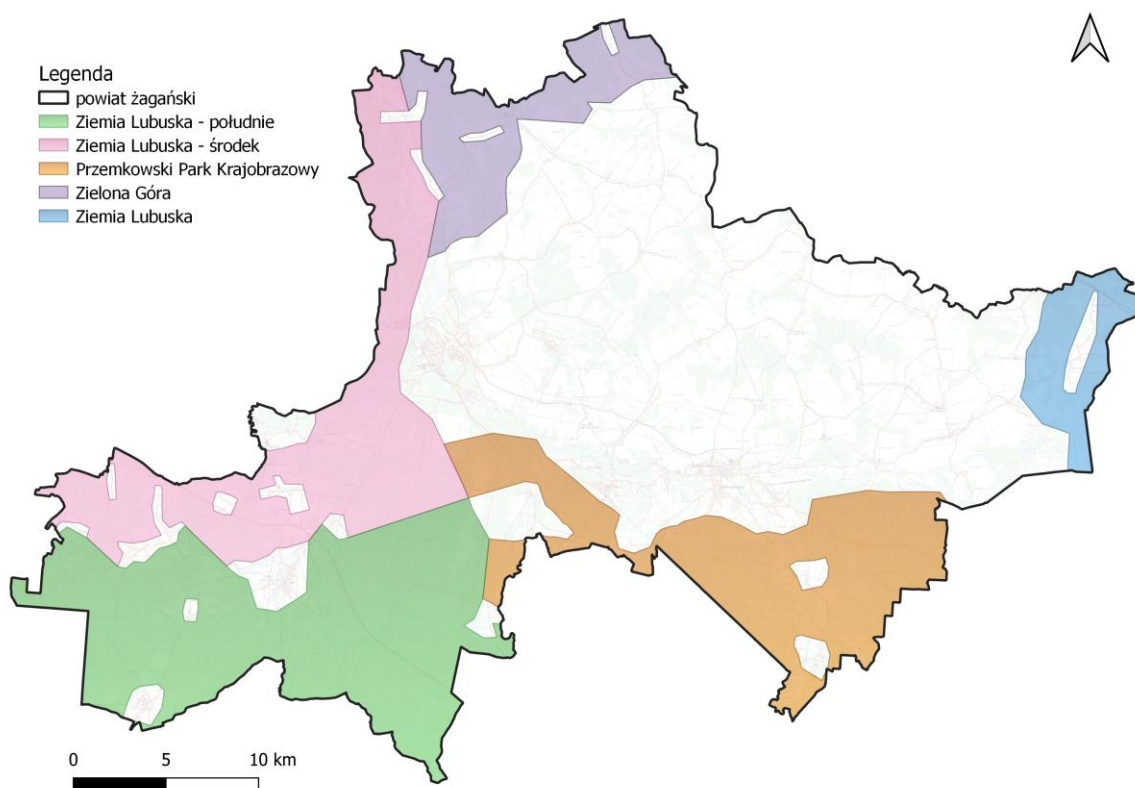
Korytarze ekologiczne

W przestrzeni przyrodniczej ważną rolę spełniają korytarze ekologiczne. System obszarów obejmuje przede wszystkim doliny i pradoliny rzek, którymi mogą przemieszczać się organizmy zwierzęce i diaspory roślinne oraz rozległe tereny (np. puszcze, duże kompleksy łąk, bagien), w których skupia się zasadnicza część różnorodności biologicznej. Korytarze ekologiczne, aby spełniały swoją funkcję, muszą tworzyć sieć powiązanych przestrzennie obszarów. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Na poniższej mapie przedstawiono korytarze ekologiczne biegnące przez teren powiatu żagańskiego.

Rysunek 22. Korytarze ekologiczne na terenie powiatu żagańskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez GDOŚ

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych.

W Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030 wyznaczono 3 cele strategiczne w ramach, których nie wszystkie zaplanowane działania będą oddziaływały na środowisko. Wszystkie zaplanowane inwestycje, które w sposób bezpośredni lub pośredni będą miały wpływ na środowisko, ostatecznie przyczynią się do poprawy jego jakości.

Strategia uwzględni zapisy i cele sformułowane w dokumentach przedstawionych w tabeli poniżej.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Tabela 18. Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dokumenty europejskie	
<p>„Europa 2020” Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Komunikat Komisji Europejskiej z 03.03.2010.</p>	<p>Strategia wyznacza trzy ogólne, wzajemnie za sobą powiązane, priorytety:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rozwój inteligentny, tj. rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, m.in. poprzez podniesienie jakości edukacji, wspieranie transferu innowacji i wiedzy, pełne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także wdrażanie innowacji w formie produktów i usług, które służyć będą wzrostowi gospodarczemu, tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwiązywaniu problemów społecznych, 2. rozwój zrównoważony, tj. wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej dla przeciwdziałania zmianom klimatu, degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności oraz niezrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów, a także dla zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, poprawy efektywności energetycznej oraz większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, 3. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, tj. wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, m.in. poprzez wzrost poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje, modernizowanie rynków pracy i systemów szkoleń, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia. <p>Ponadto, Strategia zawiera wytyczone przez Komisję nadrzędne, wymierne wzajemnie ze sobą powiązane cele szczegółowe UE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osiągnięcie 75% wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat, między innymi poprzez wzrost zatrudnienia kobiet i osób starszych oraz lepszą integrację migrantów na rynku pracy, - przeznaczanie 3% PKB Unii na inwestycje w działalność badawczo-rozwojową, w tym poprawę warunków prywatnej działalności badawczo-rozwojowej w UE, - osiągnięcie celów „20/20/20” w zakresie klimatu i energii, w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r., lub nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%, - ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10%, zdobywanie wyższego wykształcenia przez co najmniej 40% osób z młodego pokolenia, tj. w wieku 30-34 lat, - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln, tj. o 25%.
<p>„Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 25 września 2015 r.</p>	<p>Rezolucja wyznacza 17 celów zrównoważonego rozwoju i 169 powiązanych z nimi zadań, których założeniem jest przestrzeganie praw człowieka w odniesieniu do wszystkich ludzi oraz osiągnięcie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt. Globalne, współzależne i niepodzielne cele Agendy dotyczą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyeliminowania ubóstwa, 2) wyeliminowania głodu, poprawy odżywiania i zrównoważonego rolnictwa, 3) zdrowego życia i dobrobytu, 4) wysokiej jakości edukacji, w tym uczenia się przez całe życie, 5) równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, 6) zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi, zapewniającymi dostęp do wody i warunków sanitarnych, 7) zrównoważonej, nowoczesnej energii w przystępnej cenie, 8) zrównoważonego, stabilnego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego oraz godnej pracy, 9) stabilnej infrastruktury, zrównoważonego uprzemysłowienia i innowacyjności, 10) zmniejszania nierówności w krajach i między krajami, 11) bezpiecznych i zrównoważonych miast i osiedli sprzyjających włączeniu społecznemu, 12) zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13) przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14) ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich, 15) ochrony i zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, w tym lasów, zwalczania pustynnienia, powstrzymywania i odwracania procesu degradacji gleby

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	<p>oraz powstrzymania utraty różnorodności biologicznej, 16) dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz odpowiedzialnych instytucji sprzyjających włączeniu społecznemu, 17) globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Realizacja wyznaczonych celów ma zapewnić równowagę pomiędzy trzema aspektami zrównoważonego rozwoju: gospodarczym, społecznym i środowiskowym.</p>
<p style="text-align: center;">Europejski Zielony Ład „The European Green Deal” Communication from the commission to the european parliament, the european council, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions. COM(2019) 640 final.</p>	<p>Europejski Zielony Ład stanowi nową strategię UE na rzecz wzrostu, którego korzyści są większe niż koszty. Jest to plan na trzy nadchodzące dekady, dotyczący zbudowania zrównoważonej gospodarki unijnej poprzez dostrzeżenie w wyzwaniach związanych z klimatem i środowiskiem naturalnym możliwości we wszystkich obszarach polityki oraz przeprowadzenie transformacji, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Dokument ten wyznacza unijny cel uczynienia z Europy pierwszego kontynentu neutralnego pod względem klimatu do 2050 r., przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności przemysłu i zapewnieniu sprawiedliwego przejścia dla dotkniętych regionów i pracowników. Kluczowe aspekty dokumentu dotyczą 7 obszarów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. czysta energia – obniżenie emisyjności systemu energetycznego Unii przy założeniu dalszej dekarbonizacji i większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii w systemie energetycznym, aktualizacji w 2023 r. krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich Unii w celu osiągnięcia w 2050 r. zerowej emisji gazów cieplarnianych, 2. zrównoważony przemysł – polityka przemysłowa oparta na gospodarce o obiegu zamkniętym, dotycząca w szczególności zasobochłonnych sektorów, takich jak przemysł odzieżowy, budownictwo, elektronika i tworzywa sztuczne, z założeniem, że do 2030 r. wszystkie opakowania w Unii Europejskiej powinny nadawać się do ponownego wykorzystania lub recyklingu, w strukturze konsumpcji nastąpi odejście od produktów jednorazowego lub ograniczonego użytku na rzecz wynajmu towarów i usług oraz produktów wielokrotnego użytku, trwałych i naprawialnych, a ponadto nastąpi redukcja marnotrawstwa oraz dalszy rozwój technologii cyfrowych, 3. budowa i renowacja – zapewnienie lepszej charakterystyki energetycznej budynków publicznych i prywatnych, poprzez odpowiednią politykę cen energii zachęcającą do budowy budynków energooszczędnych, projektowanie zgodne z gospodarką o obiegu zamkniętym, zwiększoną cyfryzację, uodparnianie budynków na klimat oraz surowe egzekwowanie przepisów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, 4. zrównoważona mobilność – zwiększenie ograniczeń emisji pochodzących ze wszystkich rodzajów transportu (drogowego, kolejowego, lotniczego i wodnego) o 90% do 2050 r., przy założeniu wzrostu znaczenia transportu multimodalnego, zwiększenia transportu ładunków koleją lub drogą wodną, zwiększenia podaży zrównoważonych paliw alternatywnych dla transportu, ograniczenia zanieczyszczeń powodowanych przez transport w miastach, a także wprowadzenia technologii cyfrowych oraz cen za transport odzwierciedlających jego wpływ na środowisko, 5. od pola do stołu – zapewnienie bezpiecznej, bogatej w wartości odżywcze i wysokiej jakości żywności, której produkcja wywiera jak najmniejszy wpływ na środowisko, poprzez wspieranie rolników i rybaków, ograniczenie stosowania i zależności od chemicznych pestycydów, nawozów i antybiotyków, a także gospodarkę o obiegu zamkniętym od produkcji po konsumpcję, 6. ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i ekosystemów – ochrona w obszarach Natura 2000, zwiększenie bioróżnorodności przestrzeni miejskich, ograniczenie stosowania nawozów i pestycydów w rolnictwie, poprawa jakości i zwiększenie powierzchni lasów, rozwój niebieskiej gospodarki, 7. eliminowanie zanieczyszczeń, zarówno powietrza, wody, gleby oraz produktów konsumenckich – poprzez lepsze monitorowanie, raportowanie i zapobieganie, w tym ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu oraz chemikaliów, z uwzględnieniem przywrócenia naturalnych funkcji ziemi i wód powierzchniowych.
<p>Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – Ramowa Dyrektywa Wodna, zmieniona dyrektywami 2455/2001/WE, 2008/32/WE, 2008/105/WE, 2009/31/WE, 2013/39/UE, 2013/64/UE, 2014/101/UE.</p>	<p>Ramowa Dyrektywa Wodna ustanawia ramy działania w dziedzinie polityki wodnej oraz zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych. Dyrektywa ma na celu poprawę ochrony wód śródlądowych (powierzchniowych, przejściowych, przybrzeżnych i podziemnych) w aspekcie ilościowym i jakościowym, wspieranie zrównoważonego ich wykorzystania, ochronę ekosystemów wodnych oraz od wód zależnych, zapewnienie zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, a także zmniejszenie skutków powodzi i susz. W dokumencie podkreśla się konieczność koordynacji działań w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych należących do tego samego systemu ekologicznego, hydrologicznego i hydrogeologicznego. Państwa członkowskie powinny podjąć działania dla wyeliminowania zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez substancje priorytetowe oraz stopniowej redukcji zanieczyszczenia przez inne substancje.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE.</p>	<p>Dyrektywa ma służyć osiągnięciu długoterminowego celu Unii dotyczącego jakości powietrza, zgodnego z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia, oraz unijnych celów dotyczących ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów – poprzez zmniejszenie poziomów i depozycji zanieczyszczeń powietrza, powodujących zakwaszenie, eutrofizację i powstawanie ozonu poniżej krytycznych ładunków i poziomów określonych w konwencji LRTAP, a ponadto przyczynia się do osiągnięcia zwiększonych synergii między polityką unijną w zakresie jakości powietrza a innymi politykami, zwłaszcza polityką klimatyczno-energetyczną. W celu zbliżenia się do osiągnięcia poziomów jakości powietrza, które nie wywołują znacznych negatywnych skutków i zagrożeń dla zdrowia ludzkiego i środowiska, dokument ten ustanawia zobowiązania państw członkowskich w zakresie redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH₃) i pyłu drobnego (PM_{2,5}). Dyrektywa zawiera również wymóg sporządzania, przyjmowania i wdrażania krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz monitorowania emisji zanieczyszczeń i ich skutków, jak również przekazywania na ten temat informacji.</p>
<p>Biała Księga. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania, 01.04.2009, KOM(2009) 147 wersja ostateczna.</p>	<p>Dokument przedstawia cel unijnych ram na rzecz adaptacji, tj. osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, by mogła ona stawić czoła skutkom zmian klimatu. Unijne ramy będą wdrażane etapowo i obejmują: tworzenie trwałych podstaw wiedzy na temat oddziaływania i skutków zmian klimatu w UE, m.in. poprzez ustanowienie systemu wymiany informacji; włączenie adaptacji do kluczowych dziedzin politycznych UE, tj. polityki zdrowotnej i społecznej, sektora rolnictwa i leśnictwa, różnorodności biologicznej, ekosystemów i wody, obszarów przybrzeżnych i morskich oraz systemów produkcyjnych i infrastruktury fizycznej; stosowanie kombinacji instrumentów politycznych (instrumenty rynkowe, wytyczne, partnerstwa publiczno-prywatne) celem zapewnienia skutecznej realizacji procesu adaptacji; oraz nasilenie międzynarodowej współpracy w zakresie adaptacji.</p>
<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.</p>	<p>Dyrektywa ustanawia środki służące ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego, poprzez zapobieganie powstawaniu i zmniejszenie ilości odpadów oraz negatywnego wpływu ich wytwarzania i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie całkowitego wpływu użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania, co ma zasadnicze znaczenie dla przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz dla zapewnienia konkurencyjności Unii w perspektywie długoterminowej. Dokument ustala hierarchię postępowania z odpadami (zapobieganie, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie), która powinna przekładać się na kolejność priorytetów w przepisach prawa i polityce, dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów oraz gospodarowania nimi. Gospodarowanie odpadami ma być prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska, a w szczególności: a) bez zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt; b) bez powodowania uciążliwości przez hałas lub zapachy oraz c) bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu. W celu poprawy efektywności gospodarki odpadami państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania działań na rzecz stworzenia wystarczającej i zintegrowanej sieci instalacji do unieszkodliwiania odpadów i instalacji do odzysku zmieszanych odpadów komunalnych, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik.</p>
Dokumenty krajowe	
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030). Załącznik do Uchwały nr 239 Rady Ministrów z dn. 13 grudnia 2011 r.).</p>	<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 stanowi najważniejszy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego kraju. Zawarta w dokumencie wizja przestrzennego zagospodarowania Polski w 2030 roku opiera się na pięciu oczekiwanych cechach przestrzeni: konkurencyjności i innowacyjności, spójności wewnętrznej, bogactwie i różnorodności biologicznej, bezpieczeństwie oraz ładzie przestrzennym. W dokumencie przedstawiono 6 celów i obszarów interwencji, spośród których za najważniejsze ze środowiskowego punktu widzenia należy uznać:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych, obejmujący m. in. zmniejszenie obciążenia środowiska emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby, działania mające na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, racjonalizację gospodarowania zasobami wód, kształtowanie naturalnej retencji, dbałość o jakość przestrzeni otaczającej i krajobraz (w tym wzmocnienie spójności przestrzeni przyrodniczej i stopnia ochrony krajobrazu rolniczego, ochronę przestrzeni wyjątkowych; ochronę najlepszych gleb rolniczych i leśnych; rewitalizację obszarów zdegradowanych oraz rekultywację terenów przemysłowych; zmniejszenie obciążeń środowiska emisjami z transportu, zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych - zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego, obejmujący m.in. przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na nie, ograniczenie emisji CO₂, poprawę efektywności przesyłu, zaopatrzenia i zużycia energii, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, minimalizację ryzyka powodziowego oraz zwiększanie dyspozycyjnych zasobów wodnych, - przywracanie i utrwalanie ładu przestrzennego, obejmujący m.in skuteczną ochronę jakości i tożsamości krajobrazu naturalnego i zurbanizowanego oraz oszczędne

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	i racjonalne użytkowanie terenu.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 14 lutego 2017 r.	To kluczowy dokument na szczeblu krajowym w obszarze średnio- i długofalowej polityki rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Celem głównym Strategii jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Dla jego realizacji sformułowano cele szczegółowe, główne obszary koncentracji działań i kierunki interwencji, spośród których do najistotniejszych celów środowiskowych należy zaliczyć: poprawę stanu zdrowia obywateli oraz efektywności opieki zdrowotnej, zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (obejmujące wzrost efektywności i atrakcyjności transportu publicznego, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na stan powietrza, rozwój elektromobilności, a także promocję ruchu rowerowego), poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju (w tym nowe, nisko- i zeroemisyjne moce wytwórcze, także OZE, technologie magazynowania energii), poprawę efektywności energetycznej (w budownictwie, przedsiębiorstwach, ciepłownictwie, transporcie, ograniczenie strat w przesyłce energii), reindustrializację (zmniejszenie energochłonności, zasobo- i materiałochłonności procesów przemysłowych, poprawa efektywności energetycznej, obniżenie emisyjności) i restrukturyzację sektora górnictwa węglowego oraz zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego zapewniające ich dobry stan (woda, powietrze, gleby, różnorodność biologiczna, krajobraz, zasoby geologiczne, odpady).
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 17.09.2019 r.	KSRR2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Położono w nim nacisk na rozwój zrównoważony całego kraju, czyli zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Jako cel główny Strategii wskazano efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dla realizacji polityki regionalnej wyznaczono 3 cele szczegółowe, dotyczące: zwiększenia spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, wzmacniania regionalnych przewag konkurencyjnych oraz podniesienia jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. W ramach celów szczegółowych uwzględniono aspekty dotyczące rozwoju kapitału społecznego (aktywizacji, podnoszenia kompetencji i umiejętności oraz wzmacniania poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej), wsparcia kultury (w tym dziedzictwa niematerialnego oraz zwiększania dostępu do dóbr i usług kultury), wsparcia placówek edukacyjnych (w tym kształcenia ustawicznego, rozwoju srebrnej gospodarki), kompleksowej poprawy jakości powietrza (ograniczenia zjawiska niskiej emisji na obszarach zurbanizowanych, efektywnego energetycznie niskoemisyjnego ciepłownictwa systemowego, wymiany kotłów, termomodernizacji, działań edukacyjnych), racjonalnego gospodarowania przestrzenią i zapewnienia ładu przestrzennego (rewitalizacji i rekultywacji, nadania nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim, dostosowania obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska, ograniczenia suburbanizacji i przeciwdziałania dekoncentracji osadnictwa, rozwoju obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych), zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego (gospodarki o obiegu zamkniętym, innowacji w zakresie technologii, produktów i usług, dostosowania przedsiębiorstw do standardów środowiskowych), rozwijania i integrowania systemów transportu zbiorowego, rozwoju transportu nisko- i bezemisyjnego (w tym elektromobilności), wykorzystania potencjału OZE, poprawy gospodarowania odpadami i oczyszczania ścieków. W dokumencie Śląsk zaliczony został do jednego z 4 obszarów strategicznej interwencji (OSI), a więc obszarów, które uwzględnione zostaną w krajowych i regionalnych strategiach i będą traktowane preferencyjnie.
Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 16 lipca 2019 r.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, dedykowaną środowiskowym celom i priorytetom kraju. Dokument ten stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), z której zaczerpnięty został główny cel Polityki - rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Dla realizacji tego celu sformułowano 3 cele szczegółowe dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, a także łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. Zawarte w Polityce kierunki interwencji odnoszą się do wszystkich komponentów środowiska, tj. powietrza, wód, powierzchni ziemi, w tym gleb, a także różnorodności biologicznej, krajobrazu i zasobów geologicznych oraz klimatu. Ponadto, w dokumencie ujęto także kwestie gospodarki leśnej, gospodarki odpadami i edukacji ekologicznej, wraz z kształtowaniem wzorców zrównoważonej konsumpcji.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
<p>Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. Projekt z dn. 08.11.2019 r.</p>	<p>Polityka energetyczna Polski do 2040 r., dedykowana rozwojowi sektora paliwowo-energetycznego kraju, stanowi kontynuację Polityki energetycznej Polski do 2030 r., przyjętej w 2009 r. i jest kolejną z dziewięciu zintegrowanych strategii systemu zarządzania rozwojem kraju, wynikających z przyjętej w 2017 r. Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Dokument ten wyznacza cel polityki energetycznej państwa, którym jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Dla jego realizacji wyznaczono 8 kierunków i celów szczegółowych, dotyczących: optymalnego wykorzystania własnych surowców energetycznych, tak aby pokryć zapotrzebowanie na zasoby energetyczne, tj. węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową, gaz ziemny i biomasę, rozbudowy infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej, w celu pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną (w tym udział 56-60% węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w 2030 r., energetyka jądrowa o mocy 6-9 GW w 2043 r.), dywersyfikacji dostaw i rozbudowy infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw ciekłych, rozwoju rynków energii dla zapewnienia ich konkurencyjności, wdrożenia energetyki jądrowej, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego oraz zapewnienia bezpieczeństwa pracy systemu (w tym uruchomienie pierwszego bloku jądrowego o mocy 1-1,5 GW do 2033 r. oraz kolejnych pięciu do 2043 r.), rozwoju odnawialnych źródeł energii, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego i dywersyfikacji struktury wytwarzania energii (w tym 21-23% OZE w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r.), rozwoju ciepłownictwa i kogeneracji, mających zapewnić powszechny dostęp do ciepła oraz niskoemisyjne wytwarzanie ciepła w całym kraju, a także poprawy efektywności energetycznej gospodarki, w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarki (w tym 23% oszczędności energii pierwotnej vs. prognozy na 2030 r. z 2007 r.).</p>
<p>Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich 18 grudnia 2019 r., przekazany do Komisji Europejskiej 30 grudnia 2019 r.</p>	<p>KPEiK został przygotowany z myślą o ustanowieniu stabilnych ram będących sprzyjającym otoczeniem dla zrównoważonej, ekonomicznie efektywnej i sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Dokument prezentuje zintegrowane podejście do wdrażania pięciu wymiarów unii energetycznej, tj. bezpieczeństwa energetycznego, obniżenia emisyjności, efektywności energetycznej, wewnętrznego rynku energii oraz badań naukowych, innowacji i konkurencyjności. W odniesieniu do tych obszarów Plan przedstawia krajowe założenia i cele zawarte w obowiązujących krajowych strategiach rozwoju zatwierdzonych na poziomie rządowym oraz projektach dokumentów strategicznych znajdujących się na zaawansowanym etapie przygotowania. W aspekcie środowiskowym szczególne znaczenie mają zapisy w zakresie: ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (CO₂ w sektorach non-ETS o 7% do 2030 r. w stosunku do 2005 r.) i zanieczyszczeń powietrza, adaptacji do zmian klimatu (w tym zwiększenia małej retencji wodnej i lesistości), zmniejszenia udziału węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej, wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii (21-23% w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r., 14% w transporcie, roczny wzrost w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie), poprawy efektywności energetycznej (o 23% do 2030 r., rozwoju ekologicznych i efektywnych systemów ciepłowniczych, produkcji ciepła w kogeneracji, inteligentnych sieci, funkcjonowania mechanizmów stymulujących oszczędność końcowego wykorzystania energii oraz zachowań pro oszczędnościowych, poprawy charakterystyki energetycznej budynków), rozwoju elektromobilności i paliw alternatywnych w transporcie, promowania transportu intermodalnego i kolejowego, a także rozwoju obszarów zrównoważonych energetycznie na poziomie lokalnym, wdrożenia energetyki jądrowej, ograniczania zjawiska ubóstwa energetycznego oraz rozwoju innowacji energetycznych.</p>
<p>Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 29 października 2013 r.</p>	<p>SPA został opracowany dla uniknięcia kosztów wynikających z zaniechania działań na rzecz adaptacji oraz z myślą o ograniczeniu gospodarczych i społecznych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi. Celem głównym Dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. W związku z powyższym wskazano w nim cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, energetyce, budownictwie, transporcie, gospodarce przestrzennej, w zakresie zdrowia oraz różnorodności biologicznej i obszarów prawnie chronionych, na obszarach górskich, w strefie wybrzeża i na obszarach zurbanizowanych. Obejmują one m.in. właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, ochronę przestrzeni rolniczej i zasobów glebowych dużej wartości, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych, wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ochronę różnorodności biologicznej a w szczególności siedlisk wodno-błotnych, zwiększanie lesistości, zmniejszanie fragmentacji kompleksów leśnych, zwiększanie obszarów zieleni w miastach, rewitalizację przyrodniczą, w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, a także ograniczanie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych.</p>
<p>Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030). Dokument Ministerstwa Środowiska z</p>	<p>Krajowy Program Ochrony Powietrza jest średniookresowym dokumentem planistycznym, stanowiącym element spójnego systemu zarządzania wraz ze Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” przyjętą w 2014 r. Celem głównym KPOP jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
2015 r.	Dla realizacji tego celu określono 2 cele szczegółowe dotyczące osiągnięcia w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w Dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM _{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, jak również osiągnięcia w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. Działania naprawcze mające skutkować poprawą jakości powietrza w pierwszej kolejności powinny dotyczyć osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM ₁₀ i PM _{2,5} oraz poziomów docelowych dla B(a)P oraz substancji takich jak NO ₂ oraz O ₃ . Cele i kierunki działań, wyznaczone w tym Programie o charakterze strategicznym, powinny zostać uwzględnione przede wszystkim w lokalnych programach ochrony powietrza. Ponadto, wnioski i zalecenia KPOP powinny zostać uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych i wykonawczych, dotyczących tematyki środowiska lub mających na nią wpływ, na wszystkich szczeblach zarządzania.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu należy do zintegrowanych strategii sektorowych, a głównym celem zawartej w strategii polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego. Realizacja tego celu związana jest z wdrażaniem 6 kierunków interwencji: 1) budową zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; 2) poprawą sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; 3) zmianą w indywidualnej i zbiorowej mobilności; 4) poprawą bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; 5) ograniczaniem negatywnego wpływu transportu na środowisko; 6) poprawą efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe. W aspekcie środowiskowym istotne są zapisy Strategii dotyczące: wzmocnienia roli transportu kolejowego i transportu wodnego śródlądowego, rozwoju transportu intermodalnego i ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko (promowanie pojazdów ekologicznie czystych i energooszczędnych, optymalizacja przepływu potoków ruchu, ograniczanie kongestii, wydzielenie stref o niskiej emisji), rozwój transportu publicznego, rozwój transportu rowerowego.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r.	Celem głównym Strategii jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego. Dla jego realizacji wskazano trzy cele szczegółowe: 1) zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej; 2) poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska; 3) rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. W ramach celów wskazano liczne kierunki interwencji dotyczące zróżnicowanych zagadnień środowiskowych, takich jak: jakości i bezpieczeństwa żywności, rozwoju innowacji, gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki, gospodarki odpadami, zwiększenia wykorzystania OZE, rewitalizacji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, zrównoważonemu gospodarowaniu i ochronie zasobów środowiska (ładu przestrzennego, gleb, zasobów wodnych, powietrza, bioróżnorodności) oraz adaptacji do zmian klimatu i przeciwdziałaniu tym zmianom.

8. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Projekt *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* wyznacza cele, kierunki interwencji i działania, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym (organizacyjno-edukacyjne), które ujmują ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, funkcjonalno-przestrzennej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w projekcie Strategii mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 ze zm.), dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094). W ramach powyższej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Strategia zawiera zadania zgłoszone przez samorząd powiatu, których realizacja przewidziana jest w perspektywie lat 2024-2030. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B), pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

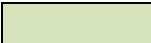
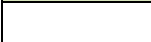

W przypadku omawianego powiatu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązkiem przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030 jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości różnych komponentów funkcjonowania powiatu oraz wdrażania zaleceń dokumentów wyższego szczebla. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030 przewiduje szereg działań edukacyjno-promocyjnych. Wyznaczone działania edukacyjne mają głównie charakter organizacyjny i informacyjny. Potrzeba prowadzenia ciągłej edukacji szczególnie z zakresu ekologii społeczeństwa wynika z ciągle zmieniających się przepisów ochrony środowiska oraz powstawania nowych zagrożeń i problemów przyrodniczych. Edukacja jest elementem wspierającym - opisuje, informuje i wyjaśnia zagadnienia, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i spełnienia odpowiednich standardów ochrony środowiska. Dlatego większość wyznaczonych zadań z zakresu edukacji odznacza się pośrednim, stałym i pozytywnym wpływem na poszczególne komponenty ochrony środowiska, stąd zrezygnowano w dalszej części z interpretacji tego zagadnienia w ramach poszczególnych grup oddziaływań. Podobna sytuacja dotyczy działań polegających na aktualizacji dokumentów planistycznych (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) o zapisy sprzyjające osiągnięciu lepszych standardów środowiskowych.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska działań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030*.

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie	B	Bezpośrednie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie	P	Pośrednie
	Potencjalne negatywne oddziaływanie	S	Stałe
		Ch	Chwilowe
		W	Wtórne
		Sk	Skumulowane

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Tabela 19. Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rosliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego i rozwój kapitału społecznego														
Kierunek działania 1. Rozwój systemu pomocy społecznej														
1.	Rozwój oferty usług opiekuńczo-wychowawczych, m.in. poprzez zwiększenie dostępności żłobków i przedszkoli oraz podnoszenie jakości świadczonych usług			B, S										
2.	Rozbudowa infrastruktury placówek opiekuńczo-wychowawczych i ich dostosowanie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym budowa przedszkola dla dzieci z niepełnosprawnościami			P, S	Ch	Ch	Ch		Ch		B, S	S	Ch	
				Ch							Ch	Ch		
3.	Rozbudowa infrastruktury przeznaczonej do świadczenia usług pomocy społecznej, w tym m.in. budowa domów pomocy społecznej, mieszkań chronionych, pogotowia opiekuńczo-wychowawczego			P, S	Ch	Ch	Ch		Ch		B, S	S	Ch	
				Ch							Ch	Ch		
4.	Rozwój systemu pieczy zastępczej, w tym m.in. budowa wielospecjalistycznego domu wsparcia dla rodzin zastępczych			B, S	Ch	Ch	Ch		Ch		P, S	S	Ch	
				Ch							Ch	Ch		
5.	Inicjowanie i wspieranie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie zlecania zadań związanych z rozwojem usług społecznych			B, S										
6.	Zapewnienie wsparcia osobom w trudnej sytuacji życiowej, w tym rodzinom wielodzietnym i osobom samotnym			B, S										
7.	Promowanie i wspieranie modelu rodziny wielodzietnej i wielopokoleniowej			B, S										
8.	Rozwijanie pozainstytucjonalnych form wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów i osób w trudnej sytuacji życiowej.			B, S										

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
9.	Rozwój oferty skierowanej do osób z niepełnosprawnościami, w tym upowszechnianie usług asystenckich i opiekuńczych, budowa i udostępnianie mieszkań chronionych			B, S	Ch	Ch	Ch		Ch				Ch	
10.	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób z niepełnosprawnościami			B, S										
11.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat potrzeb osób z niepełnosprawnościami			B, S										
Kierunek działania 2. Promocja i ochrona zdrowia														
12.	Poprawa dostępności usług medycznych i rozwój oferty specjalistycznych usług medycznych, w tym oferty rehabilitacyjnej			B, S										
13.	Wspieranie działań na rzecz poprawy efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia na terenie powiatu żagańskiego			B, S										
14.	Nawiązanie i wzmacnianie współpracy z placówkami szpitalnymi w Bolesławcu i Żarach w celu budowania komplementarnej oferty usług medycznych			B, S										
15.	Profilaktyka i zwiększenie świadomości mieszkańców powiatu w zakresie zdrowego stylu życia i ochrona środowiska	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	
16.	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego dzieciom i młodzieży, osobom dorosłym i seniorom			B, S										
17.	Dostosowanie systemu opieki zdrowotnej w powiecie do aktualnych trendów demograficznych			B, S										
Kierunek działania 3. Rozwój sektora edukacji														
18.	Modernizacja budynków szkół ponadpodstawowych oraz dostosowanie obiektów do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami			B, S					Ch					

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
19.	Podnoszenie jakości i atrakcyjności oferty nauczania w szkołach ponadpodstawowych, m.in. poprzez doposażanie w nowoczesne pomoce dydaktyczne, podnoszenie kompetencji kadry nauczycielskiej			B, S										
20.	Rozwijanie infrastruktury i oferty internatów dla młodzieży uczącej się poza miejscem zamieszkania			B, S										
21.	Zwiększenie atrakcyjności kształcenia zawodowego i technicznego oraz dostosowanie oferty do potrzeb rynku pracy i realizacja programu praktyk zawodowych			B, S										
22.	Rozwijanie kompetencji i umiejętności oraz talentów uczniów uzdolnionych, m.in. poprzez wdrażanie bonów edukacyjnych			B, S										
23.	Wspieranie uczniów ze szczególnymi potrzebami i rozwijanie edukacji włączającej			B, S										
24.	Tworzenie klas patronackich i specjalistycznych z uwzględnieniem aktualnych potrzeb dzieci i młodzieży oraz w odpowiedzi na obecne potrzeby lokalnego rynku pracy			B, S										
25.	Rozszerzenie oferty szkół ponadpodstawowych i placówek oświatowych poprzez realizację wspólnych projektów z partnerami społeczno-gospodarczymi			B, S										
26.	Rozwijanie systemu staży i praktyk zawodowych poprzez inicjowanie i wspieranie podejmowania współpracy placówek oświatowych z lokalnymi przedsiębiorcami w celu stopniowego wprowadzania młodzieży na rynek pracy			B, S										
27.	Wdrażanie nowoczesnych narzędzi i form pomocy psychologiczno-terapeutycznej w placówkach oświatowych			B, S										
28.	Wspieranie rozwoju kluczowych kompetencji dzieci i młodzieży oraz nauczycieli i wychowawców			B, S										

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Kierunek działania 4. Poprawa dostępności komunikacyjnej														
29.	Ograniczenie zjawiska wykluczenia komunikacyjnego, w szczególności zwiększenia dostępności komunikacyjnej na terenach wiejskich	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	
30.	Wspieranie działalności Związku Powiatowo-Gminnego Powiatu Żagańskiego w celu rozwoju systemu komunikacji zbiorowej	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	
31.	Wspieranie rozwoju mobilności miejskiej, w tym integracja różnych systemów komunikacji i transportu zbiorowego	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	
32.	Współpraca z prywatnymi przewoźnikami w celu dostosowania częstotliwości kursów i przebiegów tras do potrzeb mieszkańców	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S	
33.	Zwiększenie dostępności kolejowego transportu pasażerskiego		P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S	
Kierunek działania 5. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego														
34.	Promocja i wspieranie działalności ośrodków kultury w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych, warsztatów edukacyjnych i imprez integracyjnych			B, S										
35.	Wykorzystanie bazy lokalowej powiatu do prowadzenia działań kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych			B, S										
36.	Organizowanie imprez, wydarzeń kulturalnych i sportowych skierowanych do mieszkańców wszystkich grup wiekowych			B, S					Ch					
37.	Zwiększenie dostępności bazy sportowej przy szkołach powiatowych dla społeczności lokalnej			B, S										
38.	Rozwijanie oferty skierowanej dla dzieci i młodzieży, zwłaszcza ukierunkowanej na spędzaniu czasu wolnego w okresie wakacyjnym			B, S										
Kierunek działania 6. Budowanie wspólnoty mieszkańców														

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
39.	Rozwój polityki senioralnej, w tym aktywizacja środowiska seniorów i wspieranie ich integracji w celu ograniczania zjawiska wykluczenia społecznego			B, S										
40.	Realizacja programów aktywizujących i integrujących imigrantów			B, S										
41.	Wspieranie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców m.in. poprzez budowanie przywiązania mieszkańców do wartości historyczno-kulturowych powiatu			B, S										
42.	Wsparcie funkcjonowania organizacji zrzeszających seniorów (UTW, Klub Seniora) wraz z ich promocją			B, S										
43.	Rozwijanie kapitału społecznego poprzez realizację wspólnych przedsięwzięć z organizacjami pozarządowymi, sektorem prywatnym w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego			B, S										
Kierunek działania 7. Usprawnienie procesów zarządzania														
44.	Rozwój i kształcenie kadr urzędu Starostwa i jednostek podległych			B, S										
45.	Poprawa jakości i sprawności obsługi klientów w urzędzie, m.in. poprzez wdrażanie e-usług			B, S										
46.	Podnoszenie jakości i dostępności urzędu starostwa dla mieszkańców oraz partnerów społeczno-gospodarczych i instytucjonalnych powiatu			B, S										
47.	Modernizacja i dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie likwidacji barier architektonicznych i zwiększania dostępności świadczonych usług			B, S										
				Ch					Ch					
48.	Stała współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami w zakresie upowszechniania informacji na temat realizowanych w powiecie przedsięwzięć oraz promocji turystycznej i gospodarczej powiatu			B, S										

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
49.	Wzmacnianie współpracy z gminami powiatu, udzielanie wsparcia finansowego i instytucjonalnego w zakresie realizacji zadań publicznych			B, S										
50.	Inicjowanie i wspieranie zawiązywania partnerstw między gminnych w obrębie powiatu oraz o zasięgu ponad lokalnym			B, S										
51.	Podjęmowanie i wzmacnianie współpracy z 34 Brygadą Kawalerii Pancernej im. Hetmana Wielkiego Koronnego Jana Saryusza Zamoyskiego w zakresie realizacji wspólnych inicjatyw infrastrukturalnych i gospodarczych oraz organizacji wydarzeń i uroczystości			B, S										
52.	Inicjowanie i wspieranie realizacji działań służących poprawie bezpieczeństwa publicznego i cyberbezpieczeństwa			B, S										
53.	Inicjowanie współpracy między różnymi podmiotami w zakresie działań prewencyjnych oraz działań interwencyjnych w przypadku występowania zagrożeń miejscowych i ponadlokalnych			B, S										
Przeciwdziałanie bezrobociu, aktywizacja lokalnego rynku pracy i wzmacnianie lokalnej gospodarki														
Kierunek działania 8. Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu														
54.	Pozyskiwanie i wyznaczenie terenów inwestycyjnych i uzbrajanie ich w podstawową infrastrukturę techniczną		P, S	B, S	P, S	P, S	P, S		Ch	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S
			Ch	Ch	Ch	Ch	Ch			Ch	Ch	Ch	Ch	Ch
55.	Promocja gospodarcza powiatu w kraju i za granicą			B, S										
56.	Wspieranie gmin powiatu Żagańskiego w zakresie pozyskiwania inwestorów			B, S										
57.	Koordinacja działań gmin ukierunkowanych na tworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej i rozwijanie sprawnego systemu obsługi inwestora			B, S										
58.	Rozbudowanie i modernizowanie powiatowej		P, S	B, S	P, S	P, S	P, S		Ch	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	infrastruktury technicznej niezbędnej do rozwoju terenów przeznaczonych na cele inwestycyjne		Ch	Ch	Ch	Ch	Ch			Ch	Ch	Ch	Ch	Ch
59.	Wspieranie inicjatyw klastrowych			B, S	W, S	W, S	W, S	W, S		W, S			W, S	
Kierunek działania 9. Aktywizacja lokalnego rynku pracy														
60.	Aktywizacja osób bezrobotnych poprzez organizację staży zawodowych i innych form umożliwiających powrót lub wejście na rynek pracy			B, S										
61.	Podnoszenie kompetencji uczestników rynku pracy, w tym m.in. organizacja szkoleń i kursów oraz promocja samozatrudnienia			B, S										
62.	Udzielanie wsparcia imigrantom w zakresie podejmowania zatrudnienia na terenie powiatu – doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy			B, S										
63.	Wspieranie kształcenia ustawicznego mieszkańców powiatu			B, S										
Kierunek działania 10. Rozwój infrastruktury turystycznej i promocja powiatu														
64.	Tworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej powiatu w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowo-historyczne			B, S										
65.	Opracowanie i realizacja spójnej strategii promocji powiatu, uwzględniającej zasoby i walory turystyczne wszystkich gmin			B, S										
66.	Rozwijanie internetowych kanałów komunikacji i promocji, m.in. profili w mediach społecznościowych			B, S										
67.	Organizowanie wydarzeń i imprez o zasięgu ponadlokalnym			B, S					Ch					
68.	Wspieranie działalności podmiotów z branży turystycznej i okołoturystycznej (m.in. obiekty noclegowe, gastronomiczne) w celu budowania atrakcyjnej oferty odpowiadającej na potrzeby turystów			B, S										

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
69.	Współpraca z Lubuską Regionalną Organizacją Turystyczną oraz innymi organizacjami wojewódzkimi, krajowymi i zagranicznymi w zakresie rozwoju turystyki w powiecie			B, S										
70.	Promocja i wspieranie działalności lokalnych producentów i rękodzielników w celu budowania katalogu produktów lokalnych			B, S										
71.	Wspieranie lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych promujących powiat żagański w województwie, kraju i za granicą			B, S										
Zrównoważony rozwój przestrzenny powiatu i ochrona środowiska														
Kierunek działania 11. Rozwój i poprawa standardu infrastruktury drogowej														
72.	Rozwój infrastruktury drogowej – budowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych, mostów, chodników i infrastruktury towarzyszącej w celu poprawy ich standardu oraz podniesienia poziomu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	S	P, S	
		Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch		Ch		Ch	Ch	Ch	Ch
73.	Rozwój sieci ścieżek i dróg pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz współpraca z gminami w zakresie rozwijania spójnej sieci ścieżek pieszo-rowerowych	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	
					Ch	Ch					Ch	Ch		Ch
74.	Zapewnienie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego poprzez odpowiednie znakowanie i oświetlanie dróg			B, S										
75.	Współpraca z gminami powiatu w zakresie realizacji inwestycji drogowych niezbędnych dla zapewnienia dostępności komunikacyjnej wszystkich miejscowości			W, S			W, S	W, S	W, S	W, S			W, S	
Kierunek działania 12. Poprawa standardu infrastruktury publicznej														
76.	Poprawa standardu i dostępności powiatowych obiektów użyteczności publicznej, w tym m.in. termomodernizacja obiektów i dostosowywanie ich do potrzeb osób ze	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, S	
			Ch	Ch	Ch	Ch	Ch		Ch	Ch	Ch			

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	szczególnymi potrzebami													
77.	Udzielanie dotacji na prace konserwatorskie i restauratorskie obiektów zabytkowych			B, S										W, S
78.	Wspieranie działań mających na celu zachowanie i poprawę stanu kulturowego dziedzictwa materialnego i niematerialnego powiatu			B, S										W, S
79.	Prowadzenie działań edukacyjnych i upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa			B, S										
Kierunek działania 13. Adaptacja do zmian klimatu i ochrona środowiska														
80.	Wzmacnianie poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu, m.in. poprzez rozwijanie systemu retencji i efektywne gospodarowanie wodami	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	
81.	Likwidacja istniejących i zapobieganie powstawaniu nowych nielegalnych składowisk odpadów		P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S		B, S	B, S	B, S		
82.	Realizowanie i wspieranie realizacji przedsięwzięć w zakresie edukacji ekologicznej oraz promocja podstaw proekologicznych	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	
83.	Wspieranie i realizowanie przedsięwzięć na rzecz poprawy jakości powietrza, wód i gleb	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	
84.	Wpieranie i realizacja działań na rzecz ochrony zasobów krajobrazowych i przyrodniczych	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	

9. Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030

9.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone zostały w §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 ze zm.). Spośród nich do realizacji wyznaczono m.in.:

- 1) uzbrajanie terenów w podstawową infrastrukturę techniczną;
- 2) rozwój infrastruktury drogowej;

Przedstawione powyżej przedsięwzięcia będą miały charakter lokalny, tzn. będą one terytorialnie realizowane w obrębie analizowanego obszaru. W związku z powyższym przedsięwzięcia te charakteryzować się będą ograniczonym przestrzennie oddziaływaniem na środowisko. Ponadto, w przypadku takich przedsięwzięć, jak budowa sieci kanalizacyjnej główne oddziaływanie na środowisko występuje w fazie realizacji przedsięwzięcia i ma ono również czasowo ograniczony charakter. Są zazwyczaj realizowane w obrębie terenów zmienionych antropogenicznie, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy. Oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależą będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. W konsekwencji realizacja powyższych przedsięwzięć skutkować będzie poprawą stanu środowiska na danym terenie. Ponadto ich realizacja:

- posiada związek z rozwiązywaniem problemów ochrony środowiska na terenie powiatu;
- służy wspieraniu zrównoważonego rozwoju;
- służy wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

9.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na terenie powiatu żagańskiego występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Natura 2000 – 10 szt.;
- Obszary Chronionego Krajobrazu – 5 szt.;
- Przemkowski Park Krajobrazowy;
- Rezerваты przyrody – 2 szt.;
- Użytki ekologiczne – 12 szt.;
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy – 2 szt.;
- Pomniki przyrody – 109 szt.

Zgodnie z ustawą z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 z późn. zm.) zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. W obszarach Natura 2000 nie wprowadza się zakazów za pomocą aktów prawnych jak dla pozostałych obszarowych form ochrony przyrody, a ograniczenia realizacji pewnych inwestycji wynikają z zagrożeń i presji związanych z poszczególnymi przedmiotami ochrony oraz celów ochrony określonych dla każdego obszaru indywidualnie.

Na etapie oceny ogólnego dokumentu nie jest możliwe dokonanie oceny poszczególnych elementów zaprojektowanych działań z punktu widzenia wpływu na środowisko w związku z tym w prognozie wskazano jedynie możliwość oddziaływania, które powinno być określone szczegółowo oraz być przedmiotem odpowiednich uzgodnień i decyzji administracyjnych na etapie przygotowania poszczególnych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie mogą zostać zminimalizowane poprzez uwzględnione potrzeby przedmiotów ochrony oraz wdrożone działania minimalizujące i kompensujące.

Analiza oddziaływań projektów priorytetowych nie wykazała bezpośredniego znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (w tym na integralność i spójność sieci Natura 2000).

Wszelkie działania podejmowane w zakresie gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz zmierzające do poprawy jakości powietrza będą zdecydowanie pozytywnie wpływać na stan siedlisk i gatunków w obszarach Natura 2000 objętych projektem Programu.

Wszelkie działania określone w Strategii Rozwoju mają na celu poprawę środowiska naturalnego.

Zakazy związane z Obszarami Natura 2000

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2020 poz. 55), na terenie obszarów Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000
lub
2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
lub
3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Wyjątki, wyłączone z tych zapisów, zebrane zostały w art. 34, ww. ustawy.

Plany Zadań Ochronnych (PZO) zostały ustanowione dla następujących Obszarów Natura 2000:

- Dolina Dolnej Kwisy,
- Borowina,
- Wilki nad Nysą,
- Łęgi koło Wymiarek,
- Bory Dolnośląskie,

Obszary Natura 2000: Stawy Przemkowskie, Dolina Dolnego Bobru, Małomickie Łęgi, Buczyna Szprotawsko-Piotrowicka, oraz Przygiełkowska Koło Gozdnicy nie posiadają PZO.

Na pozostałych obszarach objętych ochroną obowiązują zakazy zgodnie z poniższymi aktami prawa miejscowego.

Dane aktów prawa miejscowego zostały zestawione w dziale 6.3.5. Zasoby przyrodnicze

Zakazy związane z parkiem krajobrazowym

W stosunku do parków krajobrazowych wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 16 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 z późn. zm.) oraz indywidualnego aktu prawa miejscowego.

Zakazy związane z pomnikami przyrody, stanowisk dokumentacyjnych oraz użytkami ekologicznymi

W stosunku do pomników przyrody, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz użytków ekologicznych wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 45 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 z późn. zm.) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego.

Zakazy związane z rezerwatami przyrody

W rezerwach przyrody obowiązują zakazy z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 z późn. zm) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego.

Biorąc pod uwagę, że pozostałe zadania wyznaczone w Strategii mają charakter ogólny, nie jest znana ich dokładna lokalizacja ani szczegóły techniczne. Co więcej dla zadań tego rodzaju wymagana jest osobna procedura oceny wpływu na środowisko. W wyniku realizacji Strategii nie nastąpi negatywny wpływ na obszary chronione. Pośrednio zadania będą miały pozytywny wpływ na wszystkie obszary chronione, w tym Natura 2000. Nastąpi poprawa stanu siedlisk pośrednio za sprawą działań związanych z podniesieniem jakości powietrza, polegających na termomodernizacji budynków oraz modernizacji dróg. Ponadto pozytywne efekty może przynieść edukacja przyrodnicza, która przyczyni się do zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców i poszanowania środowiska.

Realizacja założeń projektu Strategii może wiązać się z wystąpieniem negatywnych oddziaływań, jednak będą one miały przeważnie charakter krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk ptaków podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Działania z zakresu termomodernizacji, mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o

ochronie przyrody z 14 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.

Projekt Strategii nie wskazuje dokładnych lokalizacji działań, w związku z powyższym analizę można przeprowadzić w oparciu o ogólne założenia. Należy pamiętać, że jeśli dojdzie do realizacji przedsięwzięć o określonym negatywnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko, będą one poddane także odpowiedniej procedurze oceny oddziaływania oraz będą zgodne z aktami prawa miejscowego. Ponadto, zadania będą prowadzone mając na uwadze zasadę zrównoważonego rozwoju, w tym konieczność utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska.

Projekt dokumentu zakłada min. realizację inwestycji, które można zakwalifikować do inwestycji celu publicznego. Należą do nich przede wszystkim inwestycje drogowe.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 z późn. zm.) można stosować odstępstwo od zakazów dla realizacji wspomnianych inwestycji celu publicznego na terenie parków krajobrazowych. Podobnie w obszarach chronionego krajobrazu art. 24 ust. 2 pkt 3. ww. ustawy przewiduje odstępstwa od ustanowionych w nich zakazów.

Oddziaływania na Obszary Natura 2000

W niniejszej prognozie zwrócono uwagę na projekty oraz rodzaje inwestycji, które potencjalnie mogą oddziaływać na zasoby przyrodnicze, w tym także obszar Natura 2000. Jak już wspomniano, dokładna lokalizacja, jak również skala i technologia realizacji inwestycji objętych wsparciem nie są przedmiotem Strategii, należy jednak zauważyć, iż część z nich będzie kwalifikować się do przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem ws. przedsięwzięć. Dla powyższych inwestycji wymagane będzie, zatem przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko. Dla inwestycji, które będą lokalizowane na obszarze Natura 2000 lub w ich sąsiedztwie powinno w ramach oceny oddziaływania zostać przeprowadzone szczegółowe rozpoznanie możliwych oddziaływań na integralność i przedmioty ochrony tych obszarów. Niemniej jednak żadne z ewentualnie realizowanych przedsięwzięć nie będzie stało w sprzeczności z zakazami określonymi dla terenów objętych ochroną.

Ocena oddziaływania na środowisko inwestycji powinna wykazać oddziaływania ich siłę oraz zaproponować w przypadku identyfikacji negatywnego oddziaływania warianty alternatywne. Jeżeli warianty alternatywne nie istnieją lub jeśli po ich zastosowaniu będą nadal wykazywane negatywne oddziaływania, ocena powinna zaproponować skuteczne rozwiązania minimalizujące lub kompensujące. W tym kontekście istotny jest fakt, iż obowiązujący system prawny nie dopuszcza realizacji inwestycji, które mogłyby znacząco oddziaływać na środowisko – w tym także na obszar Natura 2000 bez uprzedniego wnikliwego przeanalizowania potencjalnego wpływu.

Na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, inwestor będzie zobowiązany do przedstawienia właściwym organom wariantów alternatywnych, a jeśli nie będą one możliwe do realizacji, będzie można zastosować odstępstwo ustawowe, jeżeli zostanie wykazane, iż stanowi ono inwestycję celu publicznego. Zapisy ustawy o ochronie przyrody wskazują na indywidualne oceny oraz organy, które będą wydawać stosowne zezwolenia i decyzje.

Biorąc pod uwagę cele oraz charakter zidentyfikowanych typów projektów można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, iż część z nich będzie spełniać kryteria określone w powyższych zapisach ustawy (m.in. będą kwalifikowane jako inwestycje celu publicznego).

W ramach przyszłych ocen oddziaływania na środowisko inwestycji, które będą oddziaływać na obszar Natura 2000 należy wykazać także ich zgodność z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, ustanowionych zarządzeniami RDOŚ.

Ze względu na występowanie obszaru Natura 2000 na terenie powiatu żagańskiego można stwierdzić, iż w ich zasięgu mogą zostać zrealizowane projekty z zakresu infrastruktury drogowej.

W celu zminimalizowania oddziaływania na środowisko należy stosować zabezpieczenia i działania minimalizujące przeznaczone dla populacji ryb (np. przepusty, przepławki, prowadzenie prac poza terminami tarła). Należy także uwzględniać wariant lokalizacji, tak aby nie zajmować powierzchni siedlisk łąkowych oraz starorzeczy. W przypadku prowadzenia działań w pobliżu siedlisk płazów należy pamiętać o uwzględnieniu terminów poza okresem ich rozrodu oraz w przypadku projektowania dróg zapewnić odpowiednie przejścia. Prace należy prowadzić poza siedliskami tych gatunków, a także w okresie poza lęgowym. Na etapie planowania prac należy zwrócić także uwagę, aby nie zagrażały one gatunkom migrującym. Istotne będzie także zwrócenie uwagi na prowadzenie działań w taki sposób, aby zminimalizować ryzyko płoszenia ptaków (należy stosować technologie ograniczające hałas, w terminach, kiedy występują najmniejsze koncentracje ptaków migrujących). Istotne będzie także zachowanie roślinności przybrzeżnej oraz zadrzewień i zakrzaczeń, aby zapewnione były właściwe schronienia i siedliska zapewniające bazę pokarmową.

W związku z powyższym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania.

Pozytywne pośrednie oddziaływanie na Obszary Natura 2000 będą miały zadania związane m.in. z zwiększeniem świadomości mieszkańców powiatu w zakresie ochrony środowiska, z termomodernizacją budynków, rozwojem infrastruktury drogowej, rozwojem ścieżek i dróg pieszo-rowerowych jak również te związane z edukacją ekologiczną.

Oddziaływania na parki krajobrazowe

Pozytywne oddziaływanie na park krajobrazowy w powiecie będą miały działania z zakresu edukacji ekologicznej powinny przynieść lepsze zrozumienie funkcjonowania tych ekosystemów i ich poszanowania przez mieszkańców i turystów. W powiecie nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego.

Oddziaływania na rezerваты przyrody

Duże znaczenie mają działania, których założeniem jest zachowanie naturalności ekosystemów i bioróżnorodności, a także wszelkie inne działania sprzyjające ochronie zasobów, jak i poprawie stanu środowiska.

W odniesieniu do planowanych zadań wynikających z Strategii i mając na uwadze wszystkie zakazy wymienione w art. 15 ustawy o ochronie przyrody, obowiązujące w rezerwach, należy stwierdzić, że realizacja dokumentu nie przewiduje znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego na rezerваты przyrody znajdujące się na terenie powiatu żagańskiego.

Oddziaływanie na pozostałe formy ochrony przyrody

W związku z realizacją zadań wymienionych w Strategii, na terenie powiatu żagańskiego, nie dojdzie do negatywnego oddziaływania na pozostałe indywidualne formy ochrony przyrody takie jak; użytki ekologiczne, pomniki przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe czy strefy ochrony ostoi gatunków.

Lokalizacja inwestycji (m.in. ścieżek rowerowych, infrastruktury drogowej) mogących mieć wpływ na środowisko nie jest znana. Warto zaznaczyć, że każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury oraz zgodności z MPZP.

9.3. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Realizacja zapisów Strategii w przypadku typowych działań inwestycyjnych w zakresie gospodarki ściekowej, infrastruktury technicznej, infrastruktury drogowej, termomodernizacji budynków może powodować wystąpienie negatywnych, bezpośrednich, chwilowych oddziaływań na środowisko

przyrodnicze. Oddziaływania te związane będą głównie z zajmowaniem terenów cennych przyrodniczo, stanowiących biotop roślin i zwierząt (długoterminowe) oraz z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe). W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych oraz powierzchni leśnych, pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych.

Możliwe oddziaływania negatywne na przyrodę i różnorodność biologiczną będą miały związek z realizacją planowanych inwestycji, m.in. związanych z rozbudowaniem i modernizacją powiatowej infrastruktury technicznej, rozwojem infrastruktury drogowej, pozyskiwaniem i wyznaczaniem terenów inwestycyjnych, termomodernizacją budynków. Oddziaływania te związane będą głównie z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe).

Prace budowlane mogą wpływać bezpośrednio i negatywnie na bioróżnorodność, ponieważ może dojść do ingerencji danego terenu, na którym planuje się inwestycję. Ponadto, może dojść do tworzenia barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Szerokość strefy oddziaływania drogi na strukturę, skład i kluczowe procesy ekologiczne kształtujące dane siedlisko uzależniona jest od m.in. dyspersji biogenów, zanieczyszczeń i wrażliwości siedlisk.

Negatywne skutki funkcjonowania ciągów komunikacyjnych to:

- utrudnienie przemieszczania się zwierząt i roślin;
- wypadki i kolizje drogowe z dzikimi zwierzętami;
- zniszczenie siedlisk w zasięgu przebiegu i oddziaływania drogi;
- przekształcanie terenu przyległego do drogi (osiedlanie się człowieka wzdłuż dróg);
- ekspansja gatunków obcych na danym terenie, związanych z człowiekiem.

Uzbrajanie terenów w sieć wodociągową i kanalizacyjną zmniejsza udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód i do ziemi, co w konsekwencji zwiększy zasobność i jakość gleb oraz poprawi stan wód powierzchniowych i podziemnych na terenie powiatu żagańskiego. Pośrednio stan siedlisk powinien ulec poprawie poprzez działania z zakresu poprawy jakości powietrza. W ich

efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych oraz powiększeniu areału powierzchni leśnych, pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych. Bardziej złożone ekosystemy pozwalają w znacznym stopniu utrzymać właściwy reżim hydrologiczny, a także są odporniejsze na niekorzystne zmiany klimatu i zjawiska pogodowe.

Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

Działania wyznaczone w Strategii nie wpłyną negatywnie na drożność migracyjną i ekologiczną korytarza rzeczno-ekologicznego. Zapewnienie wykwalifikowanego nadzoru przyrodniczego oraz dostosowanie terminu prowadzenia ewentualnych przyszłych planowanych prac do okresów aktywności fauny i wegetacji flory zapewni zminimalizowanie negatywnego wpływu inwestycji na korytarze ekologiczne i migracyjne w rejonie obszaru przedsięwzięcia.

Rozwój inwestycji liniowych takich jak infrastruktura drogowa może przyczynić się do zmniejszenia drożności korytarzy ekologicznych szczególnie w przypadku grodzienia dróg kołowych lub linii kolejowych. W przypadku budowy nowej infrastruktury drogowej oraz kolejowej, a także w przypadku budowy sieci tras rowerowych poprowadzonych w nowym śladzie należy uwzględnić rozmieszczenie chronionych elementów przyrody tj. siedlisk chronionych, stanowisk chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. Planowane trasy należy poprowadzić poza wskazanymi elementami lub zastosować adekwatne działania minimalizujące wynikające z dokumentacji środowiskowej.

Efekt bariery tworzony przez wygrozienia wzdłuż dróg kołowych lub linii kolejowych należy zminimalizować przez budowę przejść dla zwierząt lub dostosowując istniejące obiekty inżynierskie do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt.

9.4. Ludzie

Realizacja Strategii zakłada zrównoważony rozwój regionu z jednoczesną poprawą stanu środowiska. Działania realizowane w ramach, w perspektywie średnio i długoterminowej wpłyną pozytywnie na zdrowie ludności, jakość oraz komfort ich życia, ale przede wszystkim będą one związane z poprawą jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego. Jednym z ważnych elementów będzie rozwój infrastruktury technicznej (dróg, błękitno-zielonej architektury). Pozytywny wpływ na środowisko będą miały także działania związane z edukacją ekologiczną. Podjęcie ww. działań pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkańców, a także zmniejszy negatywny wpływ na środowisko, zarówno w sposób pośredni i bezpośredni.

Likwidacja istniejących i zapobieganie powstawaniu nowych nielegalnych składowisk odpadów bezpośrednio może się przyczynić do zmniejszenia zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego oraz skażeniem wód powierzchniowych i podziemnych. Dodatkowo termomodernizacja wpłynie pozytywnie na poprawę komfortu cieplnego mieszkańców.

Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, będą prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu robót. Negatywne odczucia wśród mieszkańców mogą budzić utrudnienia związane z organizacją ruchu.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi ich zdrowie i bezpieczeństwo.

9.5. Powietrze atmosferyczne

Pozytywne oddziaływanie na stan jakości powietrza związane będzie przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Obniżenie ładunku emisji zanieczyszczeń nastąpi poprzez realizację inwestycji takich jak: termomodernizacja budynków, modernizacja nawierzchni dróg, rozwój sieci ścieżek i dróg rowerowych. Ponadto, w Strategii zaplanowano szereg działań związanych z rozwijaniem transportu publicznego, który w sposób znaczący może się przyczynić do poprawy jakości powietrza na terenie powiatu.

Główną przyczyną emisji ze źródeł komunikacyjnych jest duże natężenie ruchu indywidualnego pojazdów. Do niwelacji tego problemu przyczynią się budowy, remonty dróg czy reorganizacja ruchu, które pozwolą na upłynnienie ruchu.

Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały zadania typowo inwestycyjne tj. termomodernizacja obiektów oraz przebudowa infrastruktury drogowej,

w tym systemu ścieżek rowerowych. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Przeprowadzone prace termomodernizacyjne budynków, dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na energię cieplną, minimalizują emisję zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł spalania energetycznego. W okresie realizacji przedsięwzięć będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej wpłynie na ograniczenie wtórnej emisji substancji pyłowych emitowanych do powietrza w wyniku unosu z nawierzchni dróg. Również organizacja ruchu może mieć pośrednio pozytywny wpływ na stan jakości powietrza. Znaczący wpływ na jakość powietrza ma zastępowanie tradycyjnych środków lokomocji przez korzystanie ze ścieżek rowerowych.

Pośredni długoterminowy wpływ na powietrze może mieć upowszechnianie edukacji. Działania głównie w zakresie edukacji ekologicznej mogą mieć pośrednie i wtórne znaczenie w kontekście kształtowania właściwych postaw wobec środowiska oraz powinny z wysokim prawdopodobieństwem przyczynić się do poprawy jakości powietrza w przyszłości. Natomiast świadomość szkodliwości stosowania paliw tradycyjnych o niskiej jakości do celów grzewczych oraz spalania odpadów w domowych kotłach bezpośrednio wpłynie na zwiększenie stosowania ekologicznych źródeł energii, a tym samym redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza. Stopień zanieczyszczenia powietrza ma wpływ na czynniki klimatyczne, szczególnie na terenach miejskich. Dlatego też wraz z poprawą stanu powietrza zmianom ulega klimat, jeśli inne czynniki nie wpływają zbyt negatywnie i dominująco.

Oddziaływania negatywne w głównej mierze mają charakter przejściowy i związane są z fazą realizacyjną planowanych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie na powietrze mogą mieć inwestycje drogowe. Źródłem negatywnego oddziaływania infrastruktury drogowej jest zarówno jej budowa jak i eksploatacja. Faza budowy związana jest z emisją spalin z maszyn budowlanych oraz emisją substancji pyłowych, których źródłem jest głównie unos z powierzchni pyłących. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały, tj. do czasu zakończenia robót budowlanych. Eksploatacja nowo powstałych dróg spowoduje emisję zanieczyszczeń związaną ze wzrostem natężenia ruchu w tych lokalizacjach.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza atmosferycznego.

9.6. Klimat

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka związanego ze zmianą klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). W przypadku energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem. W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku. Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii.

Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego.

Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub

deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Przewidywane zmiany klimatyczne i związane z nimi wzrost częstotliwości i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą. Geograficznie problem ten może w większym stopniu dotknąć województwa lubuskiego. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej. W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Przeprowadzone analizy wskazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

Część działań ujętych w Strategii Rozwoju będzie charakteryzowała się zarówno oddziaływaniami pozytywnymi lub neutralnymi, jak i negatywnymi w odniesieniu do zmian klimatu. Działanie obejmujące przebudowę i remonty dróg, obok bezpośredniej i długotrwałej poprawy stanu powietrza w zakresie ilości emitowanych zanieczyszczeń (na skutek upłynnienia ruchu, skutkującego mniejszym spalaniem paliw) powodują z reguły przeniesienie negatywnego oddziaływania z jednego miejsca w inne (z terenów zabudowanych na tereny zlokalizowane poza terenami zabudowanym, które wcześniej charakteryzowały się o wiele lepszymi warunkami aerosanitarnymi). Ponadto zmiany pokrycia powierzchni ziemi bezpośrednio wpływają na mikroklimat. Ich zwiększenie pogarsza lokalnie mikroklimat, tworząc tzw. wyspy ciepła.

9.7. Zabytki oraz dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie Strategii mają w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na dobra materialne i zabytki. Zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury komunikacyjnej bezpośrednio wpłyną pozytywnie na występujące w bliskim sąsiedztwie tych terenów zabytki nieruchome, poprzez minimalizację występowania drgań spowodowanych złym stanem technicznym nawierzchni lub szlaku. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Pozytywny wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne ma również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co wpłynie na poprawę ich stanu technicznego. Zanieczyszczenia

pyłowe, które są emitowane z kominów budynków mieszkalnych z sektora indywidualnego jak i zbiorowego osiadając na zabytkach i dobrach materialnych powodują ich niszczenie. Negatywne, bezpośrednie i chwilowe oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań inwestycyjnych lub wówczas, gdy działanie dotyczyć będzie obiektów objętych ochroną kulturową lub historyczną. Negatywne oddziaływania wiążą się z możliwym spadkiem wartości nieruchomości (budynków i gruntów) z uwagi na niepożądane sąsiedztwo nowych inwestycji, które w opinii społecznej pogarszają atrakcyjność (krajobrazową i funkcjonalną) danego miejsca i odwrotnie na wzrost wartości nieruchomości wpływa lokalizacja i dostęp do obiektów zabytkowych, cennych obszarów przyrodniczych, jak i środków komunikacyjnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na dziedzictwo kulturowe, zabytki, dobra materialne.

W chwili przygotowania niniejszego opracowania brak jest możliwości stwierdzenia, które z zadań inwestycyjnych będą prowadzone w pobliżu obiektów chronionych i czy ich zakres prac spowoduje zniszczenie lub degradację danego obiektu historycznego. Konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych będzie dbałość o walory historyczno-kulturowe poprzez zastosowanie takich rozwiązań projektowych, aby środowisko kulturowe nie zostało zdegradowane.

Reasumując, działania wyznaczone w ramach projektu Strategii Rozwoju przyczynią się do ochrony wartości kulturowych i pozytywnego wpływu na zabytki i stanowiska archeologiczne.

9.8. Zasoby naturalne

Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi przyniesie ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które migrują do gleb. Oddziaływania pozytywne wystąpią również w sektorze surowcowym. Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizacje zmniejszy zapotrzebowanie na surowce.

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda oraz gleba. Największe zużycie surowców naturalnych będą generowały inwestycje związane z budową/przebudową infrastruktury drogowej, dlatego działania te mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji

oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Pozytywnym długoterminowym i skumulowanym oddziaływaniem będzie minimalizacja zużycia zasobów naturalnych (w szczególności węgla, wody, paliw energetycznych) poprzez realizację zadań związanych z termomodernizacją budynków.

Do działań negatywnych związanych z realizacją przedsięwzięć zawartych w Strategii możemy zaliczyć: zabudowanie powierzchni ziemi pod nowe inwestycje, usuwanie wierzchnich warstw gleby, powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobycia surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych.

9.9. Wody

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu Strategii nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Działania przewidziane do realizacji w ramach projektowanej Strategii są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Oceniono, że wyznaczone w projekcie zadania nie będą mieć znaczącego wpływu na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód.

Realizacja ustaleń Strategii wpisuje się w realizację głównych celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW):

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Natomiast w przypadku wód powierzchniowych działania zapisane w Strategii powinny realizować następujące cele RDW:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- poprawa i przywracanie wszystkie części wód powierzchniowych dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe redukcje zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowa eliminowanie emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Każde z opisanych działań wpisuje się w realizację powyższych celów, zakładając osiągnięcie przez jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych stanu/potencjału co najmniej dobrego.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych.

Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej regionu. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, a zanieczyszczenia z powietrza przenikają do środowiska glebowego. W związku z tym poprawa stanu jakości powietrza wpłynie na poprawę stanu jakości wody.

Zdarzają się przypadki, kiedy odprowadzanie ścieków zawierających zanieczyszczenia w dopuszczalnych stężeniach mimo wszystko może negatywnie oddziaływać na wody odbiornika, z uwagi na jego szczególną wrażliwość. Wprowadzenie do wód rzeki przy niskim przepływie znacznego ładunku zanieczyszczeń może w konsekwencji wpłynąć negatywnie na jej naturalną zdolność samooczyszczania i stopniowe pogarszanie się jakości prowadzonych przez nią wód. Powtarzające się regularne zrzuty ścieków zawierających substancje zanieczyszczające w ilościach podprogowych przyczyniają się do przekroczenia chłonności rzek, które niejednokrotnie stanowią lokalne ciekie wodne o niewielkich przepływach.

Oddziaływania negatywne związane będą z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na wody poprzez ingerencje w bioróżnorodność danego terenu, na którym planuje się inwestycje. Ponadto do wód podziemnych mogą przedostawać się różnorakie zanieczyszczenia, jednak nie powinny wpłynąć znacząco na ich jakość. Podczas użytkowania dróg zanieczyszczenia przedostają się do wód w wyniku infiltracji z wodami opadowymi i roztopowymi. Podstawą ochrony przed tego typu zanieczyszczeniami jest zastosowanie systemów odwodnień, które umożliwiają, w normalnych warunkach eksploatacji, absorpcję węglowodorów ropopochodnych. Chemizm wód ulega zmianom głównie za sprawą rozpuszczalnych w wodzie soli, które migrują do ekosystemów wodnych. Oddziaływania te będą pośrednie i długotrwałe. Realizacja działań infrastrukturalnych może pociągać za sobą szereg negatywnych oddziaływań na etapie budowy konkretnych inwestycji, takich jak odwadnianie wykopów, skutkujące obniżeniem zwierciadła wody podziemnej oraz infiltracją zanieczyszczeń z terenu budowy do ziemi i wód gruntowych. Oddziaływania te jednak będą mieć charakter lokalny i krótkotrwały.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej oraz sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze

przemysłany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależą będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Możliwe oddziaływania negatywne będą polegać na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnością związaną z przesączaniem wód opadowych, ze względu na występowanie powierzchni silnie zabudowanej oraz przedostawaniem się szkodliwych substancji do wód (szczególnie na etapie realizacji niektórych inwestycji).

Realizacja inwestycji, z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, wpisuje się w cele środowiskowe wskazane w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. Aktualizacja dokumentu została przyjęta Rozporządzeniem Ministra infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2023 poz. 335). Wpisuje się również w cele wskazane w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, aktualizacja przyjęta Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Reasumując, realizacja inwestycji nie wpłynie na pogorszenie stanu wód i nie będzie stanowić zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych. Inwestycje mają na celu poprawę warunków sanitarnych, uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez uzbrajanie terenów w sieć wodno-kanalizacyjną.

9.10. Krajobraz i powierzchnia ziemi

Do poprawy estetyki przestrzeni powiatowej przyczynią się działania dotyczące, m.in. termomodernizacji budynków, likwidacji nielegalnych składowisk odpadów.

Wśród kierunków działań przewidzianych w Strategii znajdują się takie, które będą wiązać się z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub długookresowych w krajobrazie naturalnym, w efekcie czego przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych oraz pozytywnych. Należą do nich:

- Rozbudowa infrastruktury placówek opiekuńczo-wychowawczych i ich dostosowanie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym budowa przedszkola dla dzieci z niepełnosprawnościami;
- Rozbudowa infrastruktury przeznaczonej do świadczenia usług pomocy społecznej, w tym m.in. budowa domów pomocy społecznej, mieszkań chronionych, pogotowia opiekuńczo-wychowawczego;
- Rozwój systemu pieczy zastępczej, w tym m.in. budowa wielospecjalistycznego domu wsparcia dla rodzin zastępczych;
- Rozwój infrastruktury drogowej – budowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych, mostów, chodników i infrastruktury towarzyszącej;
- Rozwój sieci ścieżek i dróg pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Zgodnie z celami przyjętymi w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (zalecenia CM/Rec (2008) 3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej) *Każde działanie lub projekt powinien być zgodny ze standardami jakości krajobrazu. W szczególności powinny poprawić jakość krajobrazu, a przynajmniej nie doprowadzić do jej pogorszenia. Wpływ projektów na krajobraz, niezależnie od ich skali, powinien być oceniony, a przepisy i instrumenty odpowiadające tym skutkom powinny być sprecyzowane. Każde działanie lub projekt powinien nie tylko odpowiadać cechom miejsca, ale także być do nich dostosowany.*³

Na krajobraz oddziaływać będą głównie działania o charakterze inwestycyjnym. Inwestycje polegające na budowie dróg, termomodernizacji obiektów, rozbudowie infrastruktury wodno-ściekowej, budowie ścieżki rowerowej oraz budowie nowych obiektów użyteczności publicznej powodują stałą zmianę w krajobrazie. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko. Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Budowa nowych dróg może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowych charakter dróg nie stanowią one dominanty krajobrazowej, a ich przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego ukształtowania terenu. Sporadyczne przypadki tj. budowa obiektu inżynierskiego lub inżynierskiego, skrzyżowań itp. mogą powodować zaburzenia w lokalnym krajobrazie z uwagi na ich rozmiary w przestrzeni. Na etapie realizacji inwestycji drogowych

³ Zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej

negatywne chwilowe oddziaływanie może wystąpić z uwagi na prowadzone wykopy, przemieszczanie mas ziemnych, prace „wysokich” maszyn tj. żurawie, dźwigi, które mogą być widoczne z dużych odległości.

Przebudowa i modernizacja już istniejących obiektów nie będzie powodować negatywnych oddziaływań na krajobraz oraz powierzchnię ziemi, ale będzie prowadzić do poprawy estetyki przestrzeni publicznej.

Oceniono, że wyznaczone w projekcie Strategii zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz.

Zgodnie z danymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na terenie powiatu żagańskiego występują obszary potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

9.11. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Pozytywne oddziaływanie na klimat akustyczny przede wszystkim będzie zauważalne na terenach zurbanizowanych i o zwiększonym ruchu. Działania podejmowane w zakresie poprawy standardów akustycznych związane będą z ograniczeniem głównie hałasu drogowego poprzez rozbudowę i przebudowę dróg, m.in. stosowanie cichej nawierzchni.

Również pozytywny wpływ na klimat akustyczny będą miały także inwestycje w zakresie rozwoju i modernizacji transportu publicznego. Duże znaczenie w redukcji ponadnormatywnego hałasu będzie miał rozwój systemu ścieżek rowerowych, który spowoduje zmniejszenie ruchu samochodowego.

Oddziaływanie negatywne będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac. Modernizacja istniejących odcinków dróg przyczyni się do poprawy ich stanu oraz komfortu jazdy. Pośrednio zmniejszy to poziom hałasu drogowego.

Podczas prac ziemnych i montażowych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne bezpośrednio i krótkotrwałe uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. Oceniono je jako krótkoterminowe. Prace związane z budową przedsięwzięć

wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Hałas będzie miał zasięg lokalny. Praca przedsięwzięć przebiega częściowo w obrębie terenów chronionych akustycznie, zatem mieszkańcy i użytkownicy najbliższej zabudowy odczuwać mogą okresowe uciążliwości związane z realizacją inwestycji. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej w godz. 6.00-22.00 oraz zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych.

Zwiększenie przepustowości dróg może wiązać się z zwiększeniem poziomu hałasu w bezpośrednim sąsiedztwie nowych dróg. Zadanie to można zminimalizować stosując rozwiązania techniczne ograniczające poziom hałasu m.in. ciche nawierzchnie.

10. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego mogą negatywnie wpłynąć na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową sieci kanalizacyjnej, budową i modernizacją obiektów czy modernizacją i rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależęć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są obecnie kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji projektu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające ze Strategii były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gmin.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Strategii na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni.
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację.
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów.
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną.
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz inne materiałów.
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.
- Właściwe postępowanie z odpadami.
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu.
- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów.
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu. Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych.
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia.
- Zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu.
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów.
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej.
- Stosowanie przepisów BHP.
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin.
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji.
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną.
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych.
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk.
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji.
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym, jeśli na obszarze inwestycji lub w jej pobliżu gniazdują ptaki.
- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00.
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia.
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych.
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu.
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas.
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas.
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni.
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko,
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów.
- Sprawne przeprowadzenie prac.
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją.
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska.

11. Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Dla zadań zawartych w projekcie *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* można zaproponować następujące działania alternatywne:

- Zmiana lokalizacji danego działania.
- Zmiana technologii realizacji zadania.
- Wybór alternatywnych materiałów do realizacji zadania.
- Rozważenie różnych wariantów organizacyjnych realizacji zadania i dobór odpowiedniego;
- Modyfikacja zakresu zadania, częściowe lub całkowite odstępianie od realizacji zadania, jeśli decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla danego zdania będzie wskazywać na taką potrzebę.

W przypadku projektu *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań ze względu na wysoki stopień ogólności dokumentu. Projekt jest koncepcją rozwoju i przebudowy społecznej, infrastrukturalnej i przestrzennej obszaru powiatu, która jako wizja całościowa i spójna pozwoli osiągnąć zamierzone efekty. Dlatego też wprowadzanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych zaburzałoby spójność wspomnianej wizji. Należy jednak podkreślić, że istnieją duże możliwości w doborze najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów lokalizacyjnych, technologicznych czy organizacyjnych.

Podkreślając charakter dokumentu, o wysokim stopniu ogólności oraz brak możliwości precyzyjnego wskazania działań alternatywnych należy w przypadku wszystkich przedsięwzięć przeanalizować działania alternatywne na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji Strategii prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

12. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

13. System monitoringu i oceny skuteczności realizacji strategii

Planowanie strategiczne jest ciągłym procesem i aby osiągnąć zamierzone wyzwania strategiczne wymagane jest **stworzenie efektywnych mechanizmów** gwarantujących konsekwentne i skuteczne wdrażanie, **monitorowanie** i ewaluację efektów *Strategii*. Systematyczne gromadzenie danych pozwala na:

- wczesne dostrzeżenie ewentualnych zagrożeń dla realizacji zaplanowanych działań;
- dokonanie oceny skuteczności prowadzonej polityki oraz
- przygotowanie rekomendacji dotyczących ewentualnych zmian przyjętych założeń strategicznych.

W proces monitorowania zostaną zaangażowane wskazane organy partnerstwa oraz interesariusze (jako głos doradczy).

1.1. Monitorowanie procesu wdrażania Strategii

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030 wskazuje cele strategiczne, działania mające służyć ich osiągnięciu oraz ogólne kierunki rozwoju powiatu w perspektywie długookresowej. Do prawidłowej realizacji zapisów strategii niezbędne jest wprowadzenie odpowiednich narzędzi, warunków organizacyjnych oraz instytucjonalnych, które posłużą do implementacji postanowień niniejszego dokumentu.

Nadrzędnym organem nadzorującym realizację założeń strategicznych jest Rada Powiatu Żagańskiego. Za proces wdrażania Strategii odpowiedzialny będzie Zarząd Powiatu Żagańskiego wraz ze Starostą Żagańskim na czele. Realizacja poszczególnych działań strategicznych, w tym pozyskanie środków na ich dofinansowanie, spoczywać będzie na wyznaczonych komórkach organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Żaganiu oraz na innych powiatowych jednostkach organizacyjnych

Istotną częścią realizacji strategii jest jej bieżący monitoring, który ma na celu analizę stanu zaawansowania wdrażania zapisów dokumentu. Monitoring umożliwi zebranie informacji na temat uzyskiwanych efektów, co pozwala na wykrycie zagrożeń i wprowadzenie korekt oraz modyfikacji w dokumencie. Proces monitorowania zapewni lepsze ukierunkowanie na osiągnięcie założonych celów rozwojowych oraz zapewni ciągłość, prawidłowość i efektywność realizacji zapisów strategicznych. Jest podstawą do opracowania ewaluacji dokumentu i z tego względu monitoring powinien być przeprowadzany corocznie. Poniższa tabela przedstawia wskaźniki wybrane do oceny stopnia realizacji strategii. Wskaźniki zostały wybrane przede wszystkim przez pryzmat mierzalności i łatwości w pozyskaniu, a źródłem danych jest BDL GUS oraz Starostwo Powiatowe w Żaganiu.

Cel strategiczny	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2021)	Oczekiwany rezultat w 2030 roku	Źródło danych
1. Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego i rozwój kapitału społecznego	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców	3,2	Wzrost	BDL GUS
	Liczba publicznych domów pomocy społecznej funkcjonujących w powiecie	0	Wzrost	Starostwo Powiatowe w Żaganiu
	Lekarze pracujący na terenie powiatu na 10 tys. ludności	11,3	Wzrost	BDL GUS
	Pielęgniarki i położne pracujące na terenie powiatu na 10 tys. ludności	20,1	Wzrost	BDL GUS
	Liczba rodzin zastępczych działających w powiecie	123	Wzrost	Starostwo Powiatowe w Żaganiu
	Udział osób w wieku 60 lat i więcej, uczestniczących w zajęciach UTW lub klubach seniorach	1,7%	Wzrost	BDL GUS

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego
na lata 2024-2030

Cel strategiczny	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2021)	Oczekiwany rezultat w 2030 roku	Źródło danych
2. Przeciwdziałanie bezrobociu, aktywizacja lokalnego rynku pracy i wzmocnienie lokalnej gospodarki	Stopa bezrobocia rejestrowanego	7,1%	Spadek	BDL GUS
	Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców	107	Wzrost	BDL GUS
	Liczba szkoleń i kursów zorganizowanych w celu podnoszenia kompetencji zawodowych mieszkańców	0 ⁴	Wzrost	BDL GUS
	Liczba nowych inwestorów w powiecie	0 ⁵	Wzrost	Starostwo Powiatowe w Żaganiu
3. Zrównoważony rozwój przestrzenny powiatu i ochrona środowiska	Długość ścieżek rowerowych na terenie powiatu	20,3	Wzrost	BDL GUS
	Liczba odrestaurowanych zabytków	0 ⁶	Wzrost	Starostwo Powiatowe w Żaganiu
	Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji	0 ⁷	Wzrost	Starostwo Powiatowe w Żaganiu
	Moc instalacji OZE na terenie powiatu	73,47 MW	Wzrost	Urząd Regulacji Energetyki

⁴ W tym przypadku jako rok bazowy przyjęto 2023 r. i od tego momentu monitorujemy zmienność wskaźnika w związku z tym jego wartość określono jako 0

⁵ Jw.

⁶ Jw.

⁷ Jw.

14. Podsumowanie i wnioski

- *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* jest zgodna ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i powiatowym.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Strategii z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatów i gmin jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym. Dzięki temu Strategia może stać się skutecznym narzędziem koordynacji działań na rzecz wdrożenia rozwoju zrównoważonego w regionie.
- Strategia umożliwi identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.
- Projektowana Strategia określa obszary problemowe i wyzwania w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego oraz ochrony środowiska na terenie powiatu żagańskiego oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz środowiska.
- Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach projektowanej Strategii mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to może być chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych.
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej.
- Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.
- Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W projekcie *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz dokumentów lokalnych. Na ich podstawie wyznaczono cele strategii, a także strategię ich realizacji na poziomie powiatowym.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe, pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

- Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;
- Różnorodność Biologiczna;
- Ludzie;
- Rośliny;
- Zwierzęta;
- Powietrze;
- Klimat;
- Klimat akustyczny;
- Wody (w tym JCW);
- Powierzchnia ziemi;
- Krajobraz;
- Zasoby naturalne;
- Zabytki.

W przypadku omawianego regionu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Przedstawione przedsięwzięcia będą miały charakter powiatowy, tzn. będą one terytorialnie realizowane w obrębie całego powiatu.

W związku z powyższym przedsięwzięcia te charakteryzować się będą ograniczonym przestrzennie oddziaływaniem na środowisko. Ponadto, w przypadku takich przedsięwzięć, jak budowa sieci kanalizacji sanitarnej główne oddziaływanie na środowisko występuje w fazie realizacji przedsięwzięcia i ma ono również czasowo ograniczony charakter. Zadania inwestycyjne są zazwyczaj realizowane w obrębie terenów zmienionych antropogenicznie, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmianę warunków siedliskowych;
- tworzenie barier w migracji zwierząt;
- wycinkę roślinności;
- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji);
- naruszeniem jego pierwotnego stanu obiektów zabytkowych;
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- pozytywny wpływ na bioróżnorodność;
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych;
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej;
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania podtopień;
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową sieci kanalizacyjnej czy modernizacją i rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia

postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały oddziaływania transgraniczne oraz rozwiązania alternatywne. W przypadku projektu *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030*, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Strategii. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie powiatu i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030* na wybrane elementy środowiska oddziaływania w formie opisowej zawarto w rozdziale 8. Przeanalizowano: przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zabytki oraz dobra materialne, zasoby naturalne, wody, krajobraz i powierzchnię ziemi, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Kolejnym etapem przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko była analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Zgodnie z Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.) przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko opisano potencjalne oddziaływanie transgraniczne oraz zaproponowano sposoby monitorowania realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju.

16. Zestawienie tabel, rysunków i wykresów

Spis tabel

Tabela 1. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza	37
Tabela 2. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2020-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.....	38
Tabela 3. Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2020-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.	39
Tabela 4. Jednolite Części Wód Powierzchniowych w zasięgu których leży powiat Żagański.....	42
Tabela 5. Charakterystyka JCWPd w obrębie powiatu żagańskiego	44
Tabela 6. Charakterystyka GZWP w obrębie powiatu żagańskiego	45
Tabela 7. Klasyfikacja i ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie powiatu żagańskiego badanych w latach 2016-2021	55
Tabela 8. Kompleksowa ocena stanu JCWPd w obrębie, których leży powiat żagański	58
Tabela 9. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.	61
Tabela 10. Wyniki pomiaru hałasu akustycznego w powiecie żagańskim w 2021 r.	63
Tabela 11. Charakterystyka Obszaru Natura 2000 na terenie powiatu żagańskiego.....	66
Tabela 12. Charakterystyka Obszarów Chronionego Krajobrazu	68
Tabela 13. Charakterystyka Przemkowskiego Parku Krajobrazowego.....	70
Tabela 14. Charakterystyka Rezerwatu Przyrody	70
Tabela 15. Charakterystyka zespołów przyrodniczo-krajobrazowych na terenie powiatu żagańskiego	71
Tabela 16. Użytki ekologiczne na terenie powiat żagański	74
Tabela 17. Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego.....	80
Tabela 18. Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030.....	89

Spis rysunków

Rysunek 1. Struktura administracyjna powiatu.....	29
Rysunek 2. Podział województwa lubuskiego na strefy ochrony powietrza	35
Rysunek 3. Lokalizacja stacji pomiarowych na terenie województwa lubuskiego.....	39
Rysunek 4. Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 w województwie lubuskim w 2022 roku.....	40
Rysunek 5. Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniorocznego pyłu PM2,5 w województwie lubuskim w 2022 roku ...	40
Rysunek 6. Rozkład przestrzenny 36 maksymalnej wartości stężenia 24-godzinnej pyłu zawieszonych PM10 w województwie lubuskim w 2022 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2022	41
Rysunek 11. Powiat Żagański na tle głównych rzek.....	42
Rysunek 12. JCWP na tle powiatu żagańskiego.....	43
Rysunek 13. JCWPd na tle powiatu żagańskiego.....	45
Rysunek 14. GZWP na tle powiatu żagańskiego.....	46

<i>Rysunek 15. Mapa zagrożenia powodziowego Powiat Żagański</i>	<i>49</i>
<i>Rysunek 16. Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie powiatu żagańskiego</i>	<i>51</i>
<i>Rysunek 17. Zagrożenie suszą rolniczą na terenie powiatu żagańskiego</i>	<i>51</i>
<i>Rysunek 18. Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie powiatu żagańskiego</i>	<i>52</i>
<i>Rysunek 19. Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie powiatu żagańskiego</i>	<i>52</i>
<i>Rysunek 20. Łączne zagrożenie suszą na terenie powiatu żagańskiego</i>	<i>53</i>
<i>Rysunek 21. Obszar Natura 2000 na tle powiatu żagańskiego</i>	<i>68</i>
<i>Rysunek 22. Obszary Chronionego Krajobrazu na tle powiatu żagańskiego</i>	<i>69</i>
<i>Rysunek 23. Rezerваты oraz Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe na tle powiatu żagańskiego</i>	<i>72</i>
<i>Rysunek 24. Użytki ekologiczne na tle powiatu żagańskiego</i>	<i>76</i>
<i>Rysunek 25. Pomniki przyrody na tle powiatu żagańskiego</i>	<i>77</i>
<i>Rysunek 26. Korytarze ekologiczne na terenie powiatu żagańskiego</i>	<i>78</i>